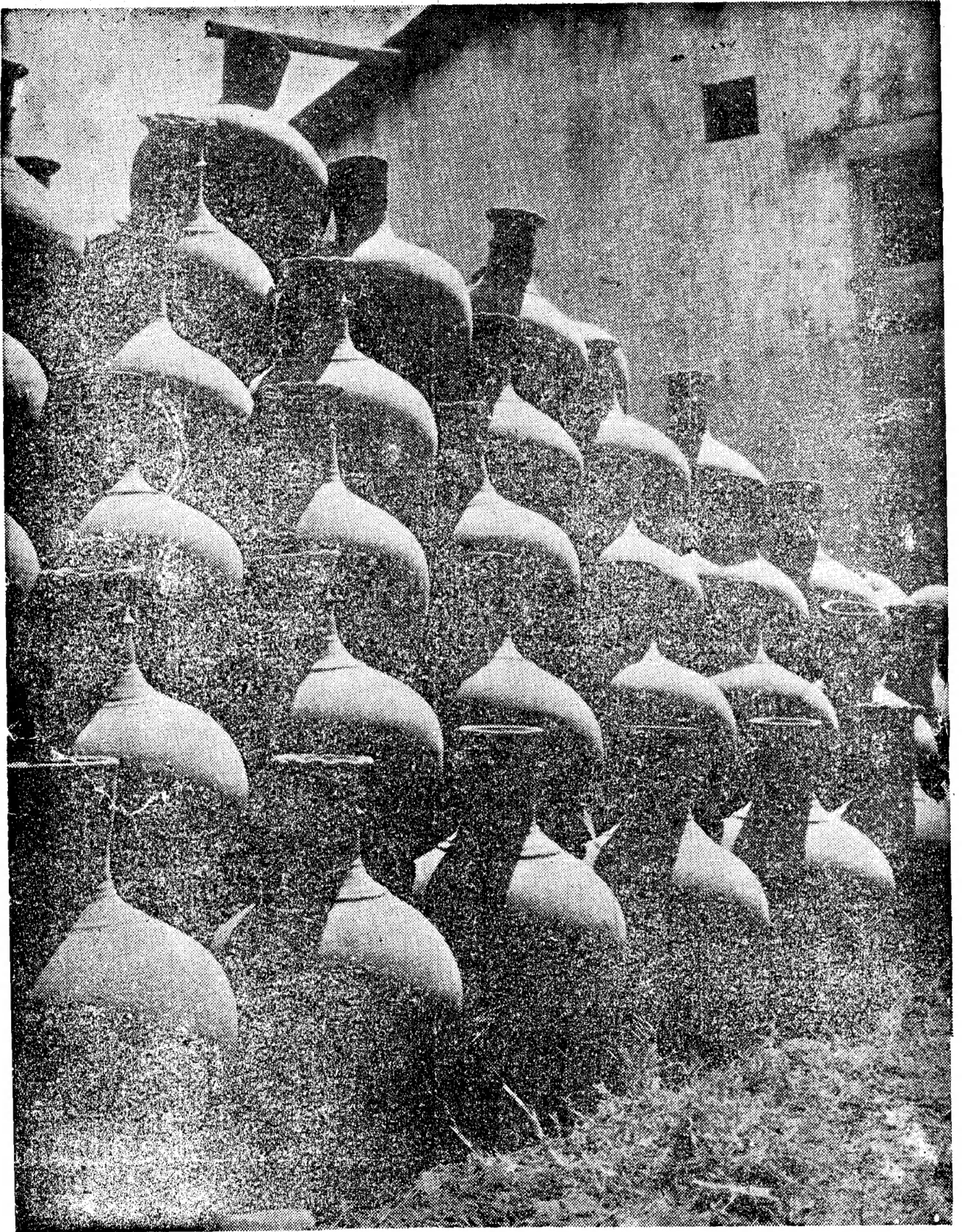

ఆంధ్రపత్రిక సంచిత్రవారపత్రిక

ANDHRA PATRIKA
ILLUSTRATED WEEKLY

30-4-58
25వ ఏప్రిల్

చల్లని నీళ్లకు కూజాలు

ఫోటో : సందగోపాల్ — హైదరాబాదు.

వి ర హ ని రీ క్ష

చిత్రకారుడు : జి. రామమోహన్ — సికిందరాబాదు.

సంవత్సర చందా
రూ. 13-0-0
విడిపత్రిక 25న.పై

ఆంధ్రపత్రిక

సంచిత్ర వారపత్రిక

సంపుటము 52
సంచిక 38
30-4-58

Founder : K. NAGESWARA RAO

విలంబ వైశాఖ శు ఏకాదశి బుధవారం

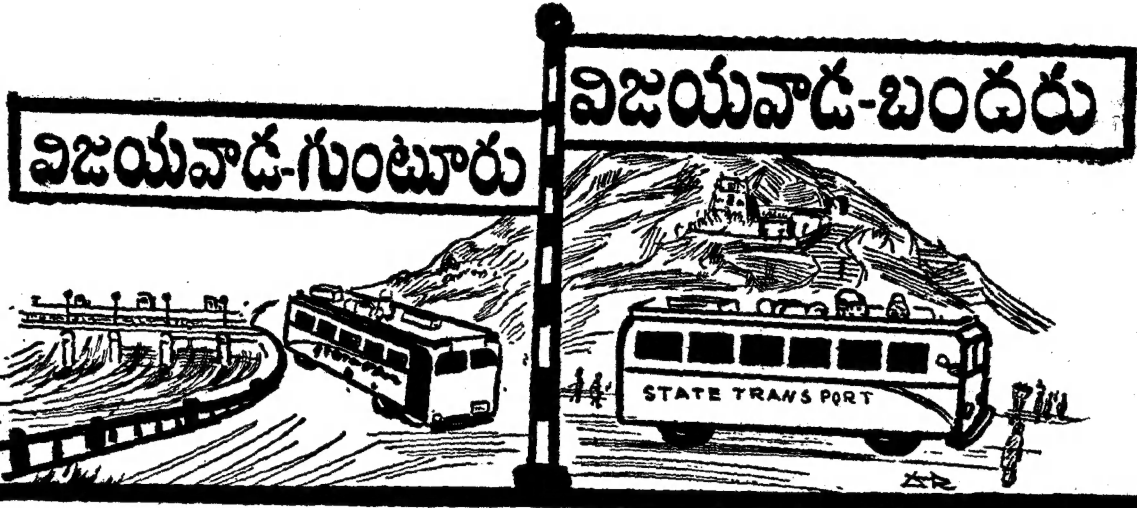
★ వి ప యా ను క్ర మ ణీ క ★

ముఖ చిత్రం :

బి. ఎ. ఎన్. ప్రొడక్షన్స్ వారి 'చెంచులక్ష్మి'లో అంజలీదేవి.

కృష్ణాజిల్లా బస్సురవాణా—'యాత్రిక్'	3
న్యూఢిల్లీ లేఖ	7
భలే మేళం—చిట్టా రామకృష్ణరావు	9
శాపవిమోచనం	12
మగువలూ - మమతలూ—కొటికెలపూడి అప్పల నరసింహం	13
మహాభారతము	16
నంసారంలో శారద—యద్దనపూడి సులోచనారాణి	20
దగావడిన తమ్ముడు—బలివాడ కాంతారావు	24
పెద్దల నరదా; పిల్లల పెంపకం—సుభాష్ జె. రీలీ	28
నక్షత్ర ఫలితాలు—బి. నరసింగరావు	31
వనితాలోకం	35
మా కాశీయాత్ర విశేషాలు—భోగరాజు నత్యవతి	36
బాలసాహితీ	43
లక్ష్మణుని నవ్వు—కె. ఆర్. కె. ప్రసాద్	44
ఊలుబంతి—టి. వి. శాస్త్రి	46
సినిమా	49

★ కృష్ణా జిల్లా బస్సు రవాణా ★

త్రివేణి అనగా ఒక సారి బందరు లోని విజయవాడ 'సంధి'లో ఒక రైల్వే స్టేషన్. రైలు తప్పకుండా ఆరు ఘంటలకు బయలుదేరి రాత్రి తొమ్మిది ఘంటల ప్రాంతానికి బందరు చేరుకుంటుందని రైల్వే గేజు చెప్పింది. కామోదనుకుని నూర్మిడిం కావుండగానే రైల్వే కుయ్ వ్యాసు. వసుకు పటింది. కొంతసేపు తర్వాత మెలకువ వచ్చి యానీ బాగా చీకటిపడివుంది. రైలు ఒక సేవనులో ఆగివుంది. దీపాలు తళి తళి మెరిసి పోతున్నాయి. చేతివచ్చి 7.25 చూపించింది. గడివాడ వచ్చేసింది, ఇక బందరు మరో ఘంటలో చేరిపోతాం—అనుకుంటూ మెడ బయటకు వెళ్ళాను.

కానీ—కనపడింది విజయవాడ ప్లాటు ఫార రాజం!

పుట్టింటిని వదిలివెడుతున్న వసువులా, ఆ రైలు 7.40 కి బయలుదేరి, బాధలో నడిచి, వికరాత్రి 1-30 కు బందరు చేరింది. అంటే మరుసటిరోజు బందరు చేరానన్న మాట!

మరోసారి—రైలు కన్న త్వరగా వెళ్ళొచ్చుకా అన్న దురుదేశం విజయవాడలో బందరు బస్సు క్లాసు. అయితడు గులకన్న ఎక్కువ పొడుగున్న వ్యక్తులంటే ఆ బస్సుకి మహా ప్రేమ. అలాటివాడెవడయినా కాస్త పరధ్యానంగా ఎక్కాడు అంటే వాడిని బుర్రమీద ఘాటుగా ముట్టాకోవడం ఆ బస్సు 'హానీ' పరే, ఆ కాస్త కింగోపనేనా అయింత ర్యాక బస్సులో కూలబడతాను, అయిదుగురికి వికారంవబడిన సీటులో అయిదుగురు మే కూర్చున్నాం. ఖర్చుకొలిచా మధ్యమ ఘన కామోదోదా! బస్సు కదిలింది. కంకి చాడొచ్చింది.

“అయిదుగురంటే—అయిదుగురేవా?”

కాస్త జరగండి...మరి కాస్త...ఇంకా క్లక...” కండ్లకు మహా కయిడి కళ్ళకు ఆ బస్సు పుష్పకవిమానంలా ఆగుపించి నట్లుంది. ఎటకలకు వదునుంది సీటులో ఎని మిడిమంది 'మాచ్చు' వ్యాము.

బందరు చేరే సరికి దేహం, బాగా గంజిలో మంచి ఇస్త్రీ చేయబడిన కాకి పంటంలా అయిపోయిందంటే నమ్మండి. మరోసారి ప్రయాణంలో బందరు బస్సు: దారిలో ఓ చోట ఆగిపోయింది. ఘంట సేపయినా కదలేదు. అడిగితే కండ్లకు

‘యా త్రి క్’

రంటాడు—“ఖాళీ సీటులో జలుందిబండి బస్సు”—అలా వెళ్ళొంటే బస్సులో కంటికి మంటికి ధారగా ఏడ్చిపోతున్నట్లు. గంటన్నర తర్వాత దండలో పూపలు గుచ్చినట్లు కుక్కిన సెనుల్లా, ఒకరిలో ఒకరు ఆతుక్కులా యేలా “పాసింజరు” ఎక్కిన తర్వాత కదిలిండా జగన్నాథ రథం.

బంద రళ్ళడనుంటే భయం వేసింది. రైలయితే నయ్యి, బస్సుయితే గొయ్యి.

కాని ప్రస్తుతం—మొన్న ఏప్రిల్ మొదటి తారీఖునండి నై బాధలన్నీ ఒక్క నాళే ఎగిరిపోయాయి. ఆ రోజు నుంచి కృష్ణా జిల్లాలో గుంటూరు - విజయవాడ, విజయవాడ - బందరు మార్గాల్లో బస్సులను ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వం నడపడం ప్రారంభించింది.

(1) త్వరగా (2) సుఖంగా-బందరు చేరుకోవడమన్న కలను నిజంచేసిన ప్రీ సంతోషరెడ్డి ప్రభుత్వం ప్రణామప్రార్థన. వికారంగా వుండి, మావోవడానికి మంచి సీట్లు, చీకటి వేళల్లో కావలసిన దీపాలు కలిగి

వున్న ఈ బస్సులలో రద్దీ ఇబ్బంది లేకుండా నిర్దితమయిన వేళలకు ప్రయాణం చేయగలడం ఎంత హాయిగా వుందో, ఎంత అసందంగా వుందో—ఇంతకు ముందు ఆ తిప్పులపడే వారికిగాని తెలియవు.

ప్రభుత్వం చేత లూనింది చాలా మంది పని. సోమరిను సామాజికవ్యవస్థా రాడు దండ్రా అని రాత్రింబవళ్ళు పత్రికలలోనూ ప్రసంగాలలోనూ అడే పనిగా దండడం మానేసి, సామాన్యజీవితంలో ఇటుకంటే సాకార్యాల కల్పించడంలాటి కార్యాచరణ వాంఛనీయం. ముఖ్యంగా ఈ జిల్లాలో నై రెండు మార్గాలనూ ప్రభుత్వం తీసు చేతిలోకి తీసుకోవడం ముదావనం.

గుంటూరు - విజయవాడ, విజయవాడ - బందరు మధ్య బస్సు మార్గాలు వాతీయం కావించబడిన మొట్టమొదటి మార్గంలో నై రెండు మార్గాలలోనూ ప్రయాణం చేసే మహద్భాగ్యం వాకు కలిగింది. ఆ సందర్భంలో, ఇంతటి మహత్తర కార్యక్రమం లోనూ—ఇంకా మాచ్చులు రావాలి అని పించిన అంకాలు కొన్ని గోచరించాయి. వాటిని ఒక్కడ పొందుపరుస్తున్నాను. ఇది కేవలం ప్రభుత్వం మీద విమర్శ కాదనీ, సామాన్యజీవీ స్వీయానుభవం, లేక, న్యాయం క్రింద జమకట్టాకోమని మనవి. విందగివని వుంటే, అధికారంలో వున్న వారు గభవించి తిని చర్యలు తీసుకోగలరని ఆశ.

వాతీయం చేయబడిన ఈ మార్గాల్లో మొత్తం 25 బస్సుల్ని నడుపుతున్నాడు. వీటిలో 17 బస్సులు విజయవాడ—బందరు మధ్య, మిగతా 8 బస్సులు గుంటూరు - విజయవాడలమధ్య నడునాయి. విజయవాడ—బందరుమార్గంలో ప్రతి 20 నిమిషాలకు ఒక ట్రిప్ వోప్పన రోజుకు 42 ట్రిప్స్ వులు, గుంటూరు—విజయవాడ మార్గంలో 39 ట్రిప్స్ వులు...పొడైన కాలాను ఘంటలనుండి

కృష్ణ జిల్లా బస్సు రవాణా

రాత్రి దాదాపు తొమ్మిదింటి దాకా ఈ బస్సులు నడుస్తాయి. వీటిలో విజయవాడ-బందరు మధ్య కొన్ని ఎక్స్ ప్రెస్ బస్సులున్నాయి. (వీటి ఛార్జీ మామూలు బస్సుల్లోలాగే). ఈ ఎక్స్ ప్రెస్ బస్ విజయవాడ నుంచి బందరుకు 1 గంట 45 నిమిషాల్లో వెడరుతుంటే ఆశ్చర్యంగా వుంటుంది. ఇవిగాక బందరు-హైదరాబాద్ ల మధ్య నడిచే ఎక్స్ ప్రెస్ బస్ ఒకటుంది. అది హైదరాబాదు చేరడానికి బందరు నుండి రమారమి 11 గంటల కాలమా విజయవాడ నుంచి 9 గంటల కాలమా తీసుకుంటుంది.

'ఓవర్ లోడింగ్'లో కండ్లక్ర ఇషాను

పారం వనూ పోతూండేన బస్సులతో విసిగి చేసారిన ఆ ప్రాంతపు ప్రజలకు ఈ సౌకర్యాలు కేవలం దేవుడిచ్చిన వరాలే వున్నాయి.

ఈ మార్గాల్లో వాడుతున్న బస్సులన్నీ హైదరాబాద్ ప్రాంతంలోని ప్రభుత్వ పరమయిన రవాణా సంస్థల నుండి మళ్ళించబడిన 'లీలెండ్' డీజెల్ బస్సులు. ఈ బస్సులు వికారంగా, ఎత్తుగా, ఎంతో సౌకర్యంగా వున్నాయి. కొవలసినంత వెలుతురు గాలి రావడానికి సదుపాయం వుంది. మెత్తటి స్టీలు స్నాయి, సాధారణంగా కండ్లక్ర కుండా 44 మంది కూచుని ప్రయాణించేయడానికి

వీలుంది. ఈ బస్సులు వస్తూ పోతూంటే ఆ ప్రాంతంలోని గ్రామవాసులు బస్సు పొందే తువచ్చి స్వామివారి రథం వచ్చి వట్లు చూచి విస్తుపోతున్నారు. వారికి బస్సుల్లో ప్రయాణం అంటే విమానంలో వెళ్ళినట్లుం దన్ను చూట.

ఈ బస్సుల్లో ఒకటి రెండు చిన్న మార్పుల వసరం అనిపిస్తుంది. వీటిలో ఎక్కడానికి దిగడానికి ఒక్క టేదారి వుంది. అలాక్కాకుండా వేరే గురుదారులు ఏర్పరిస్తే ప్రయాణీకులకు ఇబ్బంది వుండదు; బస్సులు ఇంకొస్త తొందరగా వెళ్ళి రావచ్చు. కనీసం మున్నుండు వచ్చే బస్సుల్లో ఈ సౌకర్యం వుంటే బాగుంటుందని అభిప్రాయం. అడవాళ్ళకు ప్రత్యేకంగా ఆరు స్టీలు కేటాయిం చారు. నేను ప్రయాణించేసిన మూడు సందర్భాలలోనూ ఆరుకన్న ఎక్కువమంది స్త్రీలు ప్రయాణించారు. కనక స్త్రీలకు మరో మూడో, ఐదో స్టీలు ఎక్కువ కేటాయించి, వారు రాని పక్షంలో పురుషులు కూచోవడానికి అనుమతిస్తే బాగుండుననిపించింది. మరో ఇబ్బంది ఏవిటంటే—ఈ బస్సుల్లో సిగరెట్లు బీడీలు కాల్చడం నిషిద్ధమయినట్లు కనిపించదు. బస్సుల్లో పొగతాగడాన్ని నిషేధించాలన్న నాజోటి పొగతాగనివారికి మిగతావారికి చాల అసమంజసంగా అవుపిస్తుందేమో. కనీసం పొగతాగేవారికి ఓ మూల స్టీలు కేటాయించాలని మా మిత్రుడు—సిగరెట్లు ధిక్కుడి—పారస.

ఇవ చాల ఘోరంగా వున్నది—ఈ బస్సుల్లో టిక్కెట్లు ఇచ్చే పద్ధతి. ఈ టిక్కెట్లు—అటు మదిరాసులో వున్నట్లు ముద్రింపబడినవి కావు. ఇటు హైదరాబాదులోలా అప్పటికప్పుడు 'సెక్లొస్యియల్' (దీన్ని 'టమ్' అంటారు) చేయబడడమాలేదు. కండ్లక్ర ప్రతివాడికి ఎక్కడినుంచి ఎక్కడకు, ఎంతిచ్చార్చి, లగేజీ వుంటే దాని బరువెంత, ఛార్జీ ఎంత వగైరా వివరాలను కార్చును చేపరు అడుగునవుంచి ఒక బిల్ బుక్ లాటి దానిమీద రాసి చింపి ఇవ్వడన్న చూట. 44 మందికి ఇలా ఇవ్వాలంటే కనీసం గంటపడుతుంది. ఇదిగాక మధ్యలో కొందరు దిగిపోగా ఎక్కిన క్రొత్తివారికి టిక్కెట్లు ఇవ్వాలి.

ఈ పొరుపడలేక కండ్లక్ర—విజయవాడ నుంచి ఫలానా వూరికి ఎంతమంది వెడుతున్నారో కనుక్కుని, మొత్తం ఏ ఎనిమిది మందికో పదిమందికో కలిపి ఒక టిక్కెట్లు రాసి ఇస్తున్నారు. బస్సులు సకాలంలో బయలుదేరాలంటే గత్యంతరం లేదు మరి.

కానీ, మధ్య చెకింగ్ వచ్చిన ఇన్ స్పెక్టర్లు (వీరిలో ఆరుగురు అనుభవం గడించినవారిని హైదరాబాదు ప్రాంతం నుంచి తెప్పించారు) మాత్రం ఇలా ఎనిమిదేసి

"ఇస్తే విగయదు"—ప్రతి క్రవారము రేడియో నిర్వ 41.72 మీటర్ల మీద సాయంత్రం 6-80 నుండి 6-45 వరకు విని అనందించండి.

మండికీ పడనిమండికీ కలిపి టిక్కెట్లు రాయడం రూల్సుకు కర్మ తిరేక మని కండ్లకర్లను విమర్శిస్తున్నాడు.

ఇంత అయోమయంలోనూ బస్సు తలుపు లోపలి భాగంమీద మాత్రం ఆచిత్రం తేనె నులా "దయచేసి టిక్కెట్లు కొనుక్కుని బస్సెక్కిండి" అని రాసివుంటుంది. కాని బస్సెక్కిన తర్వాతగాని ఈ వాక్యం కంట పడదు. పడేదాని బస్సెక్కిన ముందు టిక్కెట్లు ఇచ్చే వాడుకుండుగా!

సరే, కండ్లకర్ల ఇంతమండికీ పెన్సిలు చెక్కుకుని, కాగ్నసు సర్దుకొని, టిక్కెట్లు రాసిచ్చిన తర్వాత ఈ టిక్కెట్లు వివరాలను ఓ ఓటిమీద రాయడం అన్న పెద్దయాగం వుంది. ఆ ఓటి మీద (1) టిక్కెట్లు సంఖ్య, (2) ప్రయాణం ఎక్కడనుంచి (3) ఎక్కడకు (4) ఎంతమంది (5) మనిషికి ఛార్జీ ఎంత (6) మొత్తం ప్రయాణం ఛార్జీ ఎంత (7) లగేజీ ఎంత (8) లగేజీ ఛార్జీ ఎంత (9) మొత్తం వసూలయిన సామెంత—ప్రతి టిక్కెట్టుకూ ఈ 'కాలమ్స్' పూర్తిచేయాలి. ఈవిధంగా 44 టిక్కెట్లకూరాస్తూ, మధ్యమధ్య ఎక్కడికీ వాళ్ళని గమనించుకుంటూ, సకాలంలో బస్సులు నడిపించాలంటే కండ్లకర్ల ప్రాణం పోతూంది.

అధికార దండం చేత బూనిన పెద్దలు మొట్టమొదట ఈ టిక్కెట్ల పద్ధతిని మార్చివేయాలి. ఏదాని 'డినామిక్'వనం (వేర్వేరు ఛార్జీలకల) టిక్కెట్లను వేర్వేరు రంగాలలో, స్టేజీల సంబంధో ముడించి ఇస్తే, కండ్లకర్ల ఆయాస్టేజీ దగ్గర చింపి ప్రయాణీకుల చేతికిస్తారు. లగేజీ వేరే టిక్కెట్లు ఇవ్వవచ్చు. ఇందు మూలముగా ప్రస్తుతం టిక్కెట్లు ఇవ్వడానికి ప్రయత్నం చేశాం అంటే సగంకన్న ఎక్కువ మిగులుతుంది. కండ్లకర్ల టిప్పు మొదట వున్న టిక్కెట్లు నెంబరు గుర్తించుకుని, టిప్పు ఆఖరుని వున్న టిక్కెట్లు నెంబరుని గుర్తించుకుంటే రంగుకన్న టిక్కెట్లు అమ్ముడుపోయాయా అని గులభంగా తేల్చుకోవడానికి వీలు ఉంటుంది. ఈ కార్యక్రమా, పెన్సిల్స్, తొమ్మిది 'కాలమ్స్' ఓట్లలో వివరాలు రాసుకోవడమూ వుండవు. ఈ విధి డినామిక్'వనం టిక్కెట్ల ముద్రణకు ముందు తదనుగుణంగా ఛార్జీలలో కొన్ని చిన్న చిన్న మార్పులు చేయవలసి వుంటుండేమా. దాదాపు ఆరు నెలల క్రితం ఈ బస్సుమార్గాల జాతీయీకరణను నిశ్చయించిన రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఇంత చిన్న విషయాన్ని ఎందుకు గమనించలేక పోయిందా అనిపించక మానదు.

ఈ టిక్కెట్ల కూడావిడిలో కండ్లకర్ల దగ్గర బొత్తిగా చిల్లర లేకపోవడం ఒకటి దాదాపు. నేనెక్కిన ప్రతి బస్సులోనూ

రూపాయి నోటిచ్చివా చిల్లర ఇచ్చిన కండ్లకర్ల లేదు. కారణం ఏమిటంటే ప్రభుత్వము వారికి ప్రతీరోజూ మొదట కొంత చిల్లరైనా ఇవ్వడం లేదుట. ఈ చిల్లర వెతుక్కుని, డబ్బులన్నీ సరుకుని బస్సు బయలుదేరడానికి అదనంగా మరో పదిపాన, ఇరవై నిమిషాలు ఆలస్యం. ఎటూ ప్రతీ కండ్లకర్లనుంచి ప్రభుత్వము వంద రూపాయల చొప్పున నెక్యూరిటీ ప్రయత్నమందిగమక రోజూ మొదట ఓ పదిరూపాయల చిల్లర ఇవ్వడంలో గల ప్రమాదమేమిటో బోధపడం లేదు.

ఇలా చిల్లరలేదే అన్న ఘోష ఓ ప్రక్క వుండగా, (ప్రతీ ప్రయాణీకుడికి ఉచితంగా అనుమతించే 20 పాస్త్రకు మించిన) ప్రతీ మణుగుకూ లగేజీ ఛార్జీ ఆరణాలముక్కాటి అనేసరికి వచ్చొస్తుంది. చిల్లరలో చిల్లర! అల్లరిలో అల్లరి! ఆ లగేజీ ఛార్జీ ఏ ఆరణాలో లేక ఎనిమిదిజాలో వుండకూడదా అని తోస్తుంది.

ఇవే తర్వాత వచ్చేదో, అతి ముఖ్యమయిందీ—ఈ రవాణాకాళంలోని ఉద్యోగుల పరిస్థితి. ఆరు నెలల క్రిందే ఈ బస్సు మార్గాలను తమ చేతిలోనికి తీసుకోవాలని అనుకున్న ప్రభుత్వం—ఇందుకోసం ప్రభుత్వం చేయవలసిన రీతిలో కలుదిట్టమయిన ఏర్పాట్లూ నిర్ణయాలూ చేయలేదు అని యీ క్రింది విషయంలో స్పష్టమౌతుంది. లక్ష రూపాయలతో కూడాతుగా ఏ బొంబాయి లాంటి నగరంలో విసిరివేయబడ్డ గ్రామస్థుడిలా, ఇదమింత అని తేల్చుకుంటా, ఏదో జరుగుతుంది అంటే జరుగుతుంది అన్నట్లుంది గానీ, ప్రభుత్వం అనగానే ప్రజల ఎదురుమాటే స్పష్టమయిన, వివరమైన దిట్టమయిన పద్ధతులూ అవీ కన్పించవు.

ఈ కండ్లకర్లకు ప్రస్తుతకాలం 80 రూ.లు, బతే 29 రూ.లు, ఇంటర్క్రింద 7 రూ. ఇస్తున్నారు; ఇస్తామన్నారు. పైగా ఇది తాత్కాలికం అన్నారు. ఈ వేతనం మదరాసు రాష్ట్ర ప్రభుత్వ రోడ్డు రవాణాసంస్థ ఇస్తున్న వేతనాలకు సమానమని రాష్ట్ర రవాణాసంస్థ కార్యదర్శి శ్రీ పాయ్ తెలిపారు. కాని ఈ కండ్లకర్ల జాతీయీకరణకు పూర్వం నెలకి మొత్తం వందరూపాయలకు తక్కువ గాకుండా "సంపాదించే" వారట. ఇదిగాక ఏ ట్రిప్పలోనయినా వందరూపాయలకన్న ఎక్కువ 'కలెక్షను'వస్తే ఆ ట్రిప్పకి బస్సు యజమాని డ్రైవరు, కండ్లకర్ల, కీనరుకు 2 రూపాయలు బోనసు క్రింద ఇచ్చేవాడుట.

మరొక కోపనీయాంశమేమిటంటే కండ్లకర్లకుగాని, డ్రైవర్లకుగాని, మిగతా అన్ని చోట్ల పైకేటబస్సుల్లోగాని ప్రభుత్వపు బస్సుల్లోగాని ఇచ్చేట వంటి 'డ్రెయిర్ టేబు' (దినబతేం) ఇవ్వడంలేదుట; (ఇది తాత్కాలిక మేనని అనుకుందాం.) సాధారణంగా ఈ బతేం క్రింద రూపాయిన్నరదా ఇస్తాడు. బస్సుల్లో ఇటూ అటూ పనిచేస్తూ రోజుకు ఏ రెండువందలపైకొక ప్రయాణం చేయడమంటే చూటలకొడు. ప్రతి గంట కొవారి, టి, పోడా, కిర్లీ, సిగరెట్లు తగరాఖర్చులవుతాయి. ప్రకారం జాతీయం చేయబడిన ఈ మార్గాలలోని బస్సు డ్రైవర్లు, కండ్లకర్లు, ఇన్ స్పెక్టర్లు ప్రైవేటుల్లోని తమ స్వంత డబ్బునుంచి పెట్టుకుంటున్నారు. ఇలా వారికి రోజుకు ఏరూపాయూ, రూపాయిన్నరో అయిపోతే వారి నెలకేరం రెరూపాయలలో మిగిలేది ఎంతో!

ఏమిటి కలదన్నీన విషయం: కండ్లకర్లూ, డ్రైవర్లూ రోజుకు 16 నుండి 30 గంటలదాకా పనిచేయవలసిరావడం. నేను బందరునుండి విజయవాడకు వచ్చిన బస్సు కండ్లకర్ల కథనం ప్రకారం అతడి ద్యూటీ రోజూ (పూర్వం 4-80 పూంతంలో పూరంధిమయి రాత్రి 10, 11 దాకా వుంటుంది. ఇంతకుక్రితం రోజుకి 100 మెక్కు తిరిగేవార్చిపుడు 140, 160 మెక్కు ప్రయాణం చేసున్నారు. మరిచిపోక 'ఒకరే టేమ్' అలవాట్లు ఇవారో ఇవ్వారో? ఇదిగమక విజమే అయితే మన రాష్ట్రీయ సోషలిస్టు సామాజికవ్యవస్థ పునాదుల్లో ఏదో తీరనిలోపం వున్నట్లు గోచరిస్తుంది.

అలవాటులేని కొలిపదతులు, టిక్కెట్లు ఇవ్వడం ఒక అగ్నిపరీక్ష, లగేజీలూపడం, టిక్కెట్లకు తొమ్మిది 'కాలమ్స్' చొప్పున వివరాలు రాసుకోవడం, ఎక్కడ ఎవరుచేతు తెలివా బస్సునీ వాళ్ల నెక్కించుకుని మళ్ళా వాళ్ళిడిగివంట దింపడం, టైంటేబుల్ ప్రకారం బస్సు నిడవకపోతే ప్రయాణీకులడిగే సవాలత్ ప్రక్కలు, పరిపానికీతాలు, దినబతేం లేకపోవడం, ప్రయాణీకుల కివ్వడానికి చిల్లర వెతుక్కోవడం, మిగిలి లేని పని వేళలు—ఏటితో ఆకండ్లకర్లు, డ్రైవర్లూ పడుతున్న బాధలూ చూస్తుంటే ప్రభుత్వం ఇంత అకలితక గాపనిచేస్తుందా అనిపిస్తూంది. ఈ బాధలన్నీ పడలేక ఏ నెల మొదటి తారీఖున పనిలోచేసిన 61 మందిలో 16 మంది

విరంజీవి తిమ్మరాజు రీలా ఉమా మహేశ్వర రావు (లేక బోడవపల్లె మార్గనారాయణ వరప్రసాదు) కి రీలా (వసాడి): నువ్వు ఏ కారణం చేత ఇద్దరి విడిచి వెళ్ళావో తెలియదు. ఏ ఆశయాలు ఇంట్లో వుండి నాదిండుకోవచ్చు. చెప్పకుండా వెళ్ళిపోయి, ఎక్కడవున్నదీ మాకు తెలువకుండా వుండడం వల్ల ప్రయోజనం లేదు. ఏమి డబ్బు అవసరమైతే ఉత్తరం వ్రాస్తే డబ్బు మనీఆర్డరు చేస్తాము. నీవెదమ ఏమిటో తెలుపుతూ వెంటనే ఉత్తరం వ్రాయ. మీ అమ్మ.

తల్లి పిల్లలు
చిత్రకారుడు: వీరి శైలి అచ్యుతరావు - పుల్లేటికుర్తు.

★ కృష్ణా జిల్లా బస్సు రవాణా ★

ఏప్రిల్ నాలుగో తేదీకుల్లా ఏవో కారణాల మీద శైలపు వెటి వెళ్ళిపోయారుట! ఫలితం మిగిలినవారిమీద పని ఒత్తిడి ఎక్కువయింది.

నేనెక్కిన ఒక బస్సులో కండక్టరు చాలా మంచివాడే. కానీ... "బస్సు ప్రకటించబడిన వేళకన్న గంటసేపు ఆలస్యంగా వెళుతుందే?" అని అడిగితే "రైళ్ళు రోజులు రోజులు ఆలస్యమైతే కిక్కురుమనకుండా వూగుంటారు గాని, బస్సు గంటాలస్యమయితే అడుగుతారే?" అని విసుక్కున్నాడు. నిజమే మరి. అతిథి బాధకు మన సానుభూతి వుండనే వుంది కానీ - జాతీయ

మైన బస్సులు కూడా, రైళ్ళను పెద్దన్నయ్యలుగా పరిగణించకూడదుగా మరి.

మరో అంశం: బస్సు కండక్టర్ల చేతిలో వున్న రూల్సుబుక్ లో "ఎక్కడ ఎవరాపినా బస్సుపి వారి నెక్కించుకోవాలి" అని ఒక రూలుంది. నా మిత్రుడొకడు నిడుమూలు అన్న వూరుకు రి ఫర్మాంగుల అవతల దిగవలసి వస్తే కండక్టరు బస్సునక్కడ ఆపనన్నాడు. "మరి ఆ రూలు వుందిగా" అని చూపెడితే "ఇలా ప్రతి ఫర్మాంగుకూ ఆపుతూంటే మనం విజయవాడ వెళ్ళేది కేసే" అన్నాడు. నిజమే: ఆమాట ఆరూలు పెట్టినవారికి తెలిసేవుంటుంది

కానీ, బహుశా ఎక్కడపడితే అక్కడి బస్సుల్ని ఇదివరకు ఆపేవారనీ, చూతూగా ప్రయాణికులకు ఒక నిరీతి స్థలంలో వచ్చి ఎక్కడం దిగడం ఆలస్యం కష్టమనీ అనుకుని వుంటారేమో. ఏది ఏమయినా ఈ రెండు వైరుధ్యాలకూ సమన్వయం కుదర్చాలి మరి!

ఈ బస్సులు సక్రిమంగా నడవకపోవడానికి మరో చిన్న కారణంవుంది. కొన్ని సంవత్సరాలతరబడి గుంటూరు-విజయవాడలమధ్య బస్సులు నడిపిన డ్రైవర్లను, విజయవాడ - బందరు మార్గమీది బస్సులు నడపడానికి, ఇక్కడివారిని అక్కడికి పోయారు. ఇది పోరబాటో, బుద్ధిపూర్వకమో గాని ఇల్లు డ్రైవర్లకూ, అటు టైం టేబిల్స్ కూ కాస్త తలనొప్పిగా వుంది.

ఇవారోడ్డు:గుంటూరు-విజయవాడ రోడ్డు బాగుంది. కానీ విజయవాడ - బందరు రోడ్డు మీద కంకిపాడు - వుయ్యూరు - పామర్రుల మధ్య రోడ్డంతా ఎత్తు పల్లారే. ఆరోడ్డు రిపేరింగు ఎన్ని ఏండ్లయిందో? అసలే నెడల్పు ఆటేలేనిరోడ్డు. దాని ప్రక్కల్లో గాలికి వారిపోయిన చెట్లు, తిప్పలు, గడ్డివాములూ ఇవన్నీ చాలవన్నట్లు తీవ్రంగా రాజకుమారెల్లా నడుస్తున్న (చెరుకు) ఎడబండు - ఒకటి కాదు, పది కాదు. వందలా వందలా - ఎంత సమర్థుడయిన డ్రైవరులైనా వాటి నన్నింటినీ తప్పించుకుని పోవాలంటే మాయాలుకాలకన్నా కనీసం ఏతరఫుంటో ఎక్కువ పట్టకతప్పదు. ఈగతుకుల రోడ్డు మీద ఎక్స్ ప్రెస్ బస్సుమీద వెళ్ళింటే, గుండెకాయా చిన్న పేపులూ కలిసి ముద్దక్రింద తయారయి పోతాయేమో అని భయమేసింది. ఆబస్సులో నాతోబాటు ప్రయాణం చేసిన విద్యార్థిలోపు పిల్లలు ముగ్గురూ కూడా విజయవాడ నుండి బందరైళ్ళలోపుగా - కనీసం నాలుగయ్యేసార్లు దోక్కున్నారు. నెమ్మదిగా బస్సువెడితే మరి ఆలస్యమయి పోతుంది. ప్రభుత్వం వారిందుకేం చేస్తారో చూడాలి.

ఈ జాతీయం చేయడమూ ఎక్కువ ట్రిప్పలూ, వాటిలో మధ్య ఎక్స్ ప్రెస్ బస్సులూ ఏర్పాటు చేయడమూ వగైరా ఒకవిధంగా విప్లవాత్మకమైన మార్పులు. అటువంటిప్పుడు మూడు నెలల క్రింద ఏర్పడిన రోడ్ ట్రాన్స్ పోర్ట్ కార్పొరేషన్ వారు ఈమార్పులకి ప్రతికరలో ప్రకటనల మూలంగాగాని, పోస్టర్ల మూలంగాగాని ఎటువంటి ప్రచారమూ ఇవ్వలేదన్న యథార్థం కొట్టవచ్చినట్లు కనబడుతుంది. ఇందుకు ఇప్పుడయినా అదనుమించి పోలేదేమో.

పోలే...ఎంక్వెరీ ఆఫీసులవిషయం బహు తమాషాగా వుంది. విజయవాడ లోని (47-వ పేజీ చూడండి)

మ్యాథిల్లి లేఖ

ప్రజలలో ప్రచురించు

ఇటీవల కొన్నిరోజులపాటు నాయకుల ఉపన్యాసాలతో వారావరణమంతా మారుమోగింది. దరిద్రనారాయణులకు దానం చేసేందుకుగాను పిల్లలు ప్రతిరోజూ అన్నంతినేముందు ఒక గుప్పెడు గింజలు ఒక పాత్రలో పోగుచేసి ఉంచాలనే ఉద్దేశానికి రాష్ట్రపతి ప్రారంభోత్సవంచేశాడు. రాష్ట్రపతి సర్వోదయ కార్యకర్తల సమావేశంలో మాట్లాడుతూ, తమంతట తాము పనులు చేయటానికి బదులు, ప్రతిదానికి ప్రభుత్వం సహాయం చేయాలని కూర్చునే అలవాటు ఎక్కువైపోతోందని విమర్శించారు.

ప్రతిదానికి ప్రభుత్వ సహాయాన్ని అర్థించే అలవాటును ప్రధానమంత్రి కూడా విమర్శించారు. ప్రతివారూ తమంతట తాము పనులు చేయటం నేర్చుకోవాలనీ, భారత దేశానికి ప్రస్తుతం ఇది చాలా అవసరమనీ ఆయన అన్నారు. పెట్రోలియం కాళ్ళా మంత్రి పండిట్ కేశవ్ దేవ్ మాలవీయ అధ్యక్షతన జరిగిన అఖిలభారత సమాకార సమావేశాన్ని ప్రారంభిస్తూ ప్రధానమంత్రి ఉపన్యసించారు. ఈ సమావేశంలో పండిట్ పంత్, ఆహార, వ్యవసాయమంత్రి శ్రీ ఎ. పి. జైన్ కూడా ఉపన్యసించారు. ప్రధాన మంత్రి తమ ప్రారంభోపన్యాసంలో ప్రభుత్వం సమాకారోద్యమ విషయాల్లో ఎక్కువగా కలగజేసుకోవటం మంచిదికాదని, సమాకారోద్యమంతో ప్రభుత్వం ఎక్కువ సంబంధం పెట్టకోవాలని గ్రామ పరిపాలి పరిశీలనసంఘం చేసిన నూచలను ప్రభుత్వం అంగీకరించటం తప్పేననీ అంగీకరించారు.

సమాకారకాఖి మంత్రి డా॥ పంజాబ్ రావు దేశ్ ముఖ్ పార్లమెంటులో ఒక ప్రశ్నకు సమాధానమిస్తూ, ప్రధానమంత్రి ఉపన్యాసంలో నిజంగా ఉన్నదానికంటే ఎక్కువగా సభ్యులు ఊహించుకుంటున్నారని అన్నారు. శ్రీ ఆశోక మేమతా పార్లమెంటులో మాట్లాడుతూ, గ్రామ పరిపాలి

పరిశీలనసంఘం నూచలను ఆధారంగా చేసుకుని ప్రభుత్వం రెండేళ్ళ పాటు పని చేసిందనీ, ఇప్పుడు మారాత్తుగా ఆ సంఘం నివేదిక ఏమీ బాగాలేదని అభిప్రాయపడటంలో ఆర్థికరేదనీ అన్నారు. ఒకపారి ఒప్పుకున్నదాన్ని ఉన్నట్టుండి బాగాలేదని తొసిరివేటంతో స్వేచ్ఛా భావాలు తనకు లేవని ఆయన వ్యంగ్యంగా అన్నారు.

ప్రధానమంత్రి మరో మూడు సమావేశాల్లో కూడా ప్రసంగించారు. భారత సేవకసమాజ్ ప్రచారకాఖి ఏర్పాటుచేసిన

శ్రీ కృష్ణ [అభివృద్ధికి ప్రతినిధి]

అఖిలభారత గ్రామప్రచారక శిక్షణాశిబిరం అంతిమ సమావేశంలో ఉపన్యసినూ, సోషలిస్టువ్యవస్థను సాధించటానికి జరిగే కృషిని తీవ్రం చేయాలని ఆయన కోరారు. మ్యాథిల్లి శివార్లలోని ఓకావద్ద దేశంలో కల్లా పెద్దదైన ఒక పారిశ్రామిక సంస్థకు ప్రారంభోత్సవంచేస్తూ, అనుశీక్తి, తిక్తి, చర్తా, ఎడ్లబండికి మధ్య సమాజీవనం సాధ్యమవటానికి తననుతానే తార్కాణం చేసుకున్నారు. ఆయన మీనిట్ లో ఒక యుద్ధ స్ఫూర్తికచిహ్నానికి కూడా ప్రారంభోత్సవం చేశారు.

రాష్ట్రపతి ఉత్తమ చలనచిత్రాలకు బహుమతులనూ మాట్లాడారు.

శ్రీమతి జగీవన్ రాం ప్రారంభించిన రైల్వే వారోత్సవాలు శ్రీయంతి జగీవన్ రాం 16 గురు రైల్వే కార్మికులకు వెండి, బంగారుపతకాలు బహూకరించి, వారితో కలిసి ఫోటో తీయించుకోవటంతో సమాప్తమైనాయి.

ప్రజలు తమకుతామే సహాయం చేసు

కోవాలని రాష్ట్రపతి, ప్రధానమంత్రి ఉద్బోధించటం చాలా ప్రశంసనీయంగా ఉన్న మాట నిజమే. కానీ ప్రజలు అలా తమకు తాము సహాయం చేసుకునే అవకాశాన్ని మంత్రి లేన్నదైనా ఇచ్చారా అని ప్రశ్నించాలి. అసలు పెట్రోలుకూ, సమాకారోద్యమానికీ సంబంధమేమిటి? పెట్రోలు మంత్రి పండిట్ మాలవీయ అఖిలభారత సమాకార మండలికి అధ్యక్షుడుగా ఉండటానికి ఎందుకు అంగీకరించారు? ప్రధానమంత్రి నోరుతరిగని పెద్ద బిరుదం ఇవ్వాలన్న అగత్యం ఏమిటచ్చింది? రాజకీయంగా, సాంఘికంగా పైకిబాదల్చుకున్న మహాశయులకి ప్రజలు ఇష్టంవచ్చినట్లు ఆడించటానికి వీలున్న చదరంగపు పావుల్లాగ కనబడతారు. ఒక్కొక్కమెట్టై ఎక్కి ఉన్నత పదవులను చేరుకోటానికి ఎప్పటికప్పుడు కొలిపివేయటం కనిపిస్తున్నందుకు జాగ్రత్తగా ఎడతెగని పరిశోధనలు జరుగుతున్నానని వున్నాయి. సభిజరపటానికి కాస్త సందు దొరికితే చాలు సభిజరిపి ఏ మంత్రికో బ్రహ్మారథ మెక్కిస్తారు. మంత్రులు నోరెత్తినా, కాలకదినా ఇంత వివరంగా వారాప్రతికల్లోవార్లు ప్రకటించే దేశం భారతదేశం ఒక్కటే. అఖిలకీరమ్యా, చైనాలోకూడా ఇంత 'ఇది' లేదు. సభిలు సమాప్తంకాగానే, ఏదోవంకమీద గోవులు (సెమినార్స్) జరుపుతారు. అసలు కొన్ని సంఘాలు లేవటం, కొన్ని ఉద్యమాలు బయలుదేరటం ప్రజాశ్రేయస్సుకోసంకానే కాదు, కేవలం మంత్రిపత్రిములను భజన చేయటానికే. రామలిలా ఉత్సవాలవంటి మతోత్సవాలు కూడా ఈమధ్య మంత్రుల అధ్యర్వాసన జరుగుతున్నాయి.

ప్రజల్ని ఇలా వాడుకుంటూంటే వారిలో స్వయం సహాయభావం కలగాలంటే ఎలా కలుగుతుంది?

సమాకారోద్యమం కానివ్వండి, మరో ఉద్యమం కానివ్వండి - అందులో ప్రభుత్వం (రీ-వ పేజీ చూడండి)

నకనుకలు

“ప్రతిరోజూ రాత్రి నిద్ర పోయే ముందు, ఆ రోజున నేను చేసిన చెడ్డ పనులను గురించి ఆలోచిస్తాను” అన్నాడోకడు.

“అయితే మరి రోజూ నీకు నిద్ర సరిపోతుందా?” నందే మా వెలిబుచ్చాడు మరొకడు.

* * *

ఒక ట్రాఫిక్ సింటర్ లో పోలీసు కాన్ స్టేబులు ఎంత నేపటికి దారి ఇవ్వకపోవడంతో విసిగి బయటకు దిగాడు డ్రైవర్. ఆ రోడ్డు రెండవ ప్రక్క మరి ఒక కారు డ్రైవరు నిలబడ్డాడు.

మొదటివాడు: అరే! అవ తలిప్రక్కకు ఎలా వెళ్ళ గలిగావు?

రెండవవాడు: నేను పుట్టింది ఇక్కడే గదా!

* * *

మేష్టారు: గద్యానికి పద్యానికి భేదం చెప్పు శేఖర్.

శేఖర్: వెంకయ్య అనే రైతు ఉండేవాడు. అతడు ఒక

రోజున నదికి స్నానము చేయుటకై వెళ్లెను; ఇది గద్యం మేష్టారు! అతను ఇంకా కొద్దిగా లోతుకు వెళ్ళి నీరు అతని మీదుగా ప్రవహించి నట్లయితే అది పద్యం అవుతుంది.

* * *

“నువ్వు గడియారం దొంగిలించానని అంగీకరించావు. నీవింకా చెప్పాల్సిన దేమైనా వుందా?” ప్రశ్నించాడు ముద్దాయిని జడ్జి.

“ఆ గడియారానికి 40 రు. ఖర్చుపెట్టి బంగారపు గోలును వేయించాను” అని వాపోయాడు ముద్దాయి.

* * *

భార్య దహనసంస్కారం చేసి ఇంటికి తిరిగి వచ్చాడు ఒక పెద్దమనిషి. ఇంటి మీద పెంకు ఒకటిజారి ఆయనతలను దూసుకుపోయింది. “ఇంత లోనే యీమె స్వర్గానికి చేరిందా?” ఆశ్చర్యంగా అనుకున్నాడు ఇంట్లోకి

వెళుతూ.

* * *

మేష్టారు: నువ్వు నైపులో చాలా వెనుకబడివున్నావు. ఇంపోజషను 10 సార్లు వ్రాయమంటే 7 సార్లే వ్రాశావు?”

కుర్రవాడు: లేక్కలలో కూడా నండి.

* * *

మేష్టారు నృప్తిని గురించి పారం చెబుతున్నారు. మధ్యలో ఒక కుర్రవాడు లేచి అన్నాడు: “మనమంతా కోతులకు పుట్టామని మా నాన్నగారు చెప్పారు.”

“నేను మీ ఇంటి విషయాలను గురించికాదు చెప్పేది” జవాబిచ్చాడు మాష్టారు.

* * *

నర్సు: డాక్టర్! నేను ఎప్పుడు ఈ రోగి నాడి చూసినా నార్తల్ కన్నా చాలా ఎక్కువ కొట్టుకొంటోంది.”

డాక్టర్. కళ్ళకు గంతలు కట్టి మరీ నాడి పరీక్షించండి.”

—కె. సుబాస్ చంద్రబోస్

చతురమంజరీ

భీమయ్యను గురించి వ్రాయటం మొదలెడితే ఒక్క ఉపాదాతమే బంగారాఖాతమంత అవుతుంది. అతడు చిన్నతనంలో కొన్నాళ్ళు నిరుద్యోగకాలంలో చాడ గుమాస్తాగా ఉండేవాడు. కాని తరువాత మెలగా చెట్టుకింద పిడరెవాడు. తినేవారి అదృష్టం బాగుండటంచేత, అతనికి బాగా రోజులు కలిసాచ్చాయి. దానితో క్రమంగా యిల్లువాకిలి పొలము పొట పుష్కలంగా సంపాదించుకున్నాడు. ఆయనకు ముగ్గురు ఆడబొమ్మలు కలిగాయి. తరుచుగా యేకాదశి చేసేరోజులో తనకు తల్లిదండ్రులు భీమయ్య అనిపేరు పెట్టారు. కాని నాలుగు రాళ్ళు చెరిసేతరువాత తానే తన పేరును భీమేశ్వరరావుగా ఫీరాయించుకున్నాడు. అటువంటివాడు తన బొమ్మక్కలకు యెటువంటిపేరు పెడతాడు? సినిమా సిక్వెల్స్ పుస్తకాలన్నీ తెప్పించి అందులో ఉండేతారల పేర్లన్నీ యెడాపెడాతిరగేసి బారేసి విరిచేశాడు. చిట్ట చివరకు తన స్నేహితుల సలహామీద మొదటి కూతురికి రాజ్యం అని నామకరణం చేశాడు. తరువాతి రెండవది కలిగింది. సరే, దాని పేరు స్వ రాజ్యం అన్నాడు. కొన్నాళ్ళకుమళ్ళా ఆడపిల్లే కలిగింది. సామాన్యుడికే లేగా ఆడబొమ్మల ధయి? లక్ష్మీ తండవమాడుతోందాయన తనయింటో! అందుకల మహానందితో ఆ అమ్మాయిని సామ్రాజ్యం అని పిలిచాడు. రాజ్యం, స్వరాజ్యం, సామ్రాజ్యం! బాగానే కుదిరాయి అనుకున్నాడు. ముగ్గురికీ కాలక్రమేణా మూడు ముగ్గులపడే ఉపాయం చూసి, వాళ్ళను ఒక యింటివాళ్ళనుచేశాడు.

అయితే అతన్ని పున్నామ నరకంలో పడకుండా చేసేమహానుభావు లెవరులేరా! లేకే? ఉన్నాడు యిద్దిరు మొగరాయిల్లు, తిరువారీ కలిగినవారు. వారిలో మొదటివాడి పేరు ప్రతాప. కాని నామకరణం రోజున అమ్మమ్మలు, నాయనమ్మలుచేరి రెండవవాడి పేరే కొండపిటి చెంతాడంత సాగలాగేశారు. అందువల్ల వాడిపేరు పెరిగి పెరిగి చివరకు సీతారామాంజనేయ వేంకటగోపాల వీర వరజయప్రసాదలిల్ అయింది. అందులో చివరి కుమ్మ భీమేశ్వరరావుగారు తమ శతభక్తికి చిహ్నంగా చెప్పింది! కాలచక్రం దిపా

వళిలో విఘ్నచక్రంలాగా గిరగిరతిరగసాగింది. మొలిమీద యేవో కొద్ది దండయాత్రలతోనే ప్రతాప మెల్లమెల్లగా వచ్చి బి.ఎ.లో పడ్డాడు. వాడు త్వరగా చేతికొస్తాడని, తనకేదో త్రివిధ తలకత్తుతాడని భీమయ్య యెన్నో కలలు గంటూఉండేవాడు. వాని మీద తన ప్రేమంతా గుమ్మరిస్తూఉండేవాడు.

ఇక రెండవవాడే తనకు పచ్చి వెలక్తాయ అనిపించాడు. వాడు మొదటి ఫారము యెలాగో మొదటి సంవత్సరమే చాలాడు. కానీ అక్కడినుంచి కనిపట్టింది. రెండవ ఫారము రెండోండు చదివాడు. మూడవ ఫారము మూడోండుయింది. అప్పుడు వాడు నాలుగవఫారం రెండవ యుద్ధంలో ఉన్నాడు. వైరెక్కప్రకారం భూమి నూర్చుడి చుట్టు నాలుగుసారు ప్రదక్షిణం చేస్తేనే గాని, వాడు ఆ యింట్లోంచి కదిలేటట్లు లేదు. వాడి పేరెల్లీలే స్వర్చిట్టుమున్నలాడు తూ ఉండేవాడు పట్టరాని ఉద్రేకంతో భీమయ్య. వాడు చదువుకంటే మొద్దు కాని

చిట్టా రామకృష్ణరావు

ఇంటిపనులకంటే ముందుకు వేశేవాడు. ఒళ్ళు దామకోకుండా, యీచేత ఆచేత అని లేకుండా, యీపని ఆపని అనుకోకుండా, తల్లికి అన్నిపనులు చేసిపెట్టేవాడు. అందువల సహజంగా తల్లి కొంతమృదు వానిపైన మమకారం యెక్కువగాఉండేది. భీమయ్యకు యేసుడివల్లనో సీరిబాగా కంట పడిందేగాని సంస్కారమనేది యేకోశాన కలగలేదు. అందుకల అతనికి ఆ రెండవ వాని పనులెవూ నచ్చేవికావు. చవటపెద్ద మృని మొద్దుదద్దమృని వాడికి విరుదులు ప్రసాదించాడు.

ఎన్నో రాయబారాలమీద యెటకలకు అమాంబాపతు అయిదువేలు దాకా దక్షిణ లాగి భీమయ్య మొదటివానికి వివాహం చేసేశాడు. పోలే, ఆ రెండవ ఘటం యెలాగైతే ఆ మూల్యులైనలులోనన్నా కొలు పెడతాడేమో మరొక పెద్ద పద్మకొట్టవచ్చు నని లాటలు వేస్తున్నాడు. కాని యేం లాభిం?ముందువాడు ఆ నాలుగుగడలగదిలో

నుంచి కదిలిలేగా! అయినా భీమయ్య అస్త్ర అల్లహాసము చూచి కొన్ని సంబంధాలు వస్తూ ఉండేవి. కాని విఘ్నేశ్వరుడి పెళ్ళికి అన్నీ విఘ్నాలే అన్నట్లు, భీమయ్య రెండవ అమ్మాయి ఉండే స్వరాజ్యం, ఆమె చేరి సమయానికి పాకంచెడకొడుకూ ఉండేది. వచ్చిన పిల్లనల్లాశిల్పపరీక్ష చేసి, కొట్టిపారేసేది. పోనీ యింతగా విమర్శించే తానేమైనా మహా అందాల రాణి అనుకుంటారేమో! సాధారణంగా కొందరు పగలుమాస్తే రాత్రి కలలోకి వస్తారు. కాని ఆమె మాత్రం రాత్రిమాస్తే పగలే కలలోకి వస్తుంది! ఆమెకు “వెండ్రుకాతులు అంత పొడుగు ఉండకూడదు, అంత పొట్టి ఉండకూడదు. ముఖం అంత గుండంగాను ఉండకూడదు, అంత కొలగాను ఉండకూడదు. జడ అంత బారుగాను ఉండకూడదు, అంత కురచగాను ఉండకూడదు. నడుము అంతలావు ఉండకూడదు, అంతసన్నము ఉండకూడదు. పెదవులు నవ్విసల్లూ ఉండకూడదు, యేడ్చిసల్లూ ఉండకూడదు!” ఈ విధంగా ఆమె పరతులు సవరణలు రోజురోజుకీ ద్వంద్వద్వంద్వం చేస్తుంటే యెటువంటి అప్పరసలూ ఆమె దిగ్గర నిలవలేక ఉఫ్ అని యెగిరిపోయేవాళ్ళు! ఒక అమ్మాయి ఆపాదమ ప్రకము సాక్షాత్తు పోతపోసిన బంగారపు బొమ్మ. ఆ అమ్మాయి చిటునవుస్ వర్చి వస్త్వడట యెడమబుగ్గ కింద చిన్నసొట ఉన్నట్లు కొద్దిగా అనుమానం కలిగిందట! బట్, ఆపిల్ల తనకు నచ్చలేదు లెమ్మంది. మరొక అమ్మాయి తనతమ్ముడేవో అడగటంతోపే వెంటనే చలాకీగా జవాబు చెప్పలేదట! మనకు పనికిరాదు పొమ్మంది! ఒక విధంగా ఆ తుహతల్లికి పోలినవాడే భీమయ్యగారు కూడ. ఆయనకు మొదట్లో నోటిదురద యేవోకొద్దిగా ఆవగింజంతిమాత్రమే ఉండేదికాని, క్రమక్రమంగా సంపద పెరిగినకొద్ది అదికూడ పెరిగిపెరిగి పెద్ద గుమ్మడికాయంత అయి ఊరుకుంది!

ఒక రోజున భీమయ్య నోరు పారేసు కుంటూ లిలక మీద నిప్పులులోకిన కొతిలాగా లెగ యెగురుకున్నాడు. అంతే కాక ఆ ఉద్రేకంలో లిలకను విసురుగా ఒక్కరిమ్మ తిన్నాడు. మోకారికి బలంగా దెబ్బ

★ భలేమేళం ★

తగలబంచేత కింద పడిపోయాడు లిల్. తల్లివచ్చి లేపితే యెంతో కమమిద లేచి పుడికొలుకుంటుతూ నంటింట్లో వెళ్ళాడు. నిజానికి తాను తనయెడమచేయ్యి కొంచెం విసిరితే చాలు, భీమయ్య మాడుపార్లు పడి లేస్తాడు. కాని లిల్ పల్లెతుమాట కూడ అవకుండా వెలిబోయాడు. ఈ గొడవ విని కోడుమిది వెడుతున్న ఒక సాహెబ్ గారు అగి, " ఏమిటండీ! భీమయ్యగారూ! ఇంట్లో యేదో గడిచిందేలా వున్నాడు!" అని అడిగాడు. ఉన్న సంగతి చెప్పితే తన పెనిమిటిక కుర్యాది భంగమని కొంతమ్మగారు వెంటనే తసారాలోకి వచ్చి, " ఏంలేదు నాయబు గారూ, వారికి కొంచెం సుస్తగా ఉండటం

చెత, నైత్యపుమాటలు మాట్లాడుతున్నారు " అని సమాధానం చెప్పి ఆయన్ని పంపించేసింది. ఆమె సమయన్నార్కి మెచ్చుకొలేదు సరికదా, భీమయ్య " ఏమే! నాకు జ్వరం రావాలని కోరుతున్నావ్!..... ఫీ, నిన్ను పెండ్లిచేసుకోవటమే అసలు పార పాటైందే! నీ వసలు మా వంశానికి తగవే!" అంటూ, యింకా యేమేమో నోటికొచ్చినదల్లా వాగు తూ పిచ్చెత్తినట్లు మొరగటం మొదలెట్టాడు! ఆయన వంటయింటి యుగంధర వేషం చూసి యింట్లో అందరు నోటికి తాళాలేసుకుని ముక్కుమీద వేలేసుకున్నారు!

ఒకనాడు భీమయ్య యేదో లొందర పని

మనోహరమైన కేకములకు సులభమైన కిటుకు

తాతావారి
సుగంధిత కొబ్బరి తలనూనె
మరియు పాంపు

ది తాతా ఆయిల్ మిల్క్ కంపెనీ లిమిటెడ్.

మీద యాడుకుమించిన వేగంతో బజా తే నుండా నైలు తొక్కుతున్నాడు. ఒక ములుపు దిగిర అకస్మాత్తుగ ఒక ఒంటెద్దు బండి అతన్ని ఢీకొన్నది. నైలు కేమో మొప్పు కలగలేదుగాని, అతను మాత్రం బోయి ప్రక్కనున్న మురుగుకాలువలో అమాంతంగా ఒక మొగేశాడు. దానికి ఫలితంగా తన పుడిమొకాలు చిప్ప ప్రక్కకు తొలిగింది! తక్షణం ఆబండిమీదనే అతన్ని ఆసుప్రతికి తీసికెళ్ళాడు. కనీసం ఒకవారం కోవారెవా ఆసుప్రతిలో ఉండక తప్పదన్నాడు డాక్టరు. ఈవారంలోను పెద్ది కొడుకు ప్రతాప్ ఆసుప్రతికి యే రెండు మాడు సార్లు చుటం చూపుగా వచ్చి బోయాడు. కాని లిల్ మాత్రము తన ప్రక్కనే కూర్చుని రాత్రింబగళ్ళు ఆసుప్రతి వదలకుండా ఉండేవాడు. విరిదరి ప్రవర్తనమూ సే భీమయ్యకు చాలా ఆశ్చర్యం వేసింది. తాను కన్ను మూసుకుంటే సరి, లిల్ కూరుమాటాడకుండా కుంటుతూ వంటింట్లోకి వెళ్ళినప్పటికీ ప్రత్యక్షమయ్యేది! ఇదంతా అతని హృదయ క్షేత్రంలో ఒక విధమైన సంజ్ఞ భాన్ని కలిగింపసాగింది. అనుకున్న ప్రకారం ఆసుప్రతివారు వారంకొగానే భీమయ్యను విడుదలచేశారు. కాని అతనింకా బాగాలేచి నడిచే స్థితిలో లేడు. ఇంటిదగ్గర కూడ భీమయ్యకు ప్రతాప్ దర్శనం అగు దెబ్బయింది! ఎప్పుడు అతనికి తన పుస్తకాలేమో! తనదదువేమో! అంతే కాని తనకు తండ్రి విషయమేమీ పట్టినట్లే కనబడలేదు? ఎందుకు పనికిమాలిన వాడని తాను యెవడిని యింత కాలంనుంచి ద్వేషిస్తున్నాడో ఆ లిల్ యింటిదగ్గర కూడ యిరవై నాలుగు గంటలు తనను అంటి పెట్టుకొని ఉండి తనకు మలమూత్రాల దగ్గరనుంచి యెత్తివేస్తూ అద్భుతమైన ఉపచారం చేస్తున్నాడు! భీమయ్యకిదంతా చాలా ఆశ్చర్యకరంగా కనపడింది.

ఇంతలో తనను చూడటానికి తన ముగ్గురు కూతుళ్ళు అల్లుళ్ళు వచ్చారు. తన అల్లుళ్ళ నాయెక్కడో దూరపువాళ్ళు కాక దిగ్గిర బంధువర్గంలోవాళ్ళే. వాళ్ళు యేవేనో మంచి ఉద్యోగాలలోనే ఉన్నారు. ఒకనాడు భోజనాలదగ్గర భీమయ్య తన పెద్దకొడుకు ప్రతాప్ చదువులో చాలా తెలివైనవాడనీ, మంచినుండే నిబ్బరము ధైర్య సాహసాలు కలవాడని తన అల్లుళ్ళ హోదాకుతగినట్లుగా బడాయి చెప్పసాగాడు. అప్పుడు ప్రతాప్ కూడ ఆమాటలకింకా దోతయిస్తూ, తాను బి.ఎ. కాగానే బోలీసుడిపారుమెంటులో చేరదలుచుకున్నాననీ, దొంగలన్నా దొంగలను పట్టట మన్నా తనకు మంచినీళ్ళ ప్రాయముని అల్లాచెరితే కనీసం బోలీసు మాపర్నెంటుగా

నైనా రిటైరు కావచ్చునని కోరితలు కోరాడు. అల్లుళ్ళు ముగ్గురు ముసీముసినవులు విసురుతు మామగారి మాటలకి, బావగారి బడాయిలకి చాలా సంకోషించినట్లు వటించారు.

ఆ రాత్రి భీమయ్య మామూలు ప్రకారమే కసరాలో మంచమీద నడుం వాల్చాడు. అతని ప్రక్కనే కింద పక్క వేసుకుని దగ్గరగా పడుకున్నాడు తిలక్. ప్రతాప్ కొంచెం నీవు పుస్తకాల ముందుగాణిగి మరొక మంచం మీద కియించాడు. తనకియ్య నలంకరిస్తూ, “ఒరేయ్ అంజాయ్, మధ్యమధ్య నాన్నను పట్టుకుని లేవటానికి నీవు తంటాలు పడాలి సిందే నుమా. నన్ను మాత్రం నిద్రలేపావం పే ఊరుకోను బాగ రి!” అంటూ హెచ్చరించాడు పట్టభద్రుడు కాబోయే అన్నగారు! ప్రతాప్ మహాశయితుడు! ఆ మాటలకు లోలోన ఆశ్చర్యపోతూ నిద్రపోయాడు భీమయ్యకూడ. తక్కిన వాళింత యింట్లో పడుకుని గుట్టులు కొడుతున్నాడు.

గడియారం అప్పుడే పన్నెండు కొట్టింది. ఎటుచూచినా చిమ్మచీకటి. కట్టెదులు నన్ను ముఖమైనా కనబడలేదు! గాఢనిద్రలో ఉన్న ప్రతాప్ కి యెవరో హఠాత్తుగ తొసి వట్టెంది. ప్రతాప్ కళ్లు తెరిచి చూచాడు. అతనిగుండె రుల్లుమన్నది. ఎవడో వ్యక్తి తనకు దగ్గరగా నిలుచుని తన తొమ్మిది రివాల్వర్ గురిపెట్టాడు. నోరుమానుకుని ముందు ఆ ఉంగరం యిలాయియ్యి! లేక పోతే నీ ప్రాణం దక్కదు! తెలిసిందా! అని నెగలలో తనను బెదిరిస్తున్నాడు! అతనికి పై ప్రాణాలు వైన నే పోయాయి! నోట మాటరా లేదు. నఖనఖ పర్యంతం తాను గడగడ వణకసాగాడు. తన వేలికున్న ఉంగరం కానా చకచకా తీసి వానిచేతిలో పెట్టాడు. ‘ఇకనో రిలేకుండా, దుప్పటి కప్పుకునిపడుకో. కదిలావా, దెబ్బకు చంపేస్తాను బాగ రి’ అని మల్లా బెదిరించాడు. ఆదొంగ ప్రతాప్ తూచా తప్పుకుండా అతను చెప్పినట్లు చేశాడు. అనల్లని ముఖము, ఆ కోరమీసాలు, ఆ పత్రికాయ వంటిగుడ్డు, అన్నిటిని మించిన ఆ రివాల్వరు, అతనినోరు నొక్కుకు పోయేటట్లు చేశాయి! ఆ దొంగ మెల్లగా భీమయ్యగొంతు మీద యెడమచేయి వేసి, పైకి లేవకుండా నొక్కిపట్టి, రివాల్వరు గొంతుకు గురిపెట్టాడు. ‘ఇకపైటి తాళం చెవియిస్తావారేదా? లేక దీన్ని పేల్చుకున్నావా? చెప్ప, అని గుద్దరిమాడు. పైకి లేవలేక, మాట అనలేక భీమయ్య మంచంలోనే గిలగిల తన్నుకుంటున్నాడు. ఇంతలో తిలక్ కు మెలుకువవచ్చింది. తిలక్ గబాలునలేచి తండ్రి గొంతుమీదనుంచి ఆ దొంగ చేతినివిడుదలగా లాగేశాడు. తన తండ్రికి యే మాత్రము దెబ్బతగలకుండా వెంటనే అడ్డంగా చేతులుచాచి నుంచు

చెరువు వద్ద

చిత్రకారుడు: శీలావీరాజు - రాజమండ్రి.

న్నాడు. తిలక్ కి దొంగకి కాసేపు ద్వంద్వం యుద్ధం జరిగింది. అడ్డంలేస్తావా? లేకపోతే కాల్చువా? అని ఉరిమాడు దొంగ ‘చేత నైతే నన్ను కాల్చు, అంతేకాని మా నాన్న మీద ఒక్క, నలునైనా పడనియ్యను’ అంటూ తిలక్ దొంగతో పెనగసాగాడు. మల్లా మరుక్షణంలోనే ఉన్నట్లుండి తటాలున యెగిరి రివాల్వరున్న దొంగచేతిని గట్టిగా పట్టుకున్నాడు. భీమయ్య నోట మాటరాక, పైకి లేవలేక, కొట్టుకుంటున్నాడు. ప్రతాప్ మెలుకువగా ఉండికూడా కదిలితే యెక్కడ యేమి ముప్పువస్తుందో అని దుప్పటి కప్పుకుని ముసుగుతెచ్చి పడుకున్నాడు!

ఇంతలో గస్తీ పోలీసు యాల వివరించింది.

కసురప్పపాటులోనే గస్తీ పోలీసు అక్కడికి వచ్చాడు. ‘ఏమిటి అల్లరిక్కడ? అంటూ తనచేతిలోని లాంతరు ఎత్తి చూశాడు. ‘ఎవరో దొంగండి, మమ్మల్ని చంపటానికివస్తే, చూచాడు పట్టుకున్నాడు’ అని జవాబిచ్చాడు భీమయ్య ధైర్యం తెచ్చుకుని. తిలక్ దొంగచేయిని మాత్రము విడుదలకుండా గట్టిగా పట్టుకున్నాడు. ప్రతాప్ యింకా ధైర్యంచాలక కప్పుకున్న దుప్పటి మరింత గట్టిగా బిగించుకున్నాడు. ఆ పోలీసు లాంతరెత్తి ఆ దొంగముహూమాసి, ‘ఎవడో ముఖానికి బాగు దటంగా పట్టించాడే! ఎవడవురానీవు?’ అని గడి

(55-వ పేజీ చూడండి)

“సర్వో భవ, సర్వో భవ, సర్వో భవ,”

చిత్రకారుడు: వి. వెంకటేశ్వర్లు—వేమవరం.

మహాభారతంలో ఏమాత్రం పరిచయమున్నా సహా ఘడి పేరు తెలిసేవుంటుంది. ఇతడు ఒక రాజు. ఊర్వశి ఇతడితల్లి; పురూరపుడు తండ్రి. ప్రియంవద సహాఘడి భార్య.

ఇతడికి యతి, యయాతి, సంయాతి, యాయాతి ధ్రువుడు అనే మూడు లు కలిగారు.

సహాఘడు అనేక యజ్ఞాలుచేసి దేవతాన్ని సాధించాడు. ఒకనాడ సందర్భంలో వృత్రుడనేవాణ్ణి చంపిన మహాపాతకం ఫలితంగా ఇంద్రుడు దేవలోకాన్ని వదిలి పోవడం సంభవించింది. అప్పుడు ఇంద్రుడవది సైతం సహాఘడికి సంక్రమించిందని మన పురాణగాథ. ఇంద్రుడవది లభ్యమైనందుకు సహాఘడు మహాగర్విం చాడు. ఆ గర్వాంధకారంలో అతడు దేవతలనూ, మనులనూ ఘోరంగా అనుమానించడం ప్రారంభించాడు. ఇంతటి లో ఆగలేదు. ఇంద్రుడి భార్య కేచీదేవిని చూసి మోహించాడు-అవిడను తన వద్దకు తీసుకు

శాప విమోచనం

రావలసిందని దేవతలను ఆజ్ఞాపించాడు. అంతట కేచీదేవి ఒక చిన్న యుక్తి పన్నింది. మునివాచానం మీద సహాఘడు తన వద్దకు వచ్చినట్లయితే, అతడి పొత్తుకు అంగీకరిస్తానని సమాధానం చెప్పింది. అందుకు గర్వాంధుడైన సహాఘడు అగస్త్యాది మహామునులను తన అందలాన్ని మోయవలసిందని ఆజ్ఞాపించాడు. అప్పుడు విధిచే అందలం మోయవలసి వచ్చిన అగస్త్య మహాముని: గర్వాంధకారంచేతి కన్నుమిన్ను కానకుండా నీవు ఈవిధంగా అంటున్నావు కాబట్టి సర్వమై పుటవలసిందని సహాఘడికి పించాడు. సర్వమై పడివుండే సహాఘడు వేసి ప్రశ్నలకు ఎవరు ఎప్పుడైనా సరితయిన సమాధానాలు ఇవ్వగలిగితే ఆనాడు శాప విమోచనం కలుగుతుందని అగస్త్య మహర్షి

శాప ఉపసంహర మా ర్గాన్ని కూడా నూచించాడు.

సహాఘడు సర్వమై పడిపోయినప్పటికీ పూర్వజానంతాత్రం పోలేదు. దొరికిని ప్రతివారిని నోటకరుచుకోవడం, నలు

రకాల ప్రశ్నలు వేయడం ప్రారంభించాడు. ఎవ్వరూ ఆ ప్రశ్నలకు సమాధానాలు ఇవ్వలేక పోయినారు. ఒకనాడు ఆ ప్రాంతంలోని వనంలో విహరిస్తున్న భీముడు కూడా ఈ సర్వనోటిలో చిక్కు పడడం సంభవించింది. భీముడు తప్పించుకోవాలని ఎంత ప్రయత్నించినా సాధ్యంకాలేదు. అంతట భీముణ్ణి వెతుక్కుంటూ ధర్మరాజు ఆపామువున్న చోటుకు వచ్చాడు. పామునోటిలో బంధింపబడివున్న సోదరుణ్ణి చూశాడు. ఈ సర్వరూపంలోవున్న సహాఘడు వేసిన చిక్కు ప్రశ్నలన్నిటికీ ధర్మరాజు సరితయిన సమాధానాలు చెప్పి భీముణ్ణి విడిపించాడు. ధర్మరాజుమూలంగా సహాఘడికి శాపవిమోచనమైంది.

మగువలా-మమతలా

భో జనాల దగ్గర కదిపింది మంగమ్మగారు పరమేశ్వరి. “అమ్మాయి ఉ తిరం అందగానే మీ మామగారు యెగిరి గంతేకా రోయ్. అమ్మాయిని తీసికెళ్ళి దాని! మహారాష్ట్రము పెట్టించు కొచ్చేదాకా ఆయన! తోచలేదంటే నమ్మకం.”

పరధాన్యంగా భోంచేస్తున్న పరమేశ్వరి “అహా!” అన్నాడు. ఇంతలో ఆమె చెప్పిన విషయం గురుకురాగానే అడిగాడు: “ఏతే కారదను అప్పుడే తీసికెళ్ళారా?” అని— గాథరాగా.

“అవునోయ్. రేపు సాయంకాలమే ప్రయాణం. అమ్మాయితో చెప్పాను. బట్టలు అవీ సర్దుకొని తయారుకమ్మని. ఏమయినా అల్లుడిని కదా. నీ అనుజ్ఞలేంది యెలాగ? మీ మామగారు తన మాటలుగా నీతో చెప్ప మన్నారు—అమ్మాయిని రేపుసాయంకాలం నాతో పంపమని.” అంది ఆవిడ.

“ఇప్పట్నించి యెందుకండీ. ఇప్పుడింకా మూడోనెలకదా. ఐదోనెలనో ఏడోనెలనో తీసికెళ్ళితే చాలదూ. ఇప్పట్నించి పంపించేస్తే నాకు చాలా యిబ్బంది,” అన్నాడు పరమేశ్వరి.

“అది కాదోయ్. ఒక్కలే అడపిల్ల కదా మాకు. తీసికెళ్ళి నూడిదలు అవీ చేసేపెట్టడం, ముద్దా ముచ్చటా తీర్చుకోవడం అదీచేయాలి కదా. ఇక్కడ ఎవరుచెస్తారు చెప్పు. నైగా ఇక్కడ యింటెడు చాకిరీ అదీ చేసుకోవాలాయ్. ఉత్తిపిల్ల గవకవా.” అంది ఆమె.

“మీ ముద్దు ముచ్చటే గాని నా ఇబ్బంది అక్కరలేదన్న మాట—” అన్నాడు పరమేశ్వరి.

“అలాగ అంటే యేం చెప్పేది? నీకు పిల్లలు పుట్టబోతున్నార కదా. మా సరదా యేమిటో అప్పుడు నీకు అర్థమవుతుందిలే.” పరమేశ్వరి మాటాడలేదు.

* * * ఆ వేళ రాత్రి యిద్దరూ కీచులాడుకున్నారు.

“అప్పుడే మంచుకుపోయినట్లు మీ అమ్మకి ఎందుకు వ్రాయాలి.”

“వాస్తవే ఏమండీ? మా అమ్మ యెంత సంతోషించింది! ఇంత మంచివార్త ఆమెకి

తెలియజేయకుండా ఎలాగ ఉరుకోవండి?” అంది కారద.

కొటికెలవూడి అప్పల నరసింహం

“సంతోషించింది...అవును సంతోషించింది. నువ్వు రేపు సాయంకాలం ఆవిడతో

కలిసి మీ పుట్టింటికి వెంచేసి, నీ నిక్కజ నానాపాలు పడుతూవుంటే సంతోషిస్తుంది గాని,” అక్కన్నుగా అన్నాడు పరమేశ్వరి.

“అదేమిటండీ అలా అంటారు. మా అమ్మ నాన్నా ఒకతె నేగదా అని ఎంతో సంతోషం పడి ముద్దా ముచ్చటా తీర్చుకోవా అని మాడ్చంలో విద్వారం యేముంది?”

“అచ్చే! విద్వారం యేమీలేదు. పుట్టింటి మీద, ముద్దు ముచ్చట్లమీద ఉన్న ముకుకా

“ముద్దుల మాంచాలి ముదమున వినుమా”

చిత్రం : ఎమ్. కంకర్రావు, ఆంధ్రకావ్యశిల్పి

★ మగువలూ - మమతలూ ★

కాలేషని బోదుగా ఉంటుంటే తీరికలేదో యేమో. అయితేమాత్రం డేముం తెలియజేస్తూ ఒక్క కొద్దుమక్క (వాయదానికి ఎంత తీరుబాటుకొవాలి గనక. వంట్లో నలక రాలేదుగదా! ఒక్కచూరుగా ఆమె గుండెలో దడ బయలుదేరింది. తన బయలుదేరేముందు

రంలో అలాగే వుంటుంది. నా సంగతి ఎవరిక్కాచాలిలే.”

“హానియ్యండి మీకంత ఇష్టంలేకపోలే పంపడంకూ నెయ్యింది. మీరలా ఇది అవుతూ వుంటే నేనెలా విళ్ళగలను? “నేను పంపానని” కూ అన్నావు. చెప్పియ్యండి,” అన్నది కారద నిరుత్సాహంగా.

“అదికాదు కారదా! ఇంకా యిప్పుడు మూడోనెలకా. ఇంకా ఆరునెలలు యిటు, మరి ఐదు నెలలు అటు వెళ్ళి పదికొండునెలలు ఒంటరిగా యీ యింటో యెలా గడిపేది చెప్పు. నాకు వంటరాదు, నీకు తెలుసుగా వచ్చినా అన్నాళ్ళు వండుకునే ఓపికలేదు. నిన్నులేదు మొన్నలా ఉంది ఆ అయ్యకు సొంతాడు మెతుకులు తిని, తిండికి మొగం వాచిపోయి. మళ్ళీ ఆ వధవకూడే ప్రాప్తమారెంతేళ్ళు తిరక్కుందానే. వారంకాదు, నెలకాదు, పదికొండునెలలు. ఇంతకీ నేననేది అనలు వెళ్ళవద్దని కాదుగా. ఏడో నెలనితీసి శ్రీశ్రీ ఆ ముద్దా ముచ్చటలు తీరవా అని,” అన్నాడు పంమేశం, ఓరిమిటో తన ఉద్దేశాన్ని వ్యక్తంచేస్తూ.

“అప్పుడు మటుకు ఇంకా యేడు నెలలు గడపాలిగదా?” అంది కారద కొంటేగా.

“కాని యిప్పటికన్నా నాలుగు నెలలు తక్కువగా” అన్నాడు పంమేశం.

“నాకు నిజంగా మిమ్మల్ని వదిలి వెళ్ళాలని లేదండీ కాని మా అమ్మవార్ళు ఉత్సాహాన్ని యెలా భంగంచేసింది చెప్పండి. పోనీ మీరు చెప్పియ్యండి యేడో నెలని తీసిక్కనునీ,” అంది కారద.

“ఇంకా రెంతేళ్ళనా కాలేదు. అప్పుడే కలక్కపోలే యెవడేకాదు” అన్నాడు పరమేశంని అనూయగా.

“అవును నిజమే” అనుకుంది కారద. “ఇన్నాళ్ళు తనుమాత్రం ఆరణ్ణి వదిలి యెలా ఉండం. అయినా వంటరిగా మొగాణ్ణి అన్నాళ్ళు వదిలేస్తే ఎలాటి బుద్ధులు వుడతాయో! అయినా ఆయన అలాటివాడు కాదు నేనంటే యెంతో ప్రేమ. చదువూ, సంస్కారం, సంఘంలో గౌరవం ఉన్నవారు. అలాటి పనులకు దిగజారు తారాకి అనుకుంది ఆమె.

* * * కరవేగంగా పోతున్న రైల్వో స్టేషంగా మార్పువ్వడి కారద. వెనక్కిపోతున్న చెట్లకేసి, పొలాలకేసి, దూరాన కన్నడుతున్న రోడ్డుమీద రైలుతో పంపం చేస్తున్న మోటారుకేసి కూర్చుంటూ చూస్తున్నప్పటికీ ఆమె మెరుగు తీవ్రంగా పనిచేస్తూంది. ఆంధ్రాళన చెందిన ఆమె మనస్సులో ఒక

మహాయుగంలా గడిచిన యీ నెలల్లోలో పరమేశ్వరం నాబు (వాయక పోవడానికీ కారణం యేమీ తటస్థండావుంది. బహుశా

ఆరాధన
చిత్రం: శీలా వీరాజు—రాజమండ్రి.

కొద్దిరోజులకే పరమేశ్వరందగ్గరకి బూర్గుమ నుకీ రావడం మొదలెట్టిన ఆలేడికళ్ళి నల్లకిర న్నానీ అమ్మాయి చటుక్కున జ్ఞాపకం వచ్చింది. ఆమెకి ముచ్చెరులుట బోకాయి. 'ఛీ! ఛీ!' యేమిటి పాడుతావా! పరమేశ్వరంమీదా అందులోనూ" అనుకుందామె. చెరిపేదామని యెంత ప్రయత్నించినా, చెరిపేసిన పలకమీద దృశ్యాదృశ్యంగా కన్పించే గీతల్లా ఆమె మనస్సులో ఆభావం నిలచిపోయింది. రైలు యంకా మరో గంట గాని విశ్రాంతి తీసుకుంటుంది. కానీ ఆమె మనస్సు మాత్రం గంట క్రిందటే చెరి పోయింది.

ఇంటిదగ్గర రికార్డింగ్, రికార్డింగ్ దెబ్బ లిచ్చి గబగబా పీఠితులుపు తీటింది కారదు. కొంచెం ఆలస్యంగా పరమేశ్వరం తిలుపు తీశాడు.

"ఇదేమిటి! ఉరమని పిడుగులా ఒచ్చే కావే!" అపరాధి గొంతుకలా కంపించే స్వరంగా అన్నాడు.

"హమ్మయ్య! మిమ్మల్ని మాకాను నా మనస్సు కుదులుపడింది. మీ ఒంటలో కులా నాగాఉందా? చూడండి లోలో తిండి బాగుందా? నెల్లాళ్ళు వెళ్ళానుగదా-ఒక ఉత్తరంముక్కెలా వ్రాయలేదేమండీ? నేను యెన్నో ఉత్తరాలు వ్రాసినా నుక్కెత్తిపొయ్యి పండా అక్షయతూడిరంలాంచి బాజాలా ప్రక్కపరంపరల్ని అతిడిమిదికి ప్రయోగించింది జబాబుకి యెదురుమాడకుండానే.

"ఏంలేదు....." నీళ్ళు నమిలాడు పరమేశ్వరం. దారికడంగా తెలబోయి నిల్చున్న అతిని ఆటే పరీక్షగా చూడకుండా, ఉరకలు వేసే ఉత్సాహంలో ఇంట్లోకి గబగబా నడిచింది కారదు. పడక గదిలోకి నిగిడ్చిన ఆమె చూడుతున్నావా, ఆమె గమనం కూడా తక్కువ అగింది. ఒక్కమారు మెగ కొట్టినట్లుంది తన యంతనీవు చెరుపుకోవా లని ప్రయత్నించిన దృశ్యమే యిప్పుడు తన కళ్ళముందు కన్పించింది.

"ఏవండీ...?" దుఃఖోద్రేకంలో గొంతుక పెగలేదు. కన్నుల్లో క్రమిస్తూ నీళ్ళు తన చూపున్న దృశ్యానికి అడ్డుగ తెర వేశాయి.

కన్నులలో తేలుకుట్టిన దొంగలా ఉక్కిరి బిక్కిరియాడు పరమేశ్వరం. అతని మూక త్వం చూస్తున్నాడీ ఆమెకి ఆందోళన, కోరిక అధికం కాజొచ్చాయి

"నాకు యెన్నో విధాల ప్రేమవాక్యాలు చెప్పారే! నేనేమీ సర్వస్వం అన్నారే. రాబోయే పాపాయి నేనాగుర్తలో ఉంచుకో కుండా నన్నిలా అన్యాయం చేయడంమీద ధర్మం వేనా?" అంది ఆమె దుఃఖాన్ని అదిమి పడుతూ.

అతడు జబాబు చెప్పలేదు. అతని

మూకత్వం ఆమెకి యేమీ అర్థం కాలేదు: 'ఇతనేనా తన పరమేశ్వరం. తనతోడిదే లోకంగా గడచిన రెండేళ్ళనుండి కాపరం చేసున్న అతిడేనా యితడు. పాపాయికి పెటేపేరుగురించి మూడురోజులు తనతో వాదిరచిన అతిడేనా యాయన! ఎంతలా మారిపోయాడు?" అనుకుంది ఆమె.

"మాట్లాడలేదండీ యేమిటిలా మారి పోయారు. నెల్లాళ్ళు నేను లేకపోయేసరికలా యిలామారిపోతారని కలలోకూడా నేననుకో లేదు. రైలు యంజనులాంచి శుభ్రశుభ్రన వచ్చే పొగలాగ దుఃఖం ఆమె హృదయం లోంచి పెల్లుబికి రాసాగింది

గబగబా గదిలోకి నడిచి, నిర్లక్ష్యంగా తిమాపా తిలకిస్తున్న నల్లపిల్లని యెదిరించి అడిగింది కారదు. "నువ్వు ఆడదానివేనా? నీకేమీనా హృదయం ఉందా? ఇద్దరం పాటిఆడవాళ్ళ మేగదా - యెదిరి ఆడదాన్ని అవమానించడానికి, ఆమె కాపురంలో నీకు పోయడానికి, ఆమె మొగుణ్ణి తలలో వేసుకునేందుకు నీ హృదయం ఎలా ఒప్పుకుంది? చదువుకుంటున్నావేమో? ఇదీనా యేం ఆ చదువు," నుక్కెత్తిపొయ్యి పండా ఆమె మీద అక్కసు వెళ్ళి గుక్కంది.

"నన్నేమేనా అంటే బాగ్రత్త! కారదు గారూ! నాకిందులో యెంతాధ్యతలేదు. మీ ఆయన్ని యేవన్నా అనుకొండి," అందామె.

"అతని నిజంగా యేంతిప్పులేదు. నువ్వే అతిని కరిగించి అసహాయస్థితిలో అతిని వాళ్ళ వేసుకున్నావు. జీతులమారివి. ఆ ఉద్దేశం తోనే నువ్వు చదువు విషయం చేరావే. గుడ్డికి. ఆయన అందిం, చదువు, పలుకుబడి గౌరవం, ఉద్యోగం అంతా దొమకొవాలని నీవు వేసినట్లాను యిది." అర్థంలేకుండా హిసీ రియా యెత్తినదానిలా అరచింది కారదు.

"చూడండి కారదగారూ! మీరు అనవసరంగా నన్ను యేం ప్రయోజనం లేదు. ఆయనే నన్ను వల్లం వేసుకున్నారు. నన్ను మళ్ళీ యేమేనా అంటే మాటబద్ధం. బెదరించింది ఆ అమ్మాయి.

మొగుడు యంకా మాట్లాడకపోయేసరికి, ఆమె హృదయం దుఃఖపూరితమై బద్దలైంది. అదిమి పట్టినదుఃఖం పెల్లుబికి కవుల మని కేక వేసి ఆమె యెడ్డపాగింది.

"కారదా! కారదా!" తట్టిలేపాడు పరమేశ్వరం. ఉక్కిరిపడి లేచిన కారదు బావురు మని కాపులించుకుంది భర్తని.

"ఏవండీ! యిప్పుడు జరిగినదంతా కలేనా? యేడున్నానే అడిగింది కారదు.

పరమేశ్వరానికి యేమీ అర్థం కాలేదు. "యేమిటి కారదా? యెందుకలా యేడున్నావు ఇప్పుడొక్కడ యేమీ జరగలేదే. ఓ హా!

అయితే అదంతా కలే. ఎందుకలా కలే వేశావు నిద్రలా? ఊరుకో! ఊరుకో!!" సముదాయించ నాగాడు పరమేశ్వరం.

"అది నిజంగా కలేనని మళ్ళీ చెప్పండి" అందామె యంకా నమ్మకుండా.

"నిజంగా కలే!" అన్నాడు పరమేశ్వరం. "అయితే యేమిటా కలే? చెప్పు."

"పోనిద్దూరూ. నెగవ కల - తిల్పుకుంటే భయం వేస్తోంది. నేను చెప్పలేను బాబూ"

"పోనీలే, రేపు చెప్పుదువు గానీ" అన్నాడు పరమేశ్వరం. "దెవుణ్ణి ప్రార్థించి పడుకో".

మర్నాడు ప్రాదున తల్లి యిచ్చిన కాఫీ త్రాగుతూ చెప్పింది: "నేను యిప్పుడించి రానమ్మా. ఆయనకి చాలా యిబ్బంది అవుతుంది భోజనానికి వాటికే. ఇంకా మూడో నెలేగా - భయంలేదు. విద్యా నెలలో తీసికట్ల వచ్చులే.

"అదేమో నమ్మా మీ కాలపువాళ్ళంతా అంటే. యేం ప్రేమలో యేమో. మొగుణ్ణి వదిలి మూడు రోజులుండిలేరు", అందామె నిరాశగా.

పెప్సీ గొంతు మరియు

గుండె బిల్గల్లను మీరు నేవించేయడం మీ దగ్గు త్వరితంగాపోవును

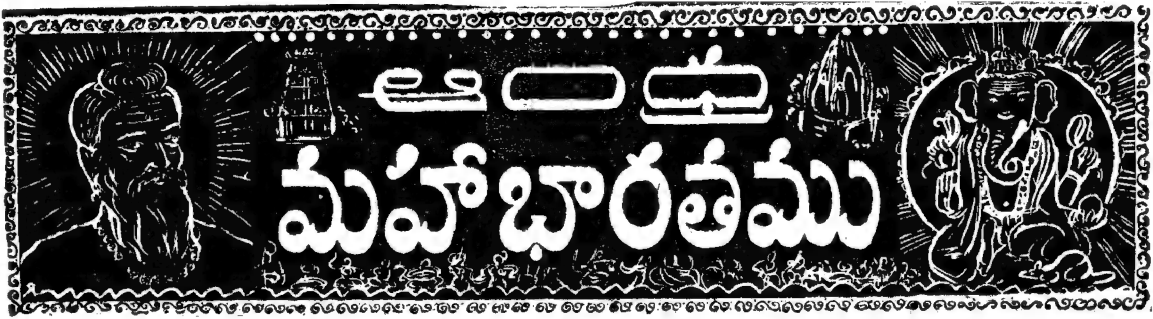
ఒక పెప్సీను చప్పరించి, వాపుని పోగొట్టుకు గొంతు వాపుని, రొమ్ము పడితేమును, దగ్గు లేక జరిమిను కలిగించే శ్రమను చంపునట్టి చర్యను జరిపే అందరి శ్రమనకర అవిరుండు అస్సాడించండి. పెప్సీ తక్షణ శ్రమనమును శ్రమనా రణను గరిగించును.

ఇందులో హానికర - నీచము లేవు పిల్లలకు మరకతంగా ఇవ్వవచ్చును. రొమ్ము పడితేములు, గొంతు నెప్పి, పడితేము, అధిక కఫము జలుబులు, దగ్గులను త్వరితంగా విచారించును

మందుల వ్యాపారంబందరేవన అమ్మబడుచున్నది ని ఇ ఫుల్ ఫార్మ్ (ఇండియా) ప్రైవేట్ లి.

PPY-55-TEL

సోల్ ఏజెంట్లు : దాదా & కంపెనీ, 86, నైసర్ప నాయకా వీధి, మద్రాసు-8

[ఉ ద్యో గ వ ర్య ము ను ం డి]

- సీ. కాలోచితము లగు కరణీయములు దీర్చి కమలనాభుఁడు కేవలకడయ కదలి
తనుఁ గుశస్థలవాసు లనుప రా నందట నాదరఁబున నిల్చి యరుగునపుడు
గజ్జంబులును బండ్లు గంధమాల్యంబులు ధృతరాష్ట్రునిముందు పుత్రేరఁ బ్రీతి
నడ నడఁ గొని వచ్చి యిచ్చినవాని నెల్లను వేడ్క ననుభవించిన విధంబు
- తే. నలిపి యనుభవ మొల్లక చనఁగ నెదురు, బాష్టిక ద్రోణభీష్మాదిబంధుమిత్ర
గణము నర్వభూపాలలోకంబుఁగురుకు, మారవర్గంబుఁ బుత్రైంచె మనుజ విభుఁడు.

శ్రీకృష్ణుఁడు ధృతరాష్ట్రుని మందిరంబునకుఁ బోవుట

- వ. ఇట్లు దుర్యోధనుం డొక్కఁడుండు దక్క నెల్లవారిం దుర్యాదికోభవపదార్థంబులు సమకట్టి ధృతరాష్ట్రుండు వసువ
నెదుర్కొనిన వాసుదేవుండు వారల నందఱ నయ్యె తెఱంగుల సంభావించి కృతవర్మ దమవాఁడు గావున నతనికి
సవిశేషస్నేహంబు సేసి యతఁడు పేరువ రా సమస్తజనంబులుం బరివేష్టంపం జని తన రాకకు నలంకృతంబును
బ్రహ్మదహవలసుభగజనంబును నైన పురంబు సొచ్చి రాజమార్గంబున నరుగునవనరంబున మోక్షికమిళితంబులు
బహుగంధ లలితంబులు నగు నక్షతప్రకరంబులును బుష్పనికరంబులునుం జల్లుచు సంతసిల్లుచు మొక్కుచుఁ
జొక్కుచు నిరుగెలంకుల రమ్యహర్మ్యంబులపై నిలిచి పొలిచి కనుంగొనునంగనాజనంబులు తమలోన.

- సీ. ప్రాణంబుతోఁ గూడ రక్కసిచన్నుల పాలు ద్రావిన ప్రాధబాలుఁ డితఁడె
ప్రేల్మిడిఁ జాణూరు విజించి లోకముల మెచ్చించిన యాజగ జెట్టి యితఁడె
దుర్వృత్తుఁ డగు కంసుఁ దునిమి యాతనితండ్రిఁ బట్టఁబు గట్టినప్రభు వితండ్రి
నత్యభామకుఁ బారిజాతంబుపైఁ గల కోర్కె దీర్చిన రసికుం డితండ్రి

- తే. వెన్నలును గోపికాచిత్రవృత్తములును, నరసి ముచ్చిల నేర్చిన హరి యితండ్రి
శుతిశిరోభ గములఁ దన సుభగచరణ, నరసిజామోదమును గూర్చుచతురుఁ డితఁడె.

- వ. అనుచు నతికఠూహలంబున నవలోకింప నాబలవృద్ధంబగు పౌరలోకం బాలోకన కౌతుకంబునఁ దనరథంబు గడిపిన
నందడి జడియు వేతహస్తల వారించుచు నారాయణుండు సమ్మర్దమందగమనంబునంజని మణితోరణసుందరం బగు
రాజమందిరద్వారంబు ప్రవేశించి కక్ష్యంతరంబులు గడిచి యేనుంగు మొగసాలఁ జొచ్చి యరదంబు దిగి యల్లన
నడచునప్పు డంతకు మున్న యరిగి భీష్మద్రోణ ప్రముఖ లగువారలు ధృతరాష్ట్రునిం దొడువ నతఁడుఁ బ్రత్యుత్తా
నంబు సేసి విడురసంజయసహితంబుగా నెదుర్కొనం జేరి.

- ఆ. అతనిఁ గొంగిలించి యచ్చటఁ గల విదు, రాదిశిష్టజనుల నాదరార్ద్ర
బంధుదృష్టిఁ జూచి పరిరంభనంభావ, నము లొనర్చి శౌరి ప్రమద మెనఁగ.

- వ. వార లందఱకును సాత్యకిని దేగిన సమాచారంబులు నడవం బనిచె నట మున్న ధృతరాష్ట్రునివసువునం దెచ్చి పెట్టిన
నచ్చోటన యున్న యున్నత కనకాననంబున నతం దునువ నాసీనుం డయ్యె నావ్యాసుదేవునకు విహితానుష్ఠానవరా
యణులగు నగరి పురోహితులు రాజానుమతంబున నర్హ్యపాద్యవధువర్కాద్యవదారంబు లాచరించి యతని తమ్ముని
నర్హపీతంబున నుంచి యర్పించిరి. నరనాథుండును దొరలును నిజోచితాననంబుల నుండిరి. కొలు వెల్లను సూర్యో
దయనమయంబునఁ గమలాకరంబు విధంబున వికసించియుండె నయ్యవనరంబునఁ గృష్ణుండు ధర్మనందను వచనం
బులుగా నాంబికేయునకుం దగువారలకుం బ్రణామ పరిరంభణ ప్రముఖ సముచిత సంభావనంబులు వలికి సంభాషణం
బులకుం జొచ్చి.

క. రాజునకుఁ దియ్య మెనఁగెడు, పూజావచనముల నెయ్యపుంబలుకులఁ బే
రోజమెయి జంధుమిత్తన, మాజములకు మేలములఁ గుమారులకుఁ దగన్.

వ. ఇంపు పుట్టించుచుఁ గొందొకపేపు విలిచి పుండరీకాక్షిండు విదురు సదనంబునకుం జనియెద మఱియుఁ బోవలయు
నెడలకుం బోయివచ్చెద నని పలికి యాంబికేయు ననుమతి వడసి యరుగ విదురుండు ససంభ్రమంబునం గడచి చని
మంగళోపచారసహితంబుగా నెదుర్కొని భయ భక్తి వినయస్నేహానందంబులఁ గందళితుం డగుచు గోవిందునకు
దేవోపచారంబుల ననేక ప్రకారంబుల నర్చన లిచ్చి కొంతేయుల కుశలం బడిగిన నతనికి వారలవృత్తాంతంబు నమ
స్తంబును నవిస్తరంబుగాఁ జెప్పిన యనంతరంబ.

క. ముదమునఁ గృష్ణుఁడు గుంతి, సదనమునకుఁ జనియె నపుడు నమ్మదమున న
వ్విదురుం డోగిర మొనరిం, చెద నని త న్నడుగ నట్ల చేయుం డనుచున్.

వ. చని కాంచిన నద్దేవియు నతనితోడునీడయుంబోని తనకొడుకులం దలంచి యడలు పుట్టిన నమ్మాధవు మెడ వట్టికొని
యెలుం గెత్తి యేడ్చిన నతండు సంబోధించి యూరార్ప నెట్టకేలకు నుడిగి యాతనికి నాననవిన్యాసనాద్యుపచారంబులు
సేయించి తత్సమీపంబున నుచితపీఠంబునం గూర్చుండి గద్గదకంఠంబుతో నిట్లనియె.

సీ. నీశీక్షఁ బెరుఁగుట నీతిమంతులుఁ బుణ్యపరులు శూరులుఁగదా పాండుసుత్తులు
సుఖవృత్తిఁ బెక్కండు సూరలఁ గొలువ నుండెడువార లిడుమలఁ బడుచు నిర్జ
నం బైనకానలోనన యెట్లు నిలిచిరి ననుఁ బెట్టి నాయెడఁ గొనుచుఁ జనిరి
యేను వడ్డింపంగ నింపారఁ గుడిచి మెత్తనిశయ్య నిద్రించి వినుతభద్ర

తే. గానకరిబృంహితముల మేల్కొంచునట్టి, వారు కందమూలంబు లాహారములుగఁ
బొదలఁ బుట్టలఁ బడి యుండి పులుఁగు మెకము, లఱవ మేల్కొనుచుండిరే యక్కటకట.

ఆ. తండ్రిలేని ప్రజలు దల్లిని బాసి పెద్దయునుగాల మివ్వధమునఁ బడిరి
భంగపాటు దుఃఖపాటును నంకట, పాఁటుఁ గలిగె విరటుపాలఁ బిదప.

వ. అని వెండియు.

ఉ. దానదయాపరుం డయిన ధర్మతనూభవునేమ మెట్లు పం
చాననవిక్రముం డగు బకారికి భద్రమె యప్రశస్త్రువి
ద్యానిపుణుండు క్రీడి సుఖయా వినయాభరణుల్ గవల్ సమా
ధానసమేతులే యకట ద్రాపది సాధ్వీ సుఖంబె దానికిన్.

చ. కొడుకులకంటె నయ్యనుఁగుఁ గోడలి కెక్కుడు గూర్తుఁ గోడలుం
గొడుకులు నేయుభక్తి కట కోటిమడుంగులు భక్తి నాకు నె
ప్పుడుఁ దగఁ జేయుచుండు నది పుణ్యచరిత్ర కులూగగణ్య క్రొ
త్తడి నకలంబుఁ జూడ నభ దైన్యముఁ బొందుట సూచి పొక్కితికె.

తే. నాఁడు ద్రాపది పడినబన్నములు సూడ, నోర్చినప్పుడ యెంతకు నోర్వఁ జెపుమ
యంతగడచిన దుఃఖంబు లనుభవింపఁ, గలవె లోకంబువారికిఁ గమలనాభ.

వ. అట్టియెడ.

క. విదురుం డొక్కఁడు దక్కఁగ, సదస్య లెవ్వరును ధర్మసంతుయ మిది గూ
డదు నార యతనిశీలమ, కుదు రీలోకమున కింతకుం దలఁపంగన్.

వ. అని యివ్వధంబునఁ గృష్ణతోడఁ దనయుమ్మలికంబు లన్నియుఁ ద్రవ్వకొని శోకంబు వెల్లిగొనఁ గొందొక దిగం
బాటెడుచిత్తంబుతో మఱియు నిట్లనియె.

క. ఇది యెల్లను నొకతల యీ, పదుమూఁడేడులును నాకు బాపకొడుకుచే
నదయ మగుకూడు గుడుచుట, యదియొకతల యయ్యె నేమి యనఁగల దనఘా.

క. తన్నుఁ దనతమ్ములను నా, కన్న కొడుకులట్ల తలఁతుఁ గాని విభేదం
బెన్నఁడు నామదిలేమికి, వెన్నుఁడ దైవంబ సాక్షి వినుము పలికెదన్.

క. ఇది నిక్కం బగు నేనియు, దుది నీవుం బాండవులును దురితరహితు లై
ముద మందఁ జూడఁ గనియెద, నది దీనికి మందు సువ్వె యంబుజనాభా.

సీ. బావ యొప్పుం డనుపలుకుల నే మగు నాతనికొడుకుఁ గీడడ నేల
కురువృద్ధుఁ డగు బాష్టికుని దూఱ నేటికి భీష్మునివై బ్రయి వేట్ట నగునె
యిట్టి క్రూరులయింటి కిచ్చిన మనవారి నందుఁ గా కట్లు దా ననుట మేలె
యర్జునుపుట్టినయవ్వడు వీడు లోకము లెల్ల గెల్పు పొగడ్త మొగులు

తే. ముట్టనట్టిద యగు రణమున జయించుఁ, గౌరవుల పోదగులుఁ దాను భూరిరాజ్య
గౌరవముఁ బొందు నని యశరీరవాణి, వలికె నది దిట్టువడుఁగాక వలయునేని.

ప. ధర్మంబు గలుగునే నది నిక్కం బయ్యెడు దాని కెల్లను నిర్వాహకుండవు నీవు గలవు గాదె నీమన్నించు నెచ్చెయి
లకుం జెప్పెడుమాటలు గలవు విను మయ్యుదిష్టిరుతో ని ట్లనుము.

క. వేడికొని కృపణు లై కను, పోడిమి యది యేల రాజపుత్రులు దమమై
వాడిమి దప్పిన నివ్వలు, వేడిమి పెడినట్లు జనులు విని యులుకుదురే.

ప. భీమాక్షుల కి ట్లని చెప్పుము.

ఆ. కొడుకుఁ గాంచు రాచకూఁతు రెద్దానికి, నట్టిపనికి నుచిత మైననమయ
మొదవెఁ దడయు టింక నొప్పదు జనములు, నట్లు గాని పురుషు లనరు మిమ్ము.

క. భుజబలమున జీవించుట, నిజధర్మము మెత్తఁబడుట నింద్యము మ్రాదీ
ప్రజలకుఁ జెప్పము ద్రుపదా, త్మజఁ గార్యం బడుగు మనము తగ నందఱతోన్.

చ. అలిగిన భీమఫల్గునుల కడ్డము లేమి యెఱుంగు దంతలం
తలు వడి వాని నీగవలదా విను మాపని కెల్లఁ బాండుపు
త్రులె కలవారు నీ కెటులు దోచిన నట్టులు నేయువారుగా
కలఘువిచార నాయలఁత యాశ్వుము నక గడతేర్పు మెమ్మొయిన్.

ప. అనినఁ గృష్ణుండు గొంతి ననునయించి యిట్లనియె.

శ్రీ కృష్ణఁ డు గుం తి దే వి నూ ఱి డిం చు ట

చ. సుగుణపు పుట్టినింటికిని చొచ్చినయింటికిఁ దేజ మెక్కఁగాఁ
దగుచరితంబునక నడచు ధన్యపు ధీరపు దేవి నీ వెడ
న్వగ లడఁగింప కున్న భువనంబుల నిం కిట నెవ్వ రోర్పువా
రు గలఁక దక్కుమీ హృదయరోగము లన్నియుఁ బుచ్చివైచెదన్.

క. తనయులుఁ గోడలు నేమం, బున నున్నా రధికభక్తిపూర్వముగా దం
డనమస్కారంబులు నీ, కొనరించిరి కౌగిలించి రుల్లములఁ దగన్.

క. నీకొడుకు లొండుసుఖములు, నేకొన రవ్వీరసుఖమ చిత్తములఁ గరం
బాకాంక్షింతు రలంతులఁ, బోక గలుగు నెట్టు లలబుద్ధులె వారల్.

క. ఉత్సాహంబున శత్రుకు, లోత్సాదనవిధి యొనర్చి యున్నతస్మా
జ్యోత్సవము నొందుపుత్రుల, నుత్సుకతం జూతు గాక యూఱడు మింకన్.

చ. అన విని మోము విచ్చుచు మురారికి ని ట్లనుఁ గుంతి పాండునం
దనులకుఁ దండ్రియుక గురువు దైవము నారయ నీవ కావె నీ
మనమున ధర్మముక హితము మంచిగఁ జూచి విధించినట్ల చే
నీ నెగడువారు గాక నినుఁ జేరిన నాపద లొంద నేర్పు నే.

క. వారలకయేల మాధవ, కారవులకు మతీయు నీజగంబుల కెల్లం
జేరుగడ నీవ నీవలు, కారయ వేదంబ కాదె యఖలంబునకున్.

వ. అనినం బ్రహ్మవదనుం డగుచు నద్దేవి గారవించి యామంత్రణంబు నేసి తదావాసంబు వెలువడి తన రాకకు నలం
కృతంబైన దుర్యోధను మందిరంబునకుఁ గృతవర్మ సాత్యకి వమేతుం డయి పోవు గోవిందునిం గని తదీయ ద్వార
పాలకులు సంభ్రమంబునం బఱచి యతని కెఱిగించి తదనుమతంబునం బఱకెంచి యొద్దుర్కొని కజ్జెంతరంబుల
నందడి నెడ గలుగ జడియుచు వినయంబునం దోడ్కోని చన నమ్మనుజవిభుండు గైరాసఖిరాకారంబగు పౌదంబున
భీష్మద్రోణప్రభృతులును గర్జకకుని నైంధవాదులును దుశ్శాసనవికర్ణదుర్యుధ ప్రముఖులును మతీయు ననేక దేశాధీశు
లునుం బరివేష్టించఁ జేరోలగంబున పింహాననాసీనుండై యున్న యెడకుం జనునప్పు డాసుయోధనుండు నవరివారం
బుగాఁ బ్రత్యుత్థానంబు నేయం జేర నరిగి యతనికిం దగువారలకు నాలింగనాద్యుపచారంబులు దానుం దమ్ముండును
నాచరించి.

క. అతఁ డునుపఁగఁ గనకమయో, న్నతవర్యంకంబునందు నారాయణుఁ డూ
ర్జితమహిమనుండి యభ్య, ర్చితుఁ డయ్యెఁ దగంగ నతనిచే నత్కృతులన్.

శ్రీ కృష్ణుఁ డు దుర్యోధనునితో సంభాషించుట

వ. సాత్యకియును సముచిత ప్రకారంబునం బూజితం డయ్యెఁ దదనంతరంబ విశాననాసీను లయి తన మొగంబునం
జూడ్కి నిలిపియున్న దుర్యోధనాదులతో మాధవుండు మధురసంభాషణంబులు నేయుచుండె నట్టియెడ.

తే. సముచితంబుగఁ గూరలచంద ముగ్ధ, డించి కుడుపు తెఱంగు వుట్టించి పలుకు
నాసుయోధనుతోఁ గృష్ణుఁడచటఁదాను, గుడువనొల్లకయునికి యేర్పడఁగఁ జెప్పె.

వ. చెప్పిన విని దుర్యోధనుండు సూర్యహనువదనంబవలోకించి యల్లన యిట్లనియె.

క. వారిపలికిన విధ మెంతయు, నెరవై యున్న యది వింటె యిమ్మాట తెఱం
గరయుడము తొలుత నీపెను, పరిచందం బెల్ల నెఱుకపడియెడుఁ బిదపన్.

వ. అని యచ్చుతున కి ట్లనియె.

తే. వలయు నన్న పానంబులు పలుదెఱఁగుల, నేర్పువిధముల నేమొడఁగూర్చి వేడ్క
నున్న నీ పుషయోగింప నొల్లకునికి, బాంధవమునకు నీతికి బాహిరంబు.

క. కారవులకుఁ బాండవుంకు, నారయ నీ వొక్కరూప యనద్యశధర్మా
చారుండవు రాజనకుం, గూరుతు గత మేమి యిట్లగుటకుం జెపుమా.

క. అనుడు నుపేంద్రుఁడు మనుజేం, ద్రున కిట్లను దూత లెందుఁ దొలిదొలి గుడువం
గొనఁ గట్టఁ దొడఁగుదురె వ, చ్చిన కార్యము దీర్చి పిదపఁ జేయుం డెల్లన్.

వ. అనిన గాంధారీనందనుండు దేవకీనందనున కి ట్లనియె.

ఆ. వేగపడుట మేలె వినుము కార్యము దీఱు, దీఱ కుండు దాని తెఱఁగు దగిన
యవ్వ డాడ రాదె యివ్వడు ముకుందాటఁ, గాలు గ్రువ్వ నేల కమలనాభ.

వ. నీవు వచ్చినవాఁడవు మాయంటఁ గుడిచి కూర్చుండి యెల్లవనులుం జెప్పుట యొప్పుఁగాక కుడువ నొల్లననం తగునె
దీనికిం గారణంబు నా యెఱింగినయది లేదు విచారింపక పలికి తనిన మందరధరుండు మందస్మితంబుతో నందఱం
గలయం గనుంగొని తార్తరాఘ్రికరంబు గజంబు వల్లవం బిల్లన తెమల్చులీంం గేల నమర్చి యిట్టి మాటలు తేట
పఱుపవలయు నేని విను మని యతని కిట్లనియె.

చ. ప్రియ మెనఁగం దగం బిలిచి పెట్టెడుకూ డది లెన్నకూడు ద
క్రయనయహీనతం దమకు నాపద యైనెడ నిట్టు నట్టునే
మియు నన లేనికూ డెదిరి మేవడి యై చను నీవు మాదెసం
ప్రియుఁడవు గావు మాకు ధృతి పెం పఱ నాపద లే దొకింతయున్.

క. అట్లుం గాక.

సీసారంలా శరద

యద్దనపూడి
సులోచనారాణి

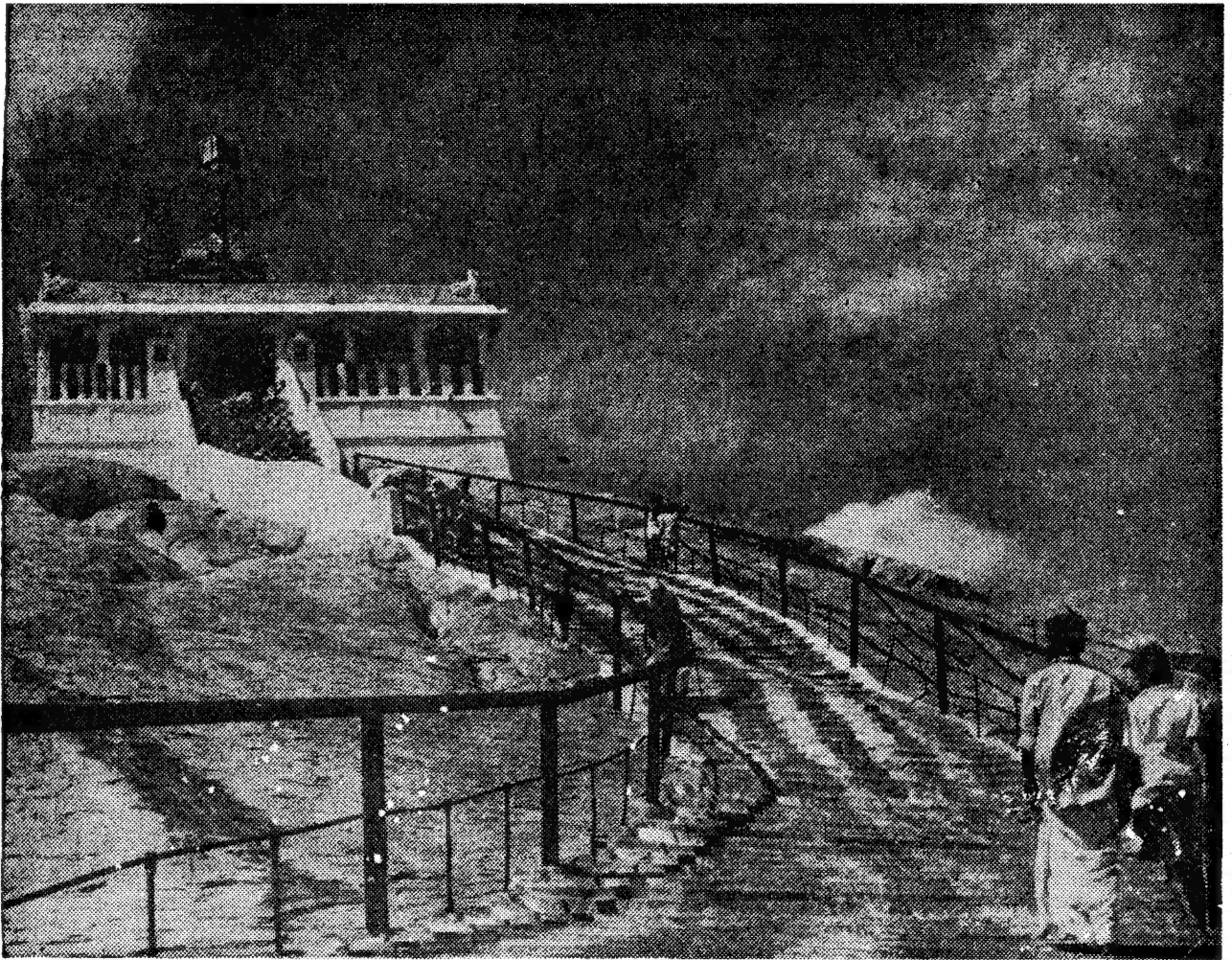
“ప్రత్యేకం మూలకు వెళ్లి అభ్యసించే విద్య స్త్రీలకు పూరిగా అవసరం. స్త్రీలు నేర్చుకోవాల్సిన కళలు వేరే ప్రత్యేకంగా వున్నాయి. అవి ఒకటి రెండూ గాదు అనేకం. పురుషుడు తన స్వార్థంతో స్త్రీకి చదువువద్దు అనటం లేదు. ఉదాహరణకి వీణ ముందు పెట్టుకుని హాయిగా కనునీయంగా గానంచేస్తే స్త్రీకి, బండెడు పుస్తకాలు మోయలేక మోస్తూ మెలుదూరం నడిచివెళ్లి యేవో రెండు ముక్కలు అసంపూర్ణంగా నేర్చుకుని వున్నామంటూ యింటికి వచ్చే స్త్రీకి చాలా తేడా వుంది. మొదటి స్త్రీకి ‘వాలంటే తను నేర్చిన విద్యలో లోకులు తెలుసుకుని అవి యిరులలకు గూడా తెలిపి అందరినీ ఆనందపరచగలడు. రెండోయవతికి ఆ ఆనందానికి తక్కువ. చదువుకూడా ఒక విధమైన మోటుపనే. జీవితాన్ని గంగిరెద్దు భారం మోసినట్లు మోయటానికి పురుషుడే సరిపోతాడు. ఆ భారాన్ని కొంచెం సులభం చేసుకోవటానికిగాను యీ చదువు ఆధారం చేసుకుంటాడు. వైపెచ్చు యేమిటంటే సహజంగా స్త్రీ అసలు కిక్కి స్వయాపిణి. పుట్టకలోనే ఆమెలో కొన్ని కిక్కులున్నవింటే వుంటాయి. దానికి తోడు యీ అవకాశం—”

ఆపైన చదవలేక కారద ప్రతీకను విసిరి పుచ్చుకుని గిరాటుకొట్టింది వినుకుతో. ఒక చెంపను స్త్రీలు సమస్తంగాల్లో అభివృద్ధిలోకి వస్తున్న యీపాతప్రధానం విప్పిస్తూనే వుంది. అవును మరి. యుగయుగాల నుంచి వరసగాల్లో జీర్ణించుకుపోయిన బూజు పటిస భావం ఒక్కసారి పోతుందా? ఇంకేక వ్యాసం వ్రాసిన రచయిత యువకుడా, వృద్ధుడా అన్న అనుమానంతో కారద వంగి ప్రతీక తీసి పేరు చూసింది. రచయిత అసలు

పేరు లేదు. యేవో పొడిఅక్షరాలు ఆడపిల్ల పేరును నూచించేటట్లుగా వున్నాయి. ఇప్పటి మగవాళ్ళకి యేవో ఛాపనయి పోయింది. పేరు ఆడపిల్లదయినా వ్యాసం వ్రాసినది మగవాడే వన్న సంగతి స్పష్టంగానే తెలుస్తోంది. కారదదృష్టి ఒక వాక్యం మీద పడింది. ప్రతీకను మళ్ళీ తెలియమీద పడేసింది. వ్యాసరచయితకి యేమీ బోలిగా పనిపాటా లేదలేవుంది. తీరుబడిగా కూర్చుని పాపం స్త్రీలమీద మొదలు పెట్టాడు. బహుశా ఆతనికి బయట ప్రపంచంలో యేం జరుగుతుందో తెలియదు గాబోలు. యేవో ఒక మాటమూల ఒక గుహలాటి చీకటి గదిలో కూర్చుని సిగరెట్ మీద సిగరెట్ కాల్పుకుంటూ యేం తోచక మొదలుపెట్టి వుంటాడు. తన గది తప్ప ఆతనికి మరో ప్రపంచం తెలియదుగాబోలు. ఒక వేళ తెలిసినా ఊహా లోకాల్లో విహరించే వ్యక్తి సహజంగా యేలా ఆర్థం చెసుకోగలుగుతాడు? బయట ప్రపంచంలో మామూలుగా తిరుగుతూ నేటి సహజంలో స్త్రీ స్థానాన్ని గుర్తించగలిగిన వాడయితే ఈ విధంగా వ్రాయటానికి పాపానించి వుండేవాడు గాదు. యేమీ తోచని కారద వ్యాసం వ్రాసిన రచయితను తన పూవలో చిత్రించుకుని చూడటం మొదలు పెట్టింది. చదువుకున్న స్త్రీకంటే వీణ వాయిసున్న స్త్రీ అందంగా కనిపించింది గాబోలు మహానుభావుడికి. కవిగా-వాచ్యా సౌందర్యం చూడగలిగాడు కాని ఆత్మ సౌందర్యం అక్కరలేక పోయింది గాబోలు.

బద్ధకంగా ఆవరించి ఒళ్ళు గట్టిగా విరుచుకుని సోఫాలో వెనక్కు జారగిలబడింది కారద. యేమీ తోచటం లేదు. తను వి. ఎ. పాసయింది.

ఎస్. ఎ. చదువుతానంటే ఆత్మయ్య వద్దంది. ఆత్మయ్య పిచ్చిగాని తనకు చచ్చి వంత కట్టుంయిచ్చి వైధవంగా పెళ్లిచేసే వృధాగా ఖర్చుపెట్టేకంటే తనకు చదువు చెప్పి నే పోదా? ఇదే ఆత్మయ్య దగ్గరంటే “చాలే నోట్లయ్. ఈ ఆస్థంతా తగలేసినవ్వ చదివి వెలగబెట్టి మటుకు యేమిటి? నెలకు మూడొందలు కాదంటే నాలుగొందలు రూపాయల వుద్యోగమే కదా! అంత ఖర్చు నీకేం పట్టింది. నీ వుద్యోగం తన వుద్యోగం కలిపి తినే చెయ్యగల మొగుడిని తీసుకొస్తా నీకు. యేవో సరదాకి నాలుగేళ్ళు చదివావు బాగుంది. అంతేగాని.” అంటుంది ఆత్మయ్య. ఆత్మయ్య దృష్టిలో చదువు సరదాపని. ఇది విధమర్పి మరో విధంగా చెప్పినా ఆవిడ కర్థం గాదు. అందుకేనే తను మొదలకుండా వూరుకుంది. తను ఎమ్. ఎ లో జీరివుంటే యిలా బద్ధకంగా ఆవరినూ గడిపేదా? అప్పు డెంత బిజీగా వుండేది! కారదకు మళ్ళీ ఆవులింత వచ్చింది. ఈ సారి ఆవరింకకు కల్లోలో నీళ్ళు కమ్మివాయి. లేచి బద్ధకంగా చీర అంచుతో కళ్ళు ముడుచుకుని వచ్చి కిటికీవద్దనిలబడి విధిలో వచ్చేపోయే జనాన్ని చూడసాగింది. నాలుగు దాటి నట్లుంది. నూర్చుకు ఆవరినూ పళ్ళెమానికి దిగటం ప్రారంభిస్తున్నాడు. మూలుసుంచి పిల్లలు నెమ్మదిగా యింటికి వస్తున్నారని వాళ్ళ అసలుంతా వాళ్ళ మొహాల్లోనే కనిపిస్తోంది. వాళ్ళకి యీబోజు యే విధంగా గడపాలా అన్న చింతే వుండదు. తనలాగే ప్రకృతి గూడా బద్ధకంగా, యేమీ తోచక వినుక్కుంటున్నట్లుగా కన్పించింది కారదకి. తిరిగొచ్చి సోఫాలో కూలబడింది. ఉన్న పళ్ళెం యీ పట్టున ఈ మేడ కూలి పోతే యేమవుతుంది? తను సోఫాతో సహా,

తిరుచిరాపల్లి కోట

ఫోటో: వి. కేశవశర్మ.

వర్షాలు బల్లలు, యెదురుగుండా వున్న నిలువు
టండ్లం, ప్రక్కనున్న పుస్తకాల బీరువా
ఒక్కసారి అన్నీ కలిసి అడుక్కుపోతాయి.
తనప్పుడు ప్రాగధీతిలో కేకలు పెట్టినా
యెవరికి విన్నించదు గాబోలు. ఆ దృశ్యం
ఊహించుకునే సరికి కారదవళ్ళు రుట్లు
మండి. వరాలు తెలియని బాధతో విలవిల
లాడినాయి. కాని మరుక్షణంలో కారద
తన పిచ్చితనానికి తనే సవ్యకుంది. ఇదంతా
తనకు తోచకపోవటంవల్ల వచ్చే వికృతా
లోచనలు అనుకుంది. ఇంతలో సీతీపైకి
వచ్చి “ఆ మూయి గారూ! బూబమ్మగా
రొచ్చారు.” అంది. బూబమ్మగారంటే
కారద అత్యంత ప్రేమమైన ప్రాగన్నేహితు
రాలు మొహదన్నీసా. ఆ ముస్లిం పేరు
నోరు తిరగక సీతీ ప్రప్రంగా తన భావలో
బూబమ్మ అంటుంది. కారద బద్దక మంతా
క్షణంలో కదలిపోయింది. లేచి క్రిందికి
రాబోతుండగా ఇంతలో మొహదన్నీసాయే

పైకి వచ్చింది. యెదురు వచ్చిన కారద
స్నేహితురాలి చేతుల్లో తన చేతులు కలిపి
తన్మయత్వంగా మొహంలోకి చూస్తూ.

“అబ్బ. ఇవాళెంత బాగున్నావ్. మా
హిందూ యువకులెవరయినా మాస్తే నువ్వు
గూడా మా వాళ్ళిమ్మాయివే ననుకుని అమాం
తం ప్రేమిస్తారు గూడాను. నిజంగా
మొహర్. ఇవాళ మరీనూ అమ్మ మా
హిందువులమ్మాయిలానే వున్నావు అంది.
మొహదన్నీసా యెప్పుడు కారదా వాళ్ళ
యింటికి వచ్చినా హిందువుల పద్ధతిలోనే
డ్రెస్ చేసుకుని వస్తుంది. అందుకే కారదా
వాళ్ళ యింట్లో వారికి తెలియకుండానే
మొహర్ కు చనువిచ్చారు. కారద పేనత్రి
పంకజమ్మ ఆప్పుడప్పుడూ మొహర్ ని
చూసి యిలా అంటూ వుంటుంది. “మాడు
వదినా. మొహర్ అసలు న్యాయంగా
మన వాళ్ళలో పుట్టవలసి న పిల్ల సుమా.
దేవుడు యేదో పరధ్యాసగా ముస్లిం పిల్లగా

పుట్టించాడుగాని” అంటుంది. ఆవిడ దేవుడి
పరధ్యాసకు చాలాసార్లు విచారించటం
గూడాకద్దు.

“అబ్బ. సోటిలేని యిప్పుటి నీ సొందర్యా
నికి బొట్టులేకపోవటం కొంచెం కొరతగా
వుంది. బొట్టు పెట్టుకోరాదూ? యేమవుతుంది
యింతలో? మీ ఆల్లావచ్చి నీ గొంతుపిసుకు
తాడని భయమా?” స్నేహితురాలిని
సోఫాలో ప్రక్కన కూర్చోపెట్టుకుంటూ
అంది కారద.

“అది మా సాంప్రదాయానికి విరుద్ధమని
నీకెన్నిసార్లు చెప్పాలి?”

“మరి యీ వేషం?” కారద యెదురు
ప్రశ్న వేసింది.

“డ్రెస్ చేసుకోవటమనేది వేషం
ఒక కళగా భావిస్తాను. బొట్టు పెట్టు
కోవటమనేదిగూడ ఒక కళేనన్న అభి
ప్రాయం నాలో నాటుకున్నప్పుడు తప్ప
కుండా ఆలాగే పెట్టుకుంటాను. సరేనా?”

★ సంసారంతో శారద ★

అని జవాబిచ్చింది మొహర్. కారదకు నురో ప్రశ్న వెయ్యటానికి అతడేం దొరకలేదు. మాట్లాడకుండా చూస్తున్న కారదతో "యేం? అలావున్నావే? నిద్రపోయి లేచావేమిటి?" అంది ప్రసంగం మారుస్తూ.

"ఊ! అబ్బే. లేచి చాలాసేపయ్యింది. యేంతో చటంలేదు." అంది కారద తనకున్న బద్ధకమంతా కంకర్సరంలో చూపిస్తూ.

"యేందుకు వుదయం చూయింటికి ఖబరు పంపావు?"

"ఊరికేనే. నువ్వు మా యింటికివచ్చి 15 గోజులయింది."

"నువ్వు మా యింటికివచ్చి?" యేదురు ప్రశ్న చేసింది మొహర్.

"నన్ను చూడకపోలే నువ్వు వుండగలవు. నిన్ను చూడకపోలే నేనుండలేను." అంది నువ్వుతూ కారద.

"సరే. నేర్పావు బాగా మాటలు. ఇంకా యేందుకు ఖబరుపంపావో చెప్పకలేదు." మొహర్ మాటిగా కారద కళ్ళలోకి చూసింది. ప్రశ్న తలూకూ ధాయలు యొక్కడయినా లీలగానన్నా కన్పిస్తాయే మోసవి. కారదగూడా మొహర్ కళ్ళలోకి చూచింది. ఇద్దరూ ఒకళ్ళ కళ్ళలోకి ఒకరు మాటిగా చూసుకుని ఇద్దరూ ఒక్కసారి ఖమ్మతుని వత్తుకున్నారు. యేదో హుషారయిన విషయమే అనుకుంది మొహర్.

"నీతో కొంచెం పనుంది. అందుకని అది చెబ్బామని పిలిచాను."

"యేమటా పని?" నవ్వుతున్న కారద కళ్ళలోకి సందేహంగా చూస్తూ అంది మొహర్.

"వూహించు మరి" కారద కళ్ళు చిరిపిగా నవ్వాయి.

"వేగంగారికి రాజాపాద గాడుకదా!" మొహర్ అప్రయత్నంగా అంది.

కారద వన్య మొహర్ బుగమిద చిన్న చెబ్బకొట్టి లేచివెళ్ళి అద్దంలో తన ప్రతిబింబాన్ని చూచుకుంటూ "అవును మొహర్. అందులో నీ పరీక్షకు నిలవగలిగి అందులో మంచిమాటల్లు తెచ్చుకుంటేనే" ఆ తర్వాతి మాటలు అపకుండా కారద చక్రకల్లాంటి తన కళ్ళని వయ్యారంగా త్రిప్పింది.

"వివరాలి?" మొహర్ ప్రశ్న చేసింది.

"వివరములకు కేరాఫ్ పంకజమ్మగారు."

"సరేగాని. పరీక్ష అంటున్నావు. నాకు పరీక్ష గిరిక్ష యేమీ తెలియదు బాబూ, తర్వాతి యేదయినా అయితే నన్ను

వేపుకు తింటావు" అంది మొహర్ బుదిమంతు రాలాగా వచ్చేనవ్వును పెదవులు బిగించి అవుకుంటూ "కారదా! మీ నాన్నగారు పిలుస్తున్నారే." క్రింద నుంచి తల్లి కేక వినిపించింది.

ఇద్దరూ కలిసి క్రిందకు దిగి వచ్చారు. పడకర్నీలో కారద తండ్రి పడుకుని చుట్టకొల్చుకుంటున్నారు. ఆయనకు కుడి చేతి ప్రక్కనున్న పోఫాలో కారదా, మొహర్ కూర్చున్నారు.

"యేమ్యో! మొహర్ నీకింకా కలురు పంపిద్దామనుకుంటున్నాను" గురువారంవాడు కారదని చూడటానికి వస్తారు. అరోజు నువ్వు క్కడే వుండాలి. కొవాలంటే మీ పెద్ద నాన్నకు కలురు పంపుతాను." అన్నారు. మొహర్ తండ్రి చిన్నప్పడే చనిపోవటం మూలాన పెత్తిండిగర్ల పెరుగుతోంది. మొహరున్న సాకు కారద తండ్రిగర్ల బాగా దనువుంది. విషయభూషణ అయిన మొహరీని చూసే ఆయనకు వల్లమారిం ఆపేక్ష. "యే వూరునుంచండి; యేం చదివాడు." వివరాలు తెలుసుకోవాలనే ఆసక్తితో అడిగింది మొహర్. ఇంకెలా పంకజమ్మగారు యేందుకో ఆహ్వానంలేవచ్చింది. అవిడలేనిదే ఆ యింట్లో యే సంభాషణ, యేపని జరగదు. ఇది మొహర్ కి గూడా తెలుసు.

"రండ తియ్యా" అని పిలిచింది. పంక జమ్మగారు లోపలవేపుచూసి "ఇదుగో వదిలా మన మొహర్ గూడా వచ్చింది కాఫీ పంపవమ్మా" అని తనువచ్చి కారద ప్రక్కన కూర్చుంది.

"అమ్మాయి పిల్లవాడినిగురించి అడుగు తోంది." అన్నారు కారద తండ్రి. అంతా చెల్లెలికి తప్ప తనకు యేమీ తెలియవట్టు. కారణం పెళ్ళికొడుకు పంకజమ్మగారికి ఆ తివారీవేపు దూరపు బంధువు.

"కుట్టాడినిగురించి యే ముంది. ఎమ్. ఏ. గాబోలు పాసయాడు. తలితండ్రి యేవరూ లేరు. చిన్నప్పటినుంచీ మేనల్లే పెంచు తోంది. ఆ మేనల్లికి యేవరూ లేరుగాబట్టి అవిడ తదనంతరం ఆసంతా యీ కుట్టాడికేవస్తుంది. తెలివిలేటమాట లేలావు న్నా కుట్టాడు మంచిరూపసి. నాళ్ళు మా మామ గారికి దగ్గరచుట్టాలు. ఈ పెళ్ళితో మళ్ళా యేదో కొనసంబంధమున్నా కలుసుందేమో నని ఆశిస్తున్నాను. అదిగాకుండా పిల్లవాడు యేమో కథలూ అపి గూడా వ్రాస్తాడని విన్నాను." అంది పంకజమ్మ వంతుకు వున్న మేనగోడలి మొహం చూస్తూ.

"అయితే జోడా సమానంగా వుంటుంది రెండి" అంది మొహర్.

"నవ్వుతూ. కారదగూడా అప్పడప్పుడూ యేవో వ్రాస్తూనే వుంటుంది."

"ఇంకా? పిల్లవాడు ఎకౌస్ అంటారు. అంటేనా?" అంది మొహర్. "కాకపోలే అసలు నేను కన్నెత్తి అటు చూస్తూనా?" పంకజమ్మ తీనిగాఅంది. ఇంకెలా కారదతల్లి కాఫీలు పంపించింది.

ఆ రాత్రి చాలా ప్రాద్దుపోయేవరకూ మొహరున్న సా ఇక్కడే వుండిపోయింది. స్నేహితురాలిండిద్దరూ పెళ్ళికొడుకుని యేది ధంగా పరీక్ష చేయ్యాలిన్నది నిర్ణయించుకుని రివార్సల్స్ చేసుకున్నారు.

అనుకున్నరోజుకు పెళ్ళి వారు రానే వచ్చారు. పెళ్ళివారంటే యేవరోగాదు స్వయంగా పెళ్ళికుమారుడు, నాన్నతూ అతిని మేనల్లి. యేరిగి వున్న సంబంధమే కొవటంవల్ల మధ్యవర్తుల ప్రసంగమేలేదు. ముందు వధూవధులమాట యేవిధంగావున్నా పిల్లాడి మేనల్లా, పిల్ల మేనల్లి యేందులోనూ తీసిపోనట్లు సమవుట్టిగా వున్నారు. కారద తల్లి యేందులోనూ యేమీ కల్పించుకోవటం అవిడకు అలవాటులేదు. అడబడుచు చెప్పిన పనిని మానంగా నిర్వర్తించటం అవిడ క్రొత్తిగా కాపురానికి వచ్చినప్పడే అభ్యాసం చేసుకుంది. అవిడ ప్రస్తుతి వుడ్డేకేం యేవోవిధంగా కారదను సలక్షణంగా ఆ తివారింటికి పంపటమే. "మావాడికి ఎమ్. ఎ. లో కౌసువచ్చింది. అదీదో ఖన్ గూడ వచ్చాడుట. మెడల్ గూడా యిచ్చారు." అంది పిల్లాడి మేనల్లి.

"మా అమ్మాయి బి. ఎ. లో కౌస్ తెచ్చు కుంది. ఎమ్. ఎ. చదవాలని ఉబలాటపడింది గాని మేమేవద్దని మాన్పించివేసాం. అది గాకుండా మా కారద కథలు, వ్యాసాలు గూడా వ్రాస్తుంది." అంది పంకజమ్మగారు పెళ్ళికుమారునికంటే తన కోడలు మరో ఆకు ఎక్కువ చదివేవుడని నిరూపిస్తూ. పెళ్ళికూతురు కథలు వ్రాసుందనేసరికి పెళ్ళికొడుకు తల్లి తిమాడబోయాడు కానీ ప్రక్కనున్న మొహర్ తన్ని తీవ్రంగా పరీక్ష చేసుండటం మూలాన యే తన కళ్ళు సగంలోనే దించెసుకున్నాడు.

ఇదంతా అడవాళ్ళి వ్యవహారంగావటం వల్ల కారద తండ్రి పెళ్ళికొడుకుతోనే యేవో రెండు మూడు మాట్లాడి వూరు కున్నాడు.

"మాకు పిల్లనచ్చిందండి. ఇంకా నై వ్యవహారాలు మాట్లాడుకుంటే నయం. వాడ్లు పోతోంది. మళ్ళా మేము బ్రెయింకాకు అందుకోవాలి." అంది పిల్లాడి మేనల్లి.

"అలాగే. పిల్లవాడి విషయంలో మామూ యే అభ్యంతరంలేదు." అంటూ అవిడ అన్న గారివంక చూచింది. ఆ మానవమూర్తి గంగి

గోవులకా అంగీకారంగా తలపడించి తన అభిప్రాయం తెలిపాడు. కారదనె తన పిడుగు పడ్డట్లు యింది. మొహర్ గాంతులో వచ్చి వెలక్కాయ పడ్డట్లుయింది. ఇద్దరూ వేసుకున్న ప్రాసంతా పంకజమృత సర్వవాళి సంచేసింది. కారద, మొహర్ ఒక్కొక్కరిలోకి ఒక్కొక్క నిస్సహాయంగా చూసుకోవటం పెళ్ళి కొడుకు దృషిని చాటిపోలేదు.

మొహర్ తన మేనల్లుడిని పరీక్షగా చూడడం గమనించి అతని మేనల్లి పంకజమృతతో "ఈ పిల్ల యెవరూ? మొహర్ బాబులేదే?" అంది. ఇవాళ మొహర్ అలంకరణ మరి యిదిగావుంది. కారదది మొహర్ కేవలం పిల్లల తలపడించి నలని కొర్రుకులది కట్టుకుని తెలుపునీలుజాకెట్ వేసుకుంది. కారద బలవంతంవీధి మొహర్ అవిధంగా తయారై కౌతుక వచ్చింది. మొహర్ నలా అడిగటంతోనే పంకజమృత గారి కేం చెప్పాలి తెలియలేదు. ఈ పిల్ల ముస్లింపిల్లని చెప్పటానికి సంకోచించింది. నిజంగా అవాళ మొహర్ ప్రవర్తన వాళ్ళింట్లో పిల్లకు మరే నేవుంది.

"మా మేనల్లి కూతురేదీ." కారద తన కలుగచేసుకుని చెప్పింది.

"మీ అమ్మయ్యా?" సరుకుని మొహర్ ని చూస్తూ అంది అవిడ. పంకజమృతగారు ఉరిమినట్లుగా ఒక్కసారి కారద కళ్ళలోకి చూసి మళ్ళా వెంటనే సరుకుని "అచ్చే మా చెల్లెలి కూతురేదీ. తల్లిపోతే నాలుగు కొడుకులనుకుని పంపిద్దామనుకుని తీసుకొచ్చాం."

"మరి బాబులేదే మొహర్ నా?"

అత్తయ్య యింకా యే అవకాశం కలగజవాలు చెప్తుందన్న భయంతో కారద తన ముందుగా "ఇవేంలేదు. చిన్నప్పటి నుంచి తల్లితండ్రులు అలా అలవాటు చేశారంది."

మొహరున్న సామనస్సు చివుక్కుమంది. తన తల్లి సలక్షణంగా యింటివెపుంటే తన కిదేం ఖర్చు! అందుకేనే యెవరినాదులు వాళ్ళు చాలాగూడదంటారు. పోనీ తన చెల్లెలి కూతురని చెప్పి పూరుకోగూడదు. ఇంకెప్పుడు యిలా చెయ్యను బుద్ధివచ్చింది అనుకుని మనసులో గట్టిగా లెంపలు వేసుకుంది.

పావుగంటలో యిచ్చి పుచ్చుకోవటాలు

నంజుగూడు పండ్లపాడివారి

జ్వెల్స్

సకల జ్వరములను అద్భుతముగా
వివారింపమిచ్చు
కొలులగి ఉదయము
కొలంబూ యిప్పటికే కౌసర్య మదరాసు-1.

భాంచీలు: హైదరాబాదు & విజయవాడ.

కుదిరిపోయినాయి. ఎమ్. ఎ. పాసయినా, వేటిసమాజంలో తిరుగుతున్నా మేనల్లి పది వేలు కట్టించి అడుగుతుంటే కనీసం మాటగూడా మాట్లాడలేదు మహానుభావుడు అనుకుంది కారద. మూగవాడేమో అన్న అనుమానంగూడా వేసింది. మొహర్ కివేమో పట్టలేదు.

యెప్పుడు యీ తలెగమంతా అవుతుందా పీడ వదిలించుకుని బయటకుపోదామో అని బిగపట్టుకుని కూర్చుంది. పెళ్ళికొడుకు మేనల్లి పూరుకోకుండా మొహర్ మొహర్ బాబు గూడా పెట్టించింది. అత్యంత పీడ మైన ప్రాధాన్యత హితురాలు కారదకళ్ళలో దీనత్వం చూసి మొహర్ బలవంతం కోపం ఆపుకుంది. అద్దంలో చూచుకున్నప్పుడు కోపం తోనూ, ఆశ్చర్యంతోనూ యెంత జేవురించిందో చూసుకున్న మొహర్, బాబు పెట్టటంమూలానా మొహం ఎంత అందంగా తియ్యారయిందో చూసుకోలేకపోయింది అనుకుంది కారద.

పంకజమృత పది వేలు తనకు పదికొనులన్నట్లుగా మాట్లాడింది. అత్తయ్యలోవచ్చిన ఈ ఆవేశం కారదకేగాదు ఆమె తండ్రికిగూడా అర్థంకాలేదు. ఇద్దరూ మేనల్లిలా వచ్చిన పని ముద్రి యిద్దరి గొప్పలూ చెప్పకోవారంభించారు. కారదకు విసుగెత్తింది. "మొహర్ పెకిపోదారా" అంది లేచి నిలబడి, మొహర్ అనగానే పెళ్ళికొడుకు పులికిపడి తలెత్తి కారదవైపు చూచాడు. అతను చూడటంతోనే కారద వారిక కరచుకుని తన మేనల్లి పు చూచింది. తను అస్తిపాసులను గురించి చెప్పకుంటున్న వారి దయా యాలాకంలోలేదు. కారదభారం తీసినట్లు పూసిరివిడుదూమళ్ళా "పెకిపోదారా" అంది.

"యేంకారదా పెకి వెళ్ళున్నా రా? వెళ్ళిండి" అంది పంకజమృత కారదమీద తన కంట అధికారంవుందో చూపిస్తూ, అర్థంలేని హుందాతనం అత్తయ్య అనవసరంగా చూపించడం కారదకు మరింత మంటెలిచ్చింది. మెదలకుండా సహించి మొహర్ తో పెకి వెళ్ళిపోయింది.

ఆరాత్రి యింటికి వెళ్ళిపోతున్న మొహర్ ని మేనల్లితరపున, తన తరపున కారద తన క్షమాపణ వేడింది. మొహర్ జవాబేమీ ఇవ్వకుండానే వెళ్ళిపోయింది. ఆరోజు తన అత్తయ్యమీద కారదకు అంతా లేని ఆగ్రహం వచ్చింది. అయితే మటుకు యేంలాభం? పేదవానికోపం పెదవికి చేటు. యేనాడో అత్తయ్య అస్తి అవిడ తదనంతరం తనకు వస్తుందని ఈనాడు తనకిబంధన. కారదకు అప్రయత్నంగా దీనికంతకూ కారణమైన తన తల్లిదండ్రులమీద ఆగ్రహం వచ్చింది. అయినా చేసేదేమీ లేక పుస్సు

రంటూ కుర్చీలో కూలబడింది.

అనుకున్న లగ్నానికి కారదకు చంద్ర శేఖరానికి పెళ్ళయిపోయింది. చిన్న చిన్న కలతలు వచ్చినా అవేమీ లేకనేవట్లు సలక్షణంగానే అయింది అనిపించారు. పెళ్ళిలో పెళ్ళికొడుకు, పెళ్ళి కూతురు కంటే, వారిద్దరి మేనల్లిని గురించి, వారి ప్రతిభలనుగురించి అందరూ కలలా గాధలుగా చెప్పకోవటం ప్రారంభించారు. ఇద్దరి గొప్పల ఫలితంగా ముఖ్యంగా కారదకూ, చంద్ర శేఖరానికి తమ మేనల్లి తదనంతరం యేనాడో రావలసిన ఆస్థలు పెళ్ళిపిల్లల మీదనే వచ్చాయి. పిల్లిద్దరి తంతు చూస్తుంటే కారదకు శివ మెతుకోంది. కాని చంద్ర శేఖరంలో నుటుకు ఏదలనమూలేదు. అందరితోపాటు అతనూ తనూమ చూస్తున్నట్లుగా పూరుకున్నాడు.

విడిదిలో బంతులా అంది శేఖరం మేనల్లి. ఇదేం ఖర్చురాబాబూ. తనెంత ఆదర్శప్రాయంగా నాగరికతగా చేసుకోవాలని పుబలాటపడిందో అంత పురాతన పద్ధతుల్లోకి దింపుతున్నాను అనుకుంది కారద.

"విడిదిలోవ్వగాదు. ఇక్కడే." పంకజమృత పట్టుబడింది.

"కాదు. అలా జరగటానికి నిలులేదు." శేఖరం మేనల్లి మొండికెత్తింది. చిన్న చిన్న మాటలతో ప్రారంభమే చివరకు తీర్పులేని పెద్ద కలహంలోకి దిగింది. ఇద్దరూ చెకోవె ప్రాసంమని గరిస్తున్నారు. వారి దగ్గరకు వెళ్ళి వచ్చి చెప్పేదమ్ములు వచ్చిన చుట్టాలో యెవరికేలేవు.

"మాయమం వచ్చినట్లుగా చెయ్యకపోతే పిల్లను వదిలేసిపోతే. అంతటితో కోగం వదులుతుంది." శేఖరం మేనల్లి ఆఖరి అస్త్రం తీసి ప్రయోగించింది. ఈ అస్త్రంతో పంకజమృత కొళ్ళవేగానికి వసుంధని అవిడ అభిప్రాయపడింది. కాని త్వరగానే ఆ అభిప్రాయం వదిలేసుకోవాలి వచ్చింది. శేఖరం మేనల్లి మాట్లాడినమాటలు వింటూనే పంకజమృత భగనుంది.

(మిగతా కథ వైవారం)

మా వద్ద
కిర్లాన్స్కర్ ఇండియా మాన్
ఇంజన్లు, మోటారు పంపు
సెట్లు, చెఱకు గానుగలు
దొఱకును.
రేడియో అండ్ ఎలక్ట్రికల్స్.
విజయనగరం.
ఫోన్ : 111 గాం : RADELECT

(నవల)

దీగాపడిన తమ్ముడు

రచన:
బలివాడ
కొంతారపు

25

నాలుగురోజులు గడిచాయి. ఆదెమ్మపై యింటిమట్టా జనం ముగిసారు. మనిషిమూట సాలేనారాదని కడుపు నొప్పితో బాధపడుతున్న ఆదెమ్మపై యెదుస్తోంది. మనిషి సలహా చెప్పంలే అల్లుడు విసుక్కుంటున్నాడు. పిస కూడా మధ్యన దూరం. జబ్బుతోనన్న కోడి పెట్టలా గిజగిజగించుకుంటున్న ఆదెమ్మపై చూసి చూడటంతోనే “ఏమే! అల్లుడ్ని యిల్లరికం తెచ్చుకున్నావు! నీకు కష్టం వచ్చింది కదా డబ్బుకు చూసుకుంటే యెలాగనే! నీకు నోరులేదు ముండని!”

“అరగని లిండి జరగని మాటా అయి పోయింది నారాతే నారాతే!” అని బాధతో తలబాదుకుంది ఆదెమ్మపై.

“రాతలేమా గీతా నేడు పట్టుకో నాలుగు వందల మూడురోజుల్లో మామ్మలు దానవు అయిపోతావు. నీకు యెలాంటిది నంటే అలాంటిదిని తోడిస్తాను. ఆ పుల్లిగా దున్నాడే—ఆడిముకం నూడగానే ఆ డాక్టరు ఆసుపత్రిలో చేర్చాడు. ఇంతకీ ఆలస్యం నేనివావా సావే! ఒక్కకోతతో బాదవయం!”

“అమ్మోకోలే!”

“యెటేదానా! నీకు కోస్తన్నారని తెలుస్తాదా? బాదుంటాదా? ఢిల్లీకి పేరు పడ్డాది పెద్దాసుప్రతి! డబ్బుయిస్తేగానీ తలుపులు కూడా తెరవ్వటం అందులో డాక్టర్—యెముకలు యిరిగిపోలే అరి కేస్తారు మేదిదు యెగిరిపోలే మేక మేదడు పెట్టి మనిషి నేస్తారు. యికాపట్నం—యికా పట్నం అంటే యేమిట నుకు న్నావు? అక్కడటా...మీరందరూ యిచే ఉంటారు ఆరు బారు—సిండియాకుంపిసి—పిచ్చాసు ప్రతి—యిక ఆకాశానికి అంటుకుంటా యట మేడలు! సస్తే అకళ్ళు వైబోగం నూస్తావే రేపేయెళ్ళు—బాదవయం అయి పోతాది పట్టుమా నూస్తావు!”

ఆదెమ్మ అల్లునిమాసింది. అల్లుడు ముకం ప్రక్కకు తిప్పేస్తాడు. పిసమరింత గట్టిగా ఆ భిసయంతో అదిగోగార నాయుడు కుటుంబం వైద్యునిల్ని నూసి యిసిగిపోనాదా? యికాపట్నం యెల్లిప పది రోజులకి ముఖండ్లీలాగ అయి యెలిపోచ్చాడు ఇప్పుడు ముదర గొటెబోతుమాంసం యయ్. ఈతెడు రెండు పూటలు నేసిలిన్నా కడుపు లోనొప్పి నేడు. దేనికేనా తెగింపులేని బతు కేం బతుకు? నూనూ నూనూ డబ్బుకి ఆశపడి నిన్ను అగన్నెమ్మ మెగిడ్ని సంపిన్నట్లు సంపేస్తాడు నీ అల్లుడు!”

ఈచివరమాట అంత మందిలో అవబంతో అల్లుడి పాదం వచ్చింది. ఓరి పిసా నోరు జారేసుకోకరా! నాలు గొందలు కాదు యెదందలతీసికళ్ళును. ఇప్పుడికేయెన్నం దలు కాలేదు యెల్లనీ.”

“అదిగోయే ఆదెమ్మ! అల్లుడొప్పుకు న్నాడు. రేపే ప్రయాణంకట్టు. పుల్లి గాదు నివ్వ బతిమాలితే కాదనడు. కేపునివ్వేకట్టావు తిండిపెట్టావు. సత్రపులో దిగుతారు. పేరీ గిరీ నేనివావుకదా. అమాత్రంసీకింతనేయాదా? తిరగవచ్చివచ్చుకు సిం హా దిర ప్పన్నకి ఒక మొక్కు మొక్కి యెలిపోరాండి.”

పిస మరికొస్తే పుసరుగా మాటాడి పుల్లయ్య యింటికి వచ్చాడు. ప్రయాణం విషయం చెప్పాడు. మల్లు యెలా ఉంటా డనే బాధ. మల్లుకి యిరాసను రోజుల్లో అక్కడికి తీసుకెళ్లిదానికి ఆదెమ్మపై అల్లుడు ఒప్పుకోడే. “అయ్యో యెలికోడిని యెల్లావు పట్నం అన్ని మూలలు బాగా నూసీ! సిం డియా కుంపునీ—అరుబారు...ఎన్నో కుం పునీలు వున్నాయట—నెలకీతం వచ్చిన నాకరీ మానుకోని మరీరా! నివ్వెల్లి అక్కడ వున్నావంటే నీపక్కన నానూయేదో నీన్న పని నేస్తాను.”

“బాగా నెప్పి నావ”న్నాడు పుల్లయ్య

మనకు చాలా వుల్లసంగా ఉంది. నీలి పెరటకుంచి వచ్చి పలుక రించ గానే పట్నం ప్రయాణం చెప్పాడు. ఓక్షుణం అయ్యోగిక పీడ అన్నాడు "అమ్మో! నీ మాటలు యివ్వను గాడే. నీమాటే యనుంటే ఆ ఆకలివయ్యం కాకు పట్టి ఆడించేదా? అలవాడు ధర్మరాజు అబద్ధం ఆడించు నాను యానాటికి దొంగతనం నీసాను! సిస్టో రిద్దర్ని పశువులుకొయిడానికి యేటేసాను. పెద్దోద్దీ పట్నం పీపర్ని బలిహరి ఆరింటిద్దరే పనికొలుసు. అడు అలాగ ఆరింటి సోకరి నేటి సదిగి నా గవుర్ను మెంటాడు పెద్దోడైతే అడిగి నెలకీతం వచ్చి పని యియ్యదా?"

నీలి పీడమాటలకు సంకోచంగా "మంచి పని సానావయ్యో! కష్టపడ్డారు. తెచ్చుకుంటారు తింటారు. దానికి సిగెండుకు పకారీ? పాడుసాలు పెట్టుకుంటే బతిక గలమా? అయ్యో! పాడుదంతో నీటిమీద యెత్తుతీస్తామంటే అవుతాదా? గవుర్ను మెంటాడు ఒప్పు ఒంగోలకి యెంయి యేంసాబం? పనినేనేనే పేణం వుందంటారా? కూకుంటే పేణం వుందంటారా? పేణంవున్నలం బతిక లేమా?"

పుల్లయ్య యింతసేపూ మిటుకు మిటుకు మిరి నీలివేపు చూసున్నాడు. పీసచిన్న వత్సతో "అమ్మో! అమెల్లి బాగా నూరి పోసేసిందే! ఎంతేనా గుజ్జం కడుపులో గాడిపిల్ల పుట్టాదా? కడుపు మాడితే ఆ పాడుసాలన్నీ ఆ ఆగిలోపడి బుగ్గయి పోతాయే! అనుభవంతో నెప్తన్నాను. నీమంచే నీకక్కడి కలివా కానాది. ఈ పదిగేమల్లోనూ నీపేరే తిలే నెడ్డోలే మంచయి పోతారే!" అంటూ లేచి పోయాడు.

పుల్లయ్య ప్రయాణం సిద్ధమయ్యింది. కానీ మల్లవస్తానని యేడుస్తున్నాడు. తీసుకపోదామంటే డబ్బాలేదు. "అడెండుకు అక్కడ రాసను కట్టుదిట్టంగా ఉన్నాదని" అదెమ్మప్ప అలుడు ససేమిరా వచ్చిన్నాడు. నీలి పెద్దరెకు యింటికి వెళ్ళి యెత్తోపనిపాటు చెయటం, తీరిక సమయాల్లో నూలువడకటం చెప్పాంది. ఒక పూటకు ఉంటే యింకోపూటకు లేవట్లు బ్రతుకు సాగుతోంది. మల్లని మెల్లగా బోసపరిచాడు. మళ్ళీ యారోజుసరికి వస్తానని చెప్పాడు. అక్కడనుంచి బొమ్మలూ, బట్టలూ తీస్తానన్నాడు. చివరకు తిల్లి దినకండా నానొచ్చి మీ అందరికీ తీసుకపోతామన్నాడు. అందరం పట్నంలో పనిసేసుకొని పోయిగాఉందామన్నాడు.

పట్నం వెళ్ళాక మల్లకు రోజంతా అయ్యోతలుపే. ఇంట్లో ఒకమూల కూర్చునే

వాడు. భోజనం సమయానికే నా లేచేవాడు కాదు. ఆకలేస్తే తంటయింటికి వెళ్ళి ఉన్న గంజి నీలవరి గిన్నెలోనికి ఒంపుకొని గడగడ త్రాగేవాడు, వారం దాటిపోయింది. అయ్యారాలేదు. ప్రతిక్షణం అయ్యోగురించి తలుచుకుంటూ ఒకోసారి "అయ్యో" అని యేడ్చేవాడు. వారం అంతా పడిపోను రోజులయ్యింది. నిద్రల్లోనూ అయ్యోగురించి పలవరింపే. విడుపురానురాను హద్దయి పోయింది. వెళ్ళి రోడ్డుమీద కానుక కూర్చునేవాడు. ఎంతసేపు చూసి నా అయ్యో బాడ కనపడేది కాదు. చీకటిపడినా కడలకపోతే తిల్లి యెత్తుకొని తీసుకవచ్చేది. తిల్లి భుజం మీద కప్పునలుపుకొని అయ్యో అని గోల పెట్టి యేడ్చేవాడు. ఇలా మలుచీపురుపుల్లలా వెంగతో అయిపోయాడు.

ఒకనాటి సాయంత్రం పుల్లయ్య ఆ దెమ్మప్ప తిరిగివచ్చాడు. ఆపరేషనులేకండా యేదో ముందులిచ్చాడు. పీసచాలా నొచ్చుకున్నాడు. "కొనీస్తే మళ్ళీ దానిసేవం వుండకపోను. మళ్ళీ యెప్పుడో ఆగువోనాది. అయ్యో! పులిగా నీ సామ్యంపోవాదిరా ఒక సంచి ఆదాకేనుకీ పోసేరిల్పింది. వెండి నెప్పు దెబ్బతిగి లేగానీ యీ రోజుల్లో యెపుడు నూస్తాడు?"

పుల్లయ్య ఇంటికి వచ్చాడు. మల్ల తిండిని చూసి పెరటకు వెళ్ళిపోయాడు. కొడుకు ముఖం చూడానికి సిగ్గుపేసింది. తనకు తెస్తానన్న వేసీ తీసుక రాకుండా వుత్తిచేయటంతోనే వచ్చాడు. వివా దస్పన వెళ్ళి యెత్తుకోగానే కొడుకు అయ్యోను పట్టుకొని గట్టిగా యేడుస్తున్నాడు. ఓక్షుణం మాటరాలేదు. ఆయేడుస్తునే "అయ్యో

ఉండిపోవావూ - వూ..." అంటున్నాడు. "ఏడుస్తావా? అందరు యీ యేకోజాకి అక్కడే ఉందాం!" "హా" అన్నాడొక్కసారి! "మనపూరుపట్నం—మనం పట్టణాలం అక్కడ రైస్సా—" "పట్నం...పట్నం...అయ్యోరైలా...రైలా..." ఏడుపంతాపోయి తిండి తేవు చూసాడు.

"నవ్వునవ్వుమని అంటాంది—మనం ఆ పెటెలోని కూకుసుంటే...పట్నం యిరి పోతాం"

"అయ్యో! బమ్మనాగ ఉంటావా?" "బమ్మనంటా సాలా పెద్దది! నివ్వి యేడి నీ అగపడదు!" "ఓ ఓ—యేడను....."

చంకడిగి గబగబ"మాంపట్నంపోతాం... పట్నం పట్నం..." అంటూ నులకనుకవం మీదనున్న చెల్లి దగ్గర గంతుతున్నాడు. ఆ రాత్రి పీసతో తను చెయ్యదలచిన దంతా చెప్పాడు. "పట్నంలో అంతిమంది ప్రజలువున్నారు. అన్నీ కుంపునీలున్నాయ్. ఎక్కడైనా నెలకీతం పని దొరిక్కూనవదు. కొడుకు బాగుపడ్డాడు. ఇక్కడ కొన్నాళ్ళుంటే ఆకలితో సచ్చిపోవడమేదా?" అన్నాడు.

పీస 'మంచిదేనామనా ఎన్నో అన్నాడు. మనిషి చాలా ఆత్మీయతావుండే చిక్కిపోయి నట్లున్నాడు. ఆ రోజుల్లో పుల్లయ్యకు ఈనాటి పుల్లయ్యకు యెంతేలేదా! అగరా గిరాలంలేకపోతే పుల్లయ్య అని పోట్టుకొనటమే కడుమయ్యేదేమా!

తెల్లచారక పూరంతా ప్రాణిపోయింది. పుల్లయ్య కుటుంబం అంతా యెత్తుకొని

పూవు మీ అదృష్టం చెప్పగలదు

నీ భవిష్యత్తులో ఏమి జరుగబోతున్నదిన్నీ, నీ సరియైన దర్శనమగుచిన్నీ నీవు తెలుసుకొనగోరినట్లయితే ఒక పోనా కొర్రుపైన నీకు యివ్వమని ఒక పుష్పము పేరున్నూ, నీవు వ్రాయలేదీ, వేళి వివరములున్నూ, నీ సరియైన చిరుశామా యున్నూ వెంటనే వ్రాసి పంపుము.

శ్రోతృత్వ కౌన్సిల్ ములోని రహస్య గణితము మూలముగా మేము గుణించి, నీవు కొర్రువ్రాసిన లేదీ లగాయతు 12 మాసములలోను నీయొక్క అదృష్టము, లాభిష్టములు, జీవితమార్గము, ఏ వ్యక్తితోరములో నీకు జయము కలుగునో, నీ ఉద్యోగం విషయంలో మంచిచెడ్డలు, మార్పులు, ఆరోగ్యవిషయము, వరదేశీగమనము, తీర్మాత్రులు, వివాహము, స్త్రీసుఖము, సంతానము, నిధినిక్షేపములు, లాబీ, ఆకస్మాత్తవ్వలాభము మొదలగు వానినిగురించి స్పష్టముగా మాసవారీగా వ్రాసి రు. 1-4-0 లకు మాత్రము వి. పి. గా పంపగలము. (వి. పి. చార్జీలు ప్రత్యేకం) దుష్ప్రజామన లేవయినా వున్న యెడల కాంతిచేయ విధానంకూడా తెలుపగలము. వివరములు మా పూచీపైన పంపబడును. మేము పంపిన భోగల్, మీకు తృప్తిగా నుండినయెడల పెకము వాపను చేయబడును. ఒకసారి పరీక్షించి చూడుడు. మీ ఆద్రుకు ఇంగ్లీషులో వ్రాయండి.

Pt. DevDutt Shastri, Raj lyotishi (WP-13) Jullundur City.

ఆంధ్ర - వారపత్రిక
30-4-58
25

★ ద గా ప డి న త మ్ము డు ★

పట్నం పోతాడని. నలుగురూ నాలు విధాల అనుకున్నాడు. ఏం దయరం నేకపోతే యెలి పోతాడని కొందరూ, ఒళ్ళు ఒంగనోలకి పూరచ్చుని మరికొందరూ, తలలూ అనుకుంటూ కొందరు నీలిన పలుకరించడానికి వచ్చారు. నీలినహజకాంతం కనపరచింది. అంతేకాని యెటువంటి వ్యాఖ్యానాలూ చెయ్యలేదు.

మధ్యాహ్నం సరికి కొడుకుతో సహా యింటికి వచ్చాడు. నీలి మెల్లగా అడిగింది. “ఊరంతా తెలిసిందిగానీ నాకు తెలియ చేద్దా!”

దీనికి జబాబు చెప్పలేదు. మళ్ళీ ప్రశం తంగా ఏ ఆదరుస్తూ నేకండా వున్నారని వదిలేటం మంచిదికాదు. పుట్టిపెరిగిస్తూ. అందరూ తెలిసినోలు. ఆపడకి ఒకరు కాక పోతే యింకొకరేనా ఆడుకుంటారు. పట్నంలో యెప్పురికి యెప్పురుదిక్కు. నాకేం అని పడికొను బన్నాయి గవకవా! నా మాటిను...”

చప్పున పుల్లయ్య వినుగుబాటతో “అందుకే నీకు నెప్ప నేదని” లేచి వెళ్ళి పోయాడు.

విధిలో పీస యింటిదగర పదిమందికూడి పుల్లయ్యకు ప్రశ్నలవర్షం కురిపించారు. పిరిందిరికి ఒకటే సమాధానం. “నాయుడం” అని పుల్లయ్య చెప్పగానే పీస నిల్పాని నలుగురినీ ఉద్దేశించి “ఓరయ్యలూ! మీరంతా మన పూర్వ డోకడు ఢిల్లికి పేరుపడ్డ ఆ పెద్ద పట్నాన ఉంటాడని ముచ్చట పడకండా యిదంతా దీనికర్రా! మీకు తెలిదు.

పట్నాలో యేం జరుగుతున్నాయో మనం అంతా నూరిలో కప్పలం! అమెరికన్స్ డబు పెద్దయిమానం నుక్కల్లో పెండుగుడి దగ్గరికి యెల్లాడట! అక్కడికి నువ్వు నేనూ ముందొస్తామా? పట్నంలో వున్న పుల్లయ్య ముందొస్తాడు.” పుల్లయ్య రేపు తిరిగి “ఓరయ్య పుల్లిగా! అక్కడ ఈ యెళ్ళినో

లందరూ యిక్కడలాగ యెప్పుడిబాగు వాడి బాగు అనుకోకూడదు సుమా? ఇప్పుడు సిక్కిపోయినా ఒకనాడు కండగలవోడివి. ముప్పివికావా? అక్కడ ఆ నెండురిడిలోను యిల్లా పూటూ కల్లరుకాదా? అక్కడ నీకప్తం అందరికప్తం, నీసుఖం అందరి సుఖం—నాపిల్లలూ, నీపిల్లలూ, నాడిపిల్లలూ—అంతా అందరి పిల్లలే! ఆసి అంటావా కొందరిదికాను. అందరి దీనూ! మనిషి జాతింతా ఒకటే జాతి! అలాంటిపుర్ను మెంటోడు అక్కడవచ్చిపట్టు పెయ్యాలి.”

మలు యెంతో తెలిసినటుగా “తాతా! తాతా!” అని గంతాడు వచ్చేతూ.

“మామూ పట్నం పోతాం!”

ఆ సాయంత్రం వెళ్ళి నీలమ్మగడి దగర ఒంటిగా కూర్చున్నాడు. కొడుకు వీధిలో పిల్లలతో ఆడుకుంటున్నాడు. “దాసుడు వుంటే యేం చెప్పేవాడో! తల్లి దీవనలు యిచ్చి పంపించేది. మాతల్లికి ఆలనాపాలనా లేదే! అమ్మో! గేమం అంతా యిలాగే దేముడు చెయ్యం అన్న భయం నేకండా పోయినచే! ఎప్పుడు నేతికందింది వాడిదే! పారుగున ఒకడు కక్కుపు మాడి న ప్రన్నాడనే కనికరం లేదు. నీతినిబాయితీ యెక్కడికి ఎగిరిపోయిందో! నాయంగలవోడు పెద్ద కాదు. డబ్బున్నోడు పెద్ద. ఆడికే నలుగురూ కొలుసున్నాను. యాలాంటి వూరు యెంత తనూరైనా యెందుకు తనుండాలి? ఇక్కడ నాకు పోయనం దొరికినా వుండను. నాయం వున్న స్థలాన బుక్కడు మంచినీరుమీద బికిలేం?”

“పట్నంపోతాను. మళ్ళీ మొదటపుల్లయ్య నైపోతాను. నాయం నీతికి కట్టుబడి మలు నాయుడి కొడుకుగాను మల్లు అయ్యగాను గంజర్రాగి మోయిగా ఇంటా బయటా మెప్పతో బతుకుతాను. పట్నంలో తన ఉద్యోగం” అక్కడ బ్రతుకు గురించి ముచ్చటగా తలచుకున్నాడు. సంతోషంతో

మనసు నింపుకున్నాడు. నీలమ్మతల్లి దాసుడి గురించి తలచుకున్నాడు. తల్లిని యిక్కడెందుకు. పట్నంలో పెద్దసంబరం ఆవు నే! మాయమ్మ నివ్వంత సలని తల్లి వే! యిలా చీకటి పడిపోయింది. నీలమ్మతల్లికి మొక్కు మొక్కుదామని లేచాడు. తలుపు సందులో నించి చూశాడు. దీపాలు వెలిగినట్లున్నాయ్ దాసుడు ఆ తేత దీపపు కాంతిలో కూర్చొని మావంగా ఊగుతున్నట్లుని పించింది. దాసయ్యసచ్చిపోయినా తల్లిని ఒడలేదా? ఒళ్ళు పులకరించింది. మనసులో “అయ్యో! దాసయ్య! పట్నంపోతాను. దీవించరా?!” అని అడుగున్నాడు. వెంటనే సమాధానం “నాయనా!” అన్నపిలుపు తనలో మారు ప్రాగింది. అలా కూర్చుండిపోయాడు. తన పునికి మరచిపోయాడు. తనకంటికి నీలమ్మ తల్లి...దాసుడు...దీపాలు అంతా అగుపిస్తున్నాయ్. దాసుడు మానాన్ని వదిలి నరుదా! “అన్న కేక వేసినట్లు వినిపించింది. నానాంగపడిపోయాడు పుల్లయ్య! “వెళ్ళరా వెళ్ళ! పిచ్చివాడా! నేను యీవూగో యీ గుడిలోనే వున్నా ననుకుంటున్నావా? నీలో రేనూ? ఇప్పుడు తిట్టనవార్జ్చందరిలో రేనూ—యెక్కడ రేనురా? యెళ్ళరా యెళ్ళు - మానించే మంగు బికించే పూగు”

ఇంతలో ‘అయ్యో’ అన్న కేకలు వినుపించసాగినయ్. తలుపు సందులో నుంచి చూశాడు. ఏ దీపాలూ లేవు - చీకటిగా వుంది. విగ్రహాలైనా అగపడలేదు. అంతా ఒక కలలా వుంది. ఆ చీకటిలో భయంభీతి రేకుండా ఒంటిగా ఆయ్య అనుకుంటూ గుడిదగరకు వచ్చినా కొడుకును చూశాడు. సంతోషంతోనూ అభిమానంతోనూ ఒళ్ళు పులకరించసాగింది. కొడుకునుగట్టిగా వాత్తు కొని ముద్దలాడాడు.

26

పట్నంలో ఇల్లా వాకిలీ వుద్యోగం సద్యోగం చూడకండా అంతా లేచి వెళ్ళి పోవటం నీతికి నచ్చలేదు. మొదట పుల్లయ్య వెళ్ళి కొన్నాళ్ళుండి పరిపాలు చూసుకొని వస్తే అంతా వెళ్ళిపోతే బాగుండేదని నీలి అభిప్రాయం యిచ్చింది. మల్లు అయ్యను వదిలి వుండలేదు. ఒంటిగా పుల్లయ్యపోతే వేళికు తిండివుండదు. అది కాకుండా ముసలమ్మ కళ్ళుమూస్తూ అన్నమాటలు జ్ఞపికి రావటం వల్ల నీలి ఖరారుగా యేమాటా చెప్పలేక పోయింది.

చీకటిపడి చాలాసేపయ్యింది. ఒంటిగా వీధి అరుగుమీద నీలి కూర్చుంది. ఆమె ఆలోచనలో పడేదకానీ గుడి వెంకన్న గన్నెమ్మ కలసినచ్చి వాకిట కూర్చొని మాటలు కలిపారు. ఇంతలో పుల్లయ్య కొడుకుతో సహా వచ్చాడు. మల్లు అయ్యచేసిన గొప్పరేనాన్ని

పండిత డి.గోపాలాచార్యులవారి

జీవామృతం

ఆరోగ్యానికి బలహీనకి

Diamond 1898 1958 Jubilee

అయ్యచ్చేదాత్తమం(ప్రొఫేట్)ఎమెటెడ్, మదరాసు-17.

తల్లితో చెప్పడానికి అభినయంతో వుపక
మించాడు. నీలి గతుక్కుమని “నవ్వుతన్నా
వా? అలతోయికోదం యెందుకు తెచ్చు
కున్నావు!”

“తెచ్చుకోనూ? అడిరక్తం తాగుతాను.”

“అవేంమాటలు? ఎందుకు పులి లాగ
అయిపోతావు. ఆ రాజగాడు మనకేం పెద్ద
అన్నాయం నేనీనాడు?”

“నెయ్యలేదా? సగానికి సగం యిచ్చి
అంత పాలం పాటలో పెట్టుకుంటానంటాడు
ఆ పేరులు లాగి తీసుకోను నా పాలాన్ని?”

“నెబాదరా అయ్యా” గుడ్డి యెంకన్న
అందుకున్నాడు. నీలి దీపంగా “అయ్యా!
నివ్వు అలాగే అంటావా? అడిపెళ్ళం అడ
క్కిందావచ్చి డబ్బిచ్చి కైదునుంచి యిడి
పించింది. మామ్మ సచ్చిపోలే ఆ రాజగాడు
వచ్చేనా అంతా నేనీనాడు. అడు మనకేం
దగి రోడు నెయిలాని? అమాత్రం మనకు
యిస్వాసం నేకనితే మనుసులం అని
యెలాగ అనుకుంటాం?”

“అమ్మా అందర్ని మంచంటావే నివ్వు.
పెంచకంలో అంతా మిలాంటి అమాయక
మెనోలు ఉండలే! అదా! కక్కులక శేం...
యిదంటయెల్లే వాళ్ళరుం డార్లులాగుతాడు.”

నీలితరుమిదనించిలేచి “మిత్రతండ్రికి
దండెమేదాను. మన కెందుకు కోసం?
పెనాలకేనేటు. అంతా నాకోదెయ్యండి.
అడిగినట్లు అడిగితే యేమంటాడు?”

“మూతిమీద కొడాడే!” పుల్లయ్య
అందుకున్నాడు. “ఒళ్ళంతా పుండగా
మూతిమీదకోడాడా? అయినా అడదాన్ని -
కొబడానికి అడిసేతులు రావులే!” అంటూ
నీలి తెరలకు వెళ్ళిపోయింది.

అంతా ఆక్షణంపూరుకున్నారు. వెంకన్న
గన్నెమ్మ చాలసేపటివరకు అక్కడే కూర్చు
న్నాడు. చీకటిరాత్రి గిన్నెలోని మెతుకులు
గంజీ వెంకన్న ముటకోలేదు: గన్నెమ్మ
లేచి వెంకన్నను పట్టుకొని భజనమందిరం
దగిరక తీసుకువెళ్ళింది. అదగరగానే రాజగాడి
యిలు. వెంకన్నకు నిద్రింపట్టలేదు. గోడకు
చారబడి యేదో ఆలోచిస్తున్నాడు.

చీకటి! పూరంతా యాచీకటితో మునుగు
వేసుకుంది. గన్నెమ్మ వెంకన్న గిన్నెలోని
అన్నం దొంగతనంగా తిడిమి ముద్దికుముద్ద
నోటిలో కుక్కుకుంటోంది. అన్నంనమిలిలే
దప్పడోతుంది (మించేస్తోంది. కానీ చిన్న
చప్పడోతోంది. ఈ చిన్నశిల్పానికి చెవులు
రిక్కించగలిగిన వెంకన్నకు యిప్పుడీదప్పడు
విసపడలేదు. మనస్సంతా పుల్లయ్యరాజగాడి
తగువుమీద కేంద్రీకరించుకుపోయింది.

అర్ధరాత్రి. అంతవరకూ మనసు పరిపరి
విధాలపోయింది. పొరపాటునైనా కునుకు
పడలేదు. ఎందరినో తలుచుకున్నాడు.
ఎన్నో అనుకున్నాడు. ఎంతో

జ్ఞాపకంవచ్చింది. నీలమ్మ తల్లి అని మొక్కు
కున్నాడు. దానయ్యని తలచుకున్నాడు.
“నాకోక నెలక క్కుక నిపించనీ తల్లి”
అన్నాడు. రాను రాను ఆకోరిక ప్రబలమై
పోయింది. ఉక్లేశంతో. “ఒక నెలకొడి
ఒక వారమే...వారంకాదే...ఒక రోజే నా
యాయవారితో? నిద్రింపొమ్మ పూరిని లేపే
దులే! ఈ గొత్తెలని పులుల్ని నీనాను తల్లి?
ఒక్కరోజు కళ్ళు కనిపించనీ తల్లి!...ఒక
రోజు కాదే...ఒకగంట యియిల్లీ...ఒక
గంటనైనా యాయవా? ఈ అన్నాయాన్ని
కుడుస్తాను...ఒక గంటమ్మా...ఒక నెలం
తల్లి!”

లేదు శేత్రద్విషి రాలేదు. ఆ వేళంతో
వెంకన్న కళ్ళు నీటితో విండిపోయా
యి. జలజల నీరు కొరపాగింది. ఎగ పూ పిరి
తీకాడు. ఒంటిమీదనున్న ఒక గుడ్డిపిలితో
మెలగా కళ్ళుకుడుకుకొని నవ్వుకున్నాడు.

చీకటి...చీకటి చీకటి...ప్రకృతి గాడం
గా విడదొడోంది. మెల్లగా తిడిపాడు. చీలి
కర దొరికింది. లేచాడు. ఉపకొద్దీ రాజ
గాడి యింటితేల్చి రెండడుగులు వేపాడు.
విదో చప్పుడైపట్టుంది. ఎవరదని అడగాలను
కున్నాడు. కానీ మెల్లగా వెక్కిరి
భజనమందిరం అరుగుమీద కూర్చున్నాడు.
ఓక్షణం కూర్చున్నాడు చప్పుడులేదు. తిడు
ముమంటూ గన్నెమ్మను లేపాడు. ఎంతో
నిద్రింపొయినట్లు ముసలిది లేచింది.

“హమ్! నివ్వు నాకో మేలు నెయ్యాల”
మెల్లగా గొణిగాడు.

“నేనెం నేస్తాను?”

“రాజగాడు దాన్నం కొట్టు అరుగుమీద
కాపలా కాస్తాడు. మెల్లగా అడుగు వేసి
నిద్రింపొనాడో లేదో నూనీ రాయమ్మ తల్లి
నీకు మొక్కుతాను”

“నానెలనమ్మా! దొంగతనానికి వచ్చి
నావంటే!”

“కుండా! ముందు అగిన్నెలోని అన్నం
తినీ...ఈయేళ్ళ నాను నెప్పి పట్టు యిన్నా
వంటే నాకు దొరికిం చా ని లో రోజూ
సగానికి సగం నీడే.”

వెంకన్న కూట అన్నాడంటే నిలుపుకునే
మనిషిని తేర్యంపున్న గన్నెమ్మ గిన్నెలో
మిగిలిన గంజ గడగడ త్రాగేసింది.

నడికంతుకుని మెల్ల మెల్లగా అడుగులు
వేస్తూ మాసింది. బొక్కరు తీసుకొనిఒంటిగా
రాజగాడు కొట్టు అరుగుమీద నిద్రింపొతు
న్నాడు. పకుపులుసాలలో పడుకున్నాడు.

వెంకన్నకు ఈ లోగా యెన్నో ఆలోచ
నలు వచ్చాయ్. ఇంటికీ అగిపెట్టామను
కున్నాడు. వాడిరక్తం త్రాగుదామను
కున్నాడు. చంపాలనుకున్నాడు.

ఇంతలో తనలో యెవకో ప్రశ్నించారు.
వాడెవడు? రాజగాడెవడు? నీకోడుకు

కాదా? కొడుకు సంపుతావు...అడి
రక్తం త్రాగుతావా? నూరమ్మకు ఆ రాత్రి
యేం నెప్పావో? దాని దగర యేమని ఒప్పు
కున్నావో? అది నీకు నెమిస్తాదా?

లేచి యిటూ అటూ గాబరాగా తిరి
గాడు. పెద్దోడుకొడుకేలేనేం? ఆ సలని
తల్లి నీలమ్మ యింటికీ నిప్పుపెట్టాడు. బుగత
భూములు కొనేసినాడు—స్వంత భూమి
దగరెట్టుకొని అన్నాయంచేసి నాడు—
ఇచ్చిన డబ్బుకి యిలయి నేగానీసాలదని...
అలనిపెట్టుకొంది పచ్చుల్ని నెయ్యాలని నూస్త
న్నాడు...అడుమని పేనా...అడు నా
కొడుకేనా? కాదు—కాదు...!

వచ్చింది గన్నెమ్మ. వెంకన్న ఆమె సహా
యంతో మెల్లగా కొట్టుచేరుకున్నాడు—

(41-వ పేజీ చూడండి)

అమృతసంజీవినీ మాత్రలు

గర్విణులు ప్రపంచమవరకు నేనిం
దిన ముఖప్రసవము, ఆరోగ్యసంతానము
కలుగును. శీర్షి, నిస్తాగ్రి, పాలిపో
వులు నివారించి తత్సహము, నరముల
పట్టుత్వము కలుగజేయును. నెలకు రు 3.

ఉదరాంతకి

చంటివిహల రివర్ స్ప్రిన్ వ్యాధులు
సమస్త అనాసలు నివారించును. అజీ
ర్ణము, కడుపుబ్బరము, ముక్కుచు విరే
చనములను నివారించి, బలము, రక్తవృద్ధి
కలిగించును. నెలకు రు 2.

బాలాజీర్ణవటి

శిశువులు వాటివ నీలలకు తరచు
కలుగు అజీర్ణము, కడుపుబ్బరము, నీళ్ళ
నిరీచనములు తెల్లగా పాలిపోవుట, క్రమ
ముగా కృశించుట వారించి రక్తవృద్ధి,
బలము కలిగించును. నెలకు రు 1.

శతమూలికాది లేహ్యము

ఇది ముఖ మేహ వ్యాధులు, ఎరుపు,
తెలుపుమచ్చలు, బగ్గెలుమాడ్చి రక్తము
వృద్ధిపరచి బలము, తరముల పట్టుత్వము
కలిగించును. స్త్రీలుబుతుబాధలు, అమిత
శాప్తి నివారించి తప్పక సంతానము
కలుగజేయును. లోహాఽక్షింధూర
ముతో రు. 40 రు 18.

శ్రీ భుజంగరాధ్యైద్యశాల.

తాళ్యరేవు, తూర్పుగోదావరి.

పెద్దల పిల్లల పాఠం

తెలియదు. ఆంగ్ల నిఘంటువు చూపండి—
కాట్ (పిల్లి) పేరుమీదుగా అంత గౌరవాన్ని
దం కాని మాటలు బోలెడు కనబడతాయి. అ
“కాట్-టై-లూ” అంటే ఆ దొంగ రకం
శిక్ష పరికరం. ‘కేట్స్ పా’ (పిల్లి పంజా)

అంటే కీలుబొమ్మ, మూర్ఖుడు అని అర్థం. దొంగలాగ, చాటుగా ఏమి కి
ఎరగవట్టు చెడపనులు చేయ
టాన్ని ‘కాట్ రేకో’ (పిల్లి లా) ని
అంటారు. వంటిమీద బట లేకపోతే ‘కాట్ ప
స్కిన్’ (పిల్లి చర్మం) అంటారు. వేళా

ఒక మతిగురువును ‘పాపం’ గూర్చి మీ ఆభి
ప్రాయాలేమిటో తెలివిపూర్వకంగా అని అడి
గితే “నాకు అదంటే ఇష్టం లేదు” అని
మాత్రం చెప్పి ఉరుకుపాట. అలాగే పిల్లని
గూర్చి మీ ఆభిప్రాయం ఏమిటి అని అడి
గితే చాలామంది “నాకు అదంటే ఇష్టం

లేదు,” అని మొహమాటం లేకుండా నిష్కర్ష
గా చెప్పేస్తారు.

ప్రపంచం తీరే అంత; నిష్కారణంగా
పిల్లల్ని ద్వేషిస్తుంది. పిల్లని చూస్తే చాలు,
వట్టి పుణ్యానికి చిరచిరలాడి పోతుంది.

పిల్లికి ఇంతచెడ్డపేరు ఎందుకొచ్చిందో

గొనుగెద్దులతో
చిత్రకారుడు :

సరదా; పక్షం!

హాస్య 'కాట్ హవుస్' అంటారు.

పిల్లలలో రెక్కలేనన్ని రకాలున్నాయి. అందుచేత 'మనుషులు ఇలాంటివారు' అని గదర్నీ ఒక నూత్రంలోకి ఇరికించి చెప్పటం తప్పిస్తే, పిల్లలు ఇలాంటివి అని నూత్రం

వంటం అంటే తప్ప. కొందరు పిల్లలకంటే పక్క చాలా మంచి జంతువు అని వాదిస్తానీ, అది చాలా తప్పనీ, పిల్లలు కూడా క్యాపంగల జంతువులేనని రాబర్ట్ లిండే హాసేయుతు అన్నాడు.

జాగ్రత్తగా పరిశీలించాలేగాని మార్తా

లాలలో వోలేడు మంచి గుణాలు కనిపిస్తాయి. తమ సంగతి తాము చూసుకోవటంలో వాటికే పాటి. తమ ఆరోగ్యానికి, అనందానికి భంగం రాకుండా జాగ్రత్తపడతాయి. లోపలా, బయటా కూడా ఎప్పుడూ కుభ్రంగా, అద్దంలా ఉంటాయి. ఇంతి క్రమ పడుతూ ఉన్నా అవి ఎక్కడా గాభిరాపడుతున్నట్లు కనిపించవు. మంచి ఆరించాలాగ ముందగా ఉంటాయి. వాటి ముందాతనంచూస్తూంటే ముద్దొస్తుంది.

ప్రసిద్ధ మార్కెట్ ప్రియులు

పిల్లని మమూలు జనం వివగించుకుంటే సేంగాక, చిత్రిత ప్రసిద్ధి కెక్కిన గొప్ప వాళ్ళు కేవల మార్కెట్ ప్రియులు! ముఖ్యంగా రచయితల కేసుండి పిల్లలంటే మహాప్రేమ. సర్ కాంపస్ మొకంటి దజను ఫయామిన్ పిల్లల్ని పెంచుకున్నాడు. కామ్యూల్ బట్లర్ (వే ఆఫ్ ఆర్ స్టైవ్) దారి తప్పిన బాల సాయలా దిక్కు మొక్కు లేకుండా తిరిగే పిల్ల మనల్ని చేరదీసి పెంచేవాడు. ఆయనోక సారి నాకు ఫూయన్ పిల్లి అయినా సరే వదులు బాబూ! వాటి సందక్షణబాధ ఎవకుపడతాడు. నిలక నీడ లేకుండా తిరిగే దిక్కు లేని పిల్లకనిపిస్తే పెంచుకుంటాను. ఎందుకంటే అలాంటి దాన్ని జాగ్రత్తగా పోషించాలనే నైతిక బాధ్యత ఉండదు," అని వ్రాశాడు. జార్జి బెర్నార్డ్ షా లాంటి వాడు కూడా పిల్లిగా ఉండటంలో చాలా లాభాలున్నాయని అంగీకరించాడు. ఏ పిల్లని చూసినా ఒక్క సారి దానివల్ల నిమరకుండా ఎన్నడూ ఉయకోలేకబోయానని ఆయన ఒప్పుకున్నాడు. హెన్రీ జేమ్స్ పిల్లని బుజం మీదెక్కించుకుని మరీ నవలబూ అవీ వ్రాసేవాడు.

చార్లెస్ డికెన్స్ కూడా మార్కెట్ ప్రియుడే. చెవిటి పిల్లనొక దాన్ని పక్కన కూర్చోపెట్టుకుని ఆయన వ్రాసుకునేవాడు. అఖిరికి చండకాననుడు లాగ కనిపించేదా|| జాన్సన్ కు కూడా పిల్లలంటే ప్రీతి కలగటం ఆశ్చర్యం. బుజం మీద పిల్లి నెక్కించుకొని జాన్సన్, బాస్టర్ తో కలిసి బజారుకు పోయి పిల్లికి అవి ఇవి కొని తినిపించేవాడు. ప్యాన్ కౌరే అనే ఫ్రెంచి గణితకాస్త్రవేత్త ఎప్పుడూ ఫయామిన్ పిల్లల్ని చుట్టూపెట్టుకుని ఉండేవాడట. "పిల్లి మనా తెలివైనది; మనా చురుకైనది. సరైన సమయంలో సరైన పని చెయ్యటం దానికి తెలివైనట్లు చేవికీ తెలియదు. ఒక సమస్యకు రెండు పరిష్కార మార్గాలుంటే, అందులో తనకునచ్చిందీ తన దృష్టికి మంచిదని తోచిందీ మూత్రమే కాక అది అందంగా గౌరవకరంగా కూడా అని పిస్తే నే అనుసరిస్తుంది," అని ఆయన

అన్నాడు. ప్యాన్ కౌరే సాధారణంగా తీవ్రంగా ఆలోచిస్తూ కుడిచేత్తో గబగబా వ్రాసేస్తూ, ఎడమచేతిమీద ఫయామిన్ పిల్లని పడుకోపెట్టుకుని నిద్ర బుచ్చుతూ ఉండడంచూసినవాళ్ళు చాలామంది ఉన్నారు.

సర్ వాలర్ స్కాట్ కు చిన్నప్పుడు పిల్లలంటే రోలేగాని రాతికోతిలో ఆరిలేరాక ప్రీతిపుట్టింది. పిల్లలను ఆయన బహువిధాలుగా కీర్తించాడు. "పిల్లలు సమద్రమంత గంభీరమైనవి. వాటి ఆలోచనలు మనం పోల్చుకోవటానికి కూడా వీలేనంత చిత్రంగా

వ్యవసాయం

జి. జి. కృష్ణమూర్తి—గుంటూరు.

★ పెద్దలసరదా; పిల్లల పెంపకం ★

ఉంటాయి," అని ఆయన అభిప్రాయ పడ్డాడు. రియోఫీల్ గార్జే (ఫ్రెంచి కవి, నవలాకారుడు) మునిగిపోతూ ఎంత ముఖ్యమో పిల్లలంత ముఖ్యమన్నాడు. ఆయన ఇంటినిండా ఎప్పుడూ పిల్లలుండేవి. ఒక్కో పిల్లలేమిండా ఆయన వ్రాసేవాడుకాదు. ఎమిల్ జోలా, మిరాబో మార్షాలపియులే. ఆనటోల్ ఫ్రాన్స్ "హామిలార్" లో చక్కని పిల్లప్రాత్రు సృష్టించాడు. తామస్ హార్డి తన పెంపుడుపిల్ల "మ్యూలి మ్యూవు" విసిపిస్తే ప్రాణంలేచి వచ్చేది. ఆయనకి పసుపుపచ్చరి లోతుకళ్ళుగల పిల్ల ఉండేది. దానిపేరు కాబీ. హార్డి చనిపోయి నప్పుడు దాని దుఃఖం వర్ణించడానికి వీలేదు. అలిర్నాన్ బ్లాక్ ఫ్లడే, ఎడిత్ సిప్టెర్ వంటి ఆధునికులకుకూడా పిల్లలమీద మనస్కారము.

రాజకీయవేత్తల్లో

ఇక రాజకీయవేత్తల్లో చూస్తే విచార ప్రేమితులు బోలెడుమంది ఉన్నారు. సర్ విన్స్టన్ చర్చిల్ పిల్లలంటే తనకి ఆపేక్ష. ఆయన పెంపుడుపిల్ల పేరు నెల్సన్. అది ఆయన చక్కని ఎప్పుడూ ఉండేదినుక సరి బోయిందిగాని, లేకపోతే ప్రపంచయుద్ధాన్ని ఆయన అంత సమర్థంగా వదిలించగలిగేవాడు కాదేమో. 1948 లో చర్చిల్ భూ దబ్బరిని కోలుకుంటున్న సమయంలో ఎనకో ఆయన్ని చూట్టానికి వచ్చాడు. ఆయన కాళ్ళ మీద పెద్ద నలని పిల్ల పడుకుని ఉంది. చూట్టానికి వచ్చినవాడుతో చర్చిల్ "ఈ పిల్ల మీకంటే ఎక్కువగా యుద్ధ సహాయం చేస్తోంది. ఇది చాకు వేడినీళ్ళ సీసా (హాట్ వాటర్ బాటిల్) లాగ పని కోస్తోంది. దీనివల్ల ఎలక్ట్రిసిటీ పారుతు అవుతోంది," అన్నాడు. దాన్ని సర్ విన్స్టన్ "మైడిజిల్డ్" అని పిలుస్తాడు. అది యజమాని ఎక్కడికి వదిలే అక్కడికి కాల్చా వెడుతూ ఉంటుంది. లారు ఫింగర్ కి పిలులపె (పేమజాస్తి. కిరీకాట (చెల్లెండు)లో 50% పైగా ఆయన పిల్లలున్నాయి. వీటికి ప్రత్యేకంగా మంచుగులు గట్టా ఉన్నాయి. వీటికి తమ యజమాని మీద చెప్పలేని ప్రేమ. ఆయన పిల్లస్త్రీ చాలు ఎగురుతూ వచ్చి కాళ్ళమీదపడి వోల్లుతాయి.

జెర్రెయా లెంతామ్ (బ్రిటిష్ తాత్వికుడు) ముఖ్య స్నేహితులు పిల్లలు. ఆయన దగ్గిరొక

పిల్ల ఉండేది. దానిపేరు మొదట లాంగ్ బోర్న్. తరువాత అది సర్ జాన్ లాంగ్ బోర్న్ అయింది. చివరికి రివరెండ్ సర్ జాన్ లాంగ్ బోర్న్, డి. డి., అయింది. పిల్లమీద ఎంత ప్రేమలేకపోలే లెంతామ్ దాన్నలా బిడురులా అపి ఇచ్చి గర్విస్తాడు? ఫ్రెంచి విమర్శకుడు సాన్ బేస్ కూడా పిల్లల్ని ప్రాణప్రదంగా పెంచేవాడు. ఫ్రెంచి రచయిత మాంటేన్ గొప్ప మార్షాలపియుడు. "నేను నా పిల్లతో ఆడుకుంటున్నప్పుడు నన్ను చూసి అది వినోదిస్తోందో, దాన్ని చూసి నేను వినోదిస్తున్నానో ఎవరికి తెలుసు?" అని ఆయన వ్రాశాడు.

ఇటాలియన్ సంగీత వేత్త ఆంటోనియో పాకినీ కృతులు వ్రాసేటప్పుడెప్పుడూ తన పెంపుడు పిల్లలు రెంటినీ బుజాలమీద ఎక్కించుకుని మరీ వ్రాసేవాడు. చాలి రిస్సెన్ అనే ఆయన తన ఇంట్లో విందులు చేస్తూ, వచ్చిన అతిథులను తన పెంపుడు పిల్లకి పరిచయం చేసేవాడు. ప్రవక్త మహా మద్దే పెంచిన పిల్ల పేరు మ్యూజా. ఆయన ధరించిన వస్త్రం మీద అది వశ్యైరకుండా పడి విడదాటుంటే, దాన్ని నిద్రలేపటం మొదలుపెట్టి ఆకాస్తి మేర వస్త్రం చించి నేసుకునేవాడు. అదంటే అంత ప్రేమ ఆయనకి. కాస్తవరపుల్ని తన పిల్ల అంటే చెడ్డ ప్రేమ. ఇంగ్లండు లారు చాన్సెలరుగా తీర్పులిస్తున్న సమయంలో దాన్ని ఎప్పుడూ చక్కని కూర్చోతెలుపు నేవాడు.

ద్వారసాలకుడు

కాని ప్రపంచంలో కల్లా గొప్పపిల్ల వినంటే "మేక్" అనేదాన్నే పేర్కొనాలి. ఇది 1909 ఫిబ్రవరి నుంచి 1929 జనవరిలో చనిపోయే దాకా బ్రిటిష్ మ్యూజియం ప్రాకార ద్వారాన్ని కాపలాకాస్తూ ఉండేది. అది చనిపోయినప్పుడు గొప్పవారికి చేసినంత చెధవంగా అంత్యక్రియలు జరిపారు. దూర దూరదేశాలనుంచి మ్యూజియం చూట్టానికివచ్చినవాళ్ళు "మేక్"ను చూపించ మని తప్పకుండా అడిగేవారు. లండన్ పత్రికల్లో "మేక్"ను గూర్చిన వార్తలు వచ్చేవి. "మేక్" ఇంకా 18 నెలలకి చని పోతుందనగా "ఫ్లూర" పత్రికలో ఇలా ప్రచురించారు.

"బ్రిటిష్ మ్యూజియం ద్వారం వద్ద కాపలాకాసే "మేక్" పొందిన పేరు ప్రతిపలు ఇంకే పిల్ల పొందలేదని చెప్పవచ్చును. రాత్రింబగళు, ఎండయేది చరి

అయ్యది 18 ఏళ్ళపాటు 'మేక్' ద్వారసాల కర్తవ్యం వహించింది. పోలీసు పనిచేసింది. ఎర్రటి కాలరూ, జరి అంచులపట్టు బోపి ధరించి రాజదూతగా తనవిధి నిర్వర్తించింది....."

ఇంకొకపిల్ల ప్రభుత్వ ప్రచురణ అయిన లండన్ గజెట్ లో పేర్కొనబడటంతో అపూర్వ గౌరవం పొందింది. ఒక గొప్పింటా విడి సయామిస్ పిల్ల నొకదాన్ని దిగుమతి చేయించుకుంది. రూలుప్రకారం దాన్ని క్వారం టైన్ లో పెట్టారు. క్వారం టైన్ లో ఉండగానే దానికి పురుడు వచ్చింది. దిగుమతి చేసిన పిల్లల్ని జంతువ్యాధి చటం ప్రకారం నిర్వంధంలా ఉంచాలి. అయితే విదేశం నుంచి వచ్చినపిల్ల ప్రసవిస్తే ఆ పుట్టిన పిల్లకున దిగుమతి అయిన జంతువుగా లెక్కకు వసుందా రాదా? ఈ ప్రశ్న అధికారులను తికమక పరిచింది. పిల్లకునను కూడా నిర్వంధంలా ఉంచాలంటే గజెట్ లో అధికారిక ప్రకటన చేయవలసిందే తప్ప మారాంతరంలేదు, వ్యవసాయకాఖా మంత్రి జంతువ్యాధి చటం (1894). సెక్షన్ 49 (8) ప్రకారం ఈక్రింది విధంగా అజ్ఞాపరి చేసినటు గజెట్ లో ప్రకటించారు.

"1930 మే 30 వ తేదీ—మిసెస్ ఇ. లాయిడ్ జోన్స్ కు చెందిన సయామిస్ పిల్లికి 1930 మే 28 వ తేదీన పుట్టిన ఒక పిల్లకునను క్వారం టైన్ లో నిర్వంధించడమైనది."

స్టాలిన్ గ్రాడ్ పౌరుడు

గత యుద్ధంలో సాహసోపేతం గా ప్రవర్తించిన మూర్ఖా అనే పిల్ల చరిత్ర ప్రసిద్ధి కెక్కింది. 1942 క్రిత కాలంలో స్టాలిన్ గ్రాడ్ యుద్ధం జరుగుతున్నప్పుడు కొందరు సైనికులు శత్రువు ఎక్కడెక్కడ ఫిరంగి దిశల్ని ఉంచాడో కనిపెట్టే ఆ సమాచారాన్ని తమపక్షం వారికి తెలియజేయడానికి నిశ్చయించారు. వారికి, శత్రువుకూ మధ్య ఉన్న భారీస్థలంలోంచి మానవమాత్రుడెవడూ ఫిరంగి కొల్పాలను తప్పించుకుంటూ ప్రాణాలతో అవతరికిపోలేడు. కాని పిల్ల మానవమాత్రుడు కాదుగా. పైగా పిల్లి 9 జీవితాలుంటాయంటారు. అందుకని మూర్ఖా అనే పిల్లికి ఆ సమాచారం వ్రాసిన పత్రాలను తాడుతో కట్టిపెట్టి పంపించారు. ఆ పిల్లి సురక్షితంగా దాటుకునివెళ్లి అనేకుల ప్రాణాలు దక్కటానికి కారణమైంది. దాని సాహసచర్య పేర్లలో మొదటి పేజీలో ప్రముఖంగా ప్రచురితమైంది. దానిని స్టాలిన్ గ్రాడ్ పౌరుడుగా గుర్తించి గౌరవించారు.

మరి మనుషులకు ఇంత మార్షాలద్యేదం ఎందుకో తెలియదు! (వి. పి. ఎస్.)★

నక్షత్ర ఫలితాలు

(30-4-58 మొదలు 6-5-58 వరకు)

గ్రహస్థితి

బుధు	రశ్మి		
కు	30 తేదీని బుధు వక్ర త్యాగము. 4వ కర్కశ ప్రవేశము సింహ, కన్యా, తుల, వృశ్చిక, ధనూ రాశులలో చంద్రుడు.		
శ		రాశు	

*** అశ్విని [చూ, చే, చో, లా] ***

ఈవారము ధనలోపమువల్ల యత్న కార్యములకు ఆటంకములు వచ్చును. మిత్రులుగా కనబడిన వారే సమయానికి సహాయము చేయరు కాని మీరు సహాయాన్ని ఆశించని వ్యక్తివల్ల వారంతానికి కార్యసిద్ధిపొందుతారు వర్తకులకు మొదట్లో నిరుత్సాహముగా వున్నా వారంతిముసకు లాభిస్తుంది ఉద్యోగస్థులు అధికారుల ఒత్తిడి భరించలేక కలవు పెట్టవలసివస్తుంది. 30, 1, 2 తేదీలలో తెలుని కార్యక్రమము 3, 4, 5 తేదీలలో ఆటంకములు, ధనాభావము, ప్రయాణము, ఇంట్లోవున్న వారి ఆరోగ్య చింత 6వ మిత్రసహాయము, కార్యసిద్ధి నూతనలతో పరిచయము, విచిత్ర వస్తు సంపాదన.

*** భరణి [లీ, లూ, లే, లో] ***

ఈవారం కార్యాచరణలో ఆటంకాలు కలుగుతవి. అయినప్పటికీ దైవముపై భారము చేసి వ్యవహరించడముచేత కార్యసిద్ధిని పొందుతారు. ఆత్మీయుల అవారోగ్యము కొంత ఆందోళన కలుగజేస్తుంది. ఉద్యోగస్థులకు బ్రాహ్మణుని ఆయనూచన లున్నవి. వర్తకులకు అమ్మితము 30, 1, 2 తేదీలలో కార్యాచరణకు ప్రయత్నములు 3వ ఆటంకములు 4 కార్యలాభము 5 ఆరోగ్యచింత 6వ ధనలాభము.

*** కృత్తిక [ఆ, ఈ, ఊ, ఏ] ***

ఈవారము ఆశించిన డబ్బు చేతికొంచుకను, ఖర్చులు ఎక్కువగుటచేతను బంధువుల రాక పోకలచేతను, అశాంతి కలుగుతుంది. పగోపకారముకొరకు పాటుపడి, మాట దక్కక నిందలపాలైతారు. కొర వ్యవహారములు కొంత అనుకూలమైవి. ఉద్యోగస్థులకు కొత్త సమస్యలకు కార్యభారము ఎక్కువ. వర్తకులకు వ్యవహారములపట్ల పేచీల చే అశాంతి. భార్యకుగాని ఇంట్లో మరే ఇతర స్త్రీకిగాని ఆరోగ్యభంగము కలుగుటచే ఆందోళన. 30, 1, 2 కార్యభారము తిప్పట 3వ ధనాభావము, ఆటంకములు 4 కార్యలాభము 5 వివాదములు, ఆరోగ్యచింత 6 మనశ్శాంతి ధనయోగము.

*** రోహిణి [ఓ, వా, వీ, వూ] ***

ఈవారము అనుకున్నట్లుగాపనులు జరగవు. ధనాభావముచే ఇబ్బందికలుగుతుంది. బంధువులకు సహాయముచేయబోయి జరగక మాటపడి

బి. నరసింగరావు

మనోవ్యవహారంబు. యంత్రములవల్ల గాని, వాడిపనియట్లవల్లగాని ప్రమాదము కలిగి నూచన జాగ్రత్తవల్ల తప్పవచ్చును. యంత్రములు నడుపు నిపుణులకు రహాయస కొత్తజ్ఞులకు గమలయజమనులకు, భూస్వాములకు, కష్టముతో కూడినలాభము. 30, 1, 2 తేదీలలో కార్యలోచన 3వ ఆటంకములు, నిందలు 4వ కార్యలాభము 5 ప్రమాద నూచన 6వ బంధుసహాయము, ధనలాభము.

*** మృగశిర [వే, వో, కా, కీ] ***

ఈవారము మీకు యోగప్రదము గత రెండువారములనుండి కలుగుతూవున్న ఆటంకములను గడిచి అధికారుల సహాయము చేతను, మీ పలుకుబడి ఉపయోగించుకొని కార్యసిద్ధినిపొందుతారు. అర్థికస్థితి బాగుపడుతుంది. 30, 1, 2 తేదీలలో తొందరతగ్గి కార్యక్రమము ఒకదారిని పడుతుంది. 3వ ప్రయాణము 4 అధికారులు ఆదరణ, కార్యసిద్ధి 5 అలసట 6వ ధనలాభము, బంధు దర్శనము

కవులకు కళాకారులకు నటనటులకు యోగకాలము.

*** ఆరుద్ర [కూ, ఖ, జ, ఛ] ***

ఈవారము మీకు యోగకాలము. ఉన్న ఇబ్బందులు తీరిపోతవి. అనుకున్న సామ్య చేతికి వస్తుంది కొర వ్యవహారములు అనుకూలముగా తీర్పు అవుతాయి. పిల్లల అభివృద్ధికి కొన్ని ఏర్పాట్లుచేస్తారు నూతన కార్యములు ప్రారంభిస్తారు. పండితులతో జ్యోతిషగోష్ఠి జరుపుటచే నూతనాంశాలు తెలుసుకుంటారు. 30, 1, 2 తేదీలలో ధనయోగము, కార్యసిద్ధి 3వ నూతన కార్యలోచన. 4, ఉద్యోగస్థులకు అధికారవృద్ధి. 5వ ఎక్కువ ఖర్చులు. 6వ పండితగోష్ఠి ఉపాధ్యాయులకు, పండితులకు, వ్యాయవాదులకు మేలుకాలము

*** పునర్వసు [తె, కో, హా, హీ] ***

ఈవారము మీ ఆర్థికస్థితి, పదవి ఎక్కువవుతాయి బంధువులకు కలుసుకుంటారు. కవులతోనూ గాయకులతోనూ వివాదిస్తారు. ఇంట్లోవారు ఆరోగ్యం కోలుకుంటారు. దూరములైన ఆప్తులక్షేమము తెలియటచే ఆందోళన తొలగుతుంది. ద్రవపదార్థములు, ప్రతి, దూది, బియ్యము, వెండి వ్యాపారములకు లాభము. 4వులకు, గాయకులకు నచ్చేనటులకు యోగకాలము 30, 1, 2 కార్యసిద్ధి, ధనయోగము, ఉద్యోగస్థులకు అనుకూలము. 3వ అధికఖర్చులు 4వ కవితాగోష్ఠి, వివాదము, మృషాన్నభోజనము. 6వ కుళిల వార్త.

*** పుష్యమి [హూ, హే, హో, డా] ***

ఈవారము మీకు యోగదాయకము. గత వారము అసంతృప్తిగా నిలిచిన కార్యములు ఈవారము లాభకరముగా ముగుస్తాయి. కవులు నూతన రచనలు ప్రారంభిస్తారు. నూతన ఉద్యోగలాభము కలుగుతుంది. బంగారము, వజ్రములు, నూలు, బట్టలు వ్యాపారస్తులకు క్రయ విక్రయములలో లాభము. వాహనయోగము, శిష్యాగురుభిక్షు కలుగుతవి. కవులకు, గాయకులకు, కళాకారులకు, వజ్రేనటులకు యోగకాలము. 30, 1, 2 తేదీలలో కార్యసిద్ధి, ధనయోగము, నూతనోద్యోగలాభము. 3వ ఖర్చులు. 4 శుభకార్యచింత విందు, వివాదము. 6వ వాహన యోగము.

*** ఆశ్లేష [డి, డూ, డే, డో] ***

ఈవారము మీకు కార్యభారము ఎక్కువ మీకు కలిగిన డబ్బు ఇతరులకు ఇచ్చినది సమయమునకు మీకు తిరిగిరానందున వ్యర్థమైతారు. వింతవార్తలను వింటారు. పరాక్రమమువల్ల ఘనతెలుగుతుంది. రాజకీయము

నక్షత్ర ఫలితాలు

లలో ప్రయాణమునకు ధనలాభము పొందుతారు. తిప్పలచే ఆకాలభోజనము చేయుటచే శరీరములో వేడి, కఫములు వంటి అనారోగ్యనూచనలు కనబడగానే జ్వరము, శీతవల మేలుకలుగుతుంది. 80, 1, 2 తేదీలలో కార్యక్రమము, ధనాభివము. 3 న అనారోగ్యము. 4 న ప్రయాణము. 5 ఆటలములు. 6 న ధనలాభము, కార్యసిద్ధి.

* మఖ [మా, మీ, మూ, మే] *

ఈవారము మీకు అంత యోగదాయకము కాదు. మిత్రులెవరో శత్రులెవరో తెలుసుకోలేకపోతారు. కార్యసాధనలో అనేక అటంకములు కలుగుతాయి. వ్యాపారస్తులు దిగాలను పొందుతారు. ఉద్యోగస్తులకు బదిలీ కాకొద్దును. మనస్సు చంచలముగా వుంటుంది. వారాంతమున ప్రయాణము చేయుచున్నప్పుడు కలిసిన మిత్రుని సహాయమున కార్యసిద్ధి పొందుతారు. 80, 1, 2 కార్యభింగము. 3 ప్రయాణము. 4, 5 చంచలశీతి, బదిలీనూచన. 6 న మిత్ర సహాయము, కార్యసిద్ధి.

* పూర్వఫల్గుణి (పుబ్బ) *

[మో, టా, టీ, టూ]

ఈవారము మీకు మిత్ర మయోగము.

శ్రీలలో కలహమునకు విరమించుకొను యత్న కార్యములకు అటంకములు కలుగుతాయి. మీరు దైవముపై నమ్మకముకలిగి వ్యవహరించవలయునట్లు నష్టదవ్వలాభమును పొందుతారు. తీర్థయాత్రలలో చిత్రవిచిత్ర వస్తువులను చూస్తారు. అమితముగా భుజించుటవల్ల శరీరపీడ కలుగుతుంది. 80, 1, 2 అనిశ్చిత కార్యక్రమము. 3 న కలహము. 4 ధనలాభము. 5 ప్రయాణము. 6 దేవతా దర్శనము, వింతవస్తువులను చూచుట, రాజవారా ప్రసంగము.

* ఉత్తరఫల్గుణి (ఉత్తర) *

[చే, బో, పా, పీ]

ఈవారము బుద్ధిహంద్యము ఎక్కువగా వుంటుంది. తలచిన కార్యములలో జయము లేకపోవుట, వ్యర్థముగా తిరుగుట, సజనులతో విరోధమువంటి చెడ్డఫలితాలు కలుగుతాయి. అపరదిననులు, ఉద్యు, నూనె, నువ్వులు వ్యాపారస్తులకు లాభము. ఉద్యోగస్తులకు తొటివారితో పరిపడక కలవు పెట్టవలసి వస్తుంది. 80, 1, 2 కార్యభింగము. 3 న విరోధము. 4 వ్యాపారస్తులకు లాభము. 5 న కలవు పెట్టుట. 6 న అనుకూలము. కోర్టు వ్యవహారములలో జయము.

దరలు:

నూలు, బస్త్రములు, పతి: నిలబాటుగా వుండును.

నూనె దినుసులు: సులభముగును.

పందవార: మార్పులేదు.

తెలుము, చింతిపండు: క్రమముగా హెచ్చును.

అహారధాన్యములు: మంచిదముగా వుండును.

పప్పుదినుసులు: కొంచెము చురుకగును.

వెండి, బంగారము: సులభము.

ఎండలు మెండుగా వున్నను మధ్య మధ్య గాలితో కూడిన వర్షములు అద్భుతపుట ఫలముండును.

* * *

జన్మనక్షత్రము బట్టిగాని, జన్మనక్షత్రము నెరుగనివారు నామనక్షత్రము (వారి వారి పేర్ల ననుసరించి పేరు మొదటి యక్షరము)ను బట్టిగాని ఫలితాలు తెలుసుకొనునది. కృష్ణుడను పేరునకు మృగశిరా నక్షత్రమును, హృష్ణుడను పేరునకు స్వాతియు, శ్రీధరుడను పేరునకు చిత్తియును, క్షేత్రపాలకుడనే పేరునకు హస్తయును, భీముడు, భైరవుడు అనే పేర్లకు పూర్వాషాఢయును చూచుకొనునది.

* హస్త [పూ, ప, ణ, ర] *

ఈవారము మీకు అంతయోగదాయకము కాదు. ప్రతిపనికే అటంకములు కలుగుతాయి. కాని పట్టుదలతో ప్రయత్నించి గుడిగుజయును పొందుతారు. అనుకున్నదట్లు సమయమునకు రాకపోవుటవల్ల పోదరులకు సహాయము చేయలేక విచారము పొందుతారు. ఉద్యోగస్తులకు అధికారులపోటు మాటలవల్ల మనోవ్యధ. కురువులు చేయుటగాని, అవయవములకు దెబ్బలుతిగిలే ప్రమాదముగాని వుంటుంది. రసాయనిక కాస్త్రజ్ఞులకు, పోలీసుకాఖలో వారికి భూస్వాములకు క్రిమిఎక్కువైనా మేలుగావుంటుంది. 80, 1, 2 తేదీలలో తిప్పలు, క్రిమి. 3 న ధనలాభము. 4 కార్యలాభము. 5 ప్రమాదము, మనోవ్యధ. 6 అన్నిరంగములలోనూ తృప్తి.

* చిత్త [పే, పో, రా, రీ] *

ఈవారము మీ పుంసభివల కార్యము కూలత పొందుతారు. అక్లికశీతి బాగుంటుంది. నూతన మిత్రలాభము కలుగుతుంది. ఉద్యోగస్తులకు అధికారుల అదరణ కలుగుతుంది. కవులు నూతన రచనలు ప్రారంభిస్తారు. వ్యోమవిద్యాగోష్ఠి జరుగుతుంది. డాక్టర్లకు

ఎస్ట్రెలా బేటరీస్ లిమిటెడ్.,

బొంబాయి - మద్రాస్ - ఢిల్లీ - కలకత్తా - కాన్పూర్.

గణితకాస్త్రజ్ఞులకు, కళాకారులకు, నటి నటులకు యోగకాలము. 30, 1, 2 కార్యము పూరి ధనయోగము 3 న అధిక ఖర్చులు. 4 విద్యాగోష్ఠి, 5 బుద్ధికం 6 న ఈ కార్య దిక్కునుండి శుభవార్త.

* స్వాతి [రూ, రే, రో, తా] *

ఈ వారము మీకు ధనయోగము; భాగ్య వృద్ధి అవుతుంది. యత్ని కౌర్యములు సిద్ధిస్తాయి. కొరు వ్యవహారములు అనుకూల మవుతవి. పండితి గోష్ఠివల, ఉత్తమ గ్రంథ పఠనమువల విజ్ఞాభివృద్ధి పొందుతాయి. పిల్లల శ్రేణుభివృద్ధి సంతోషము నిస్తుంది. ఉద్యోగస్తులకు హోదా పెరుగుతుంది. ఉపాధ్యాయులకు, పండితులకు, న్యాయ వాదులకు మేలుకాలము. 30, 1, 2 ధన దాయము కార్యసిద్ధి 4 న పండితిగోష్ఠి 6 న ఉద్యోగస్తులకు యోగం.

* విశాఖ [తీ, తూ, తే, తో] *

ఈ వారము మీరు తలపెట్టిన కార్యములు నెరవేరుతాయి ఆర్థిక సిద్ధి బాగుంటుంది. బంధు మిత్రులతో కలిసి విదేశాలలో పాల్గొంటారు. దక్షిణ దిక్కునుండి శుభ వార్త వింటారు. ప్రతి, దూది, నూలు, బట్టలు, బియ్యము, వెండి వ్యాపారస్తులకు యోగకాలము. విద్యార్థులకు పరీక్షపత్రాలు అనుకూలించాయి. కవులకు, గాయకులకు, కళాకారులకు మేలుకాలము. 30, 1, 2 గేది లలో కార్యసాధన 3 న మానసికాందోళన 4 ధనలాభము 5 న చాంచల్యము 6 న శుభవార్త.

* అనూరాధ [నా, నీ, నూ, నే] *

ఈ వారము ఉద్యోగ రీత్యా హోదా, ఆదాయము ఎక్కువవుతాయి. గతవారము ఆసంప్రాప్తిగా వుండిపోయిన పనులు ఈ వారము పూర్తి అవుతవి. పరోపకారమునకు పాటు పడతారు. కొరు వ్యవహారములు సుముఖ మవుతాయి. సూతన గృహ నిర్మాణమునకు ప్రారంభిస్తారు. స్త్రీలకు ఆలంకార ప్రాప్తి, విలువగల వస్తువుల క్రయ విక్రయములలో వర్తకులు లాభము పొందుతారు. కవులకు, గాయకులకు కళాకారులకు నటనటులకు యోగకాలము 30, 1, 2 ధన లాభము, కార్యనుకూలత 3 ప్రయాణము 4, 5, 6 శుభకార్యములలో పాల్గొనుట, విందు, వినోదము.

* జ్యేష్ఠ [నో, యా, యీ, యూ] *

ఈ వారము ఆదాయాభివృద్ధికి ధైర్యముతో మీరు చేసే ప్రయత్నాలు ఫలిస్తవి. కార్యభారము ఎక్కువవుతుంది. ప్రభుత్వ వార్తాప్రసంగములు, వింతవార్తలు వినుట, పరాక్రమమువల్ల ఘనత సంపాదించుటవంటి

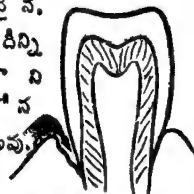
“మీ దంతముల జాగ్రత్త పర్చండి!”

విజ్ఞాన దంత వైద్యుడు అది యెట్లా మీకు తెల్పును

మీరు మీ “విజ్ఞాన” బూత్ బ్రష్ ను వాడనప్పుడు చిగుళ్ళమీద బ్రష్ తో రుద్దుట చేత, అవి గట్టిపడి, అలోగ్యముగా నుండును. ఇది చాలా ముఖ్యము మెత్తని చిగుళ్ళ సులభముగా చెడిపోగలవు.

మన శరీరంలోని యితర భాగముల దర్శనమువలనే, మంచి చిగురు దర్శనము కూడా కొన్ని క్రిములకు నివాస స్థానము. ఈ దర్శనము మెత్తనిదైన, సులభంగా దీన్ని చీల్చుకొని క్రిములు రోన ప్రవేశంపగలవు.

ఇట్లు జరిగినచో, చిగుళ్ళ మెత్త పడి, పుండు అయి, మీరు యేదైన తిన్నప్పుడు, వండ్లు తోమి నప్పుడు రక్తము కాదును.

ఈ స్థితికి “జింగి విటన్” అవి పేరు. దీనిని ఆశ్రయ చేసిన దంత వైద్యమునకు దారితీయును మీకు “జింగి విటన్” వున్నచో, వెంటనే మీదంతవైద్య విచూడండి :

పంపులు తిరిగే విజ్ఞాన విలన్ కుంచె చిగుళ్ళను మర్చిండును పిండ్లమధ్య ముట్టాగలి ఇట్లాల్లోకి పోయి శుభ్రపరుస్తుంది. విజ్ఞాన విజ్ఞాన వాడడంతోలి దాని చిన్న కుంచెకు, శాస్త్రోక్తంగా తయారైన విడికి మనం కృతజ్ఞులము. ఈ గుణాలు విజ్ఞానముకు వరియైన ఆకారంగల బూత్ బ్రష్ అని పేరు తెచ్చినది. మీ దంత వైద్యుని కృమంగా కలుసుకొనుచుండండి.

Wisdom^{REGD}

ఎక్కువ మన్నిత గల బూత్ బ్రష్

నక్షత్రపలితాలు

కార్యములలో నిమగ్నమవుతారు. శరీరము లో వేడివల తలపోటు, కళ్ళు మంట మొదలగు అనారోగ్య సూచనలు కనబడగానే కొంచెం సేవ చేయటమే లాభము. ఉద్యోగములకు బదిలీ నూచనలున్నవి. వర్తకులకు రావలసిన సొమ్ములు వనాలుకొక ఇబ్బంది. 80 1 2 తేదీలలో రాజకీయములలో జయం, ధనలాభం. 3వ బదిలీ ఆయే నూచన. 4వ కార్యాయకాలం. 5వ ఆనారోగ్య సూచన. 6వ ప్రయాణమువల్ల లాభము.

* మూల [యే, యో, బా, బీ] *

ఈ వారము నిలకడలేని ఆలోచనలతో పరిగిపోతారు. ధనలోపమువల్ల ఇబ్బంది. శ్రమపడి నష్టపోతారు. గృహముం దున్న ముసలివారి ఆరోగ్యము అందోళన కలిగిస్తుంది. ఆకస్మికముగా కలుసుకున్న మిత్రుని సహాయమువల్ల వారాంతము నకు చిక్కులు తొలగి ఫలసిద్ధిని పొందుతారు. అనుకోకుండా ప్రయాణము చేయవలసి వస్తుంది. వర్తకులకు వారాంతమున లాభము. 80 1 2 లలో అమితఖర్చులు, 3వ కార్య రంగములో అలంకములు, 4 ప్రమాణము, మిత్ర సహకారము, కార్యసిద్ధి, 5 ఆరోగ్య చింత. 6 లాభయోగము.

* పూర్వాషాఢ [బూ, ధ, భా, ధ] *

ఈ వారము మీకు మిత్రమయోగం. అనుకున్నట్లుగా పనులు జరగవు. ధనలోపమువల్ల గృహోపరములు తీరక కలతలు. కోరిన సహాయము లభించదు. దేవముపే భారము చేసి

కార్యసాధనకు ప్రయత్నించి ఫలమును పొందుతారు. వర్తకులకు మొదటిలో తిప్పట ఆకాశం కలిగిననూ వారాంతమున లాభం, 80 1 2 తేదీలలో పుణ్యపుణ్యాల సాంగత్యము, ఆత్మ వికాసము. 3వ ధనలోపము, కలతలు. 4 మిత్ర సహాయము. 5 చెడ్డ వార్త వినుట, 6వ ఆకస్మిక ధనలాభము.

* ఉత్తరాషాఢ [బే, బో, జా, జీ] *

ఈ వారము కార్యభారముచే శ్రమ ఎక్కువ. ఇతరులకోర్కె శ్రమపడిననూ చేసిన ప్రయత్నము కాకపోవడమువల్ల మాట పడతారు. కోర్కె వ్యవహారం మీ పరమాయుధా ఖర్చులు ఎక్కువగుటచే ఆ సంతోషము వుండదు. భార్య అనారోగ్యము అందోళన కలిగిస్తుంది. అన్ని విధాలా అసంతృప్తిగా వుంటుంది. 80, 1, 2 పరోపకారము, అలంకములు. 3వ కార్యభారము. తిప్పట, 4వ కార్య లాభము. 5వ ఆరోగ్యచింత. 6వ లాభయోగము.

* శ్రవణము [జూ, జే, జో, షా] *

ఈ వారము మీ ప్రయత్నములు ఫలించక అనేక చిక్కులకు లోనౌతారు. పట్టుదలతో ధైర్యముగా కార్యరంగమునకు దిగి తుదకు ఫలమును సాధిస్తారు. తొబట్టువుల సహాయము వల్ల చాలావరకూ ధనలోపము తీరుతుంది. అధికారుల ఒత్తిడిచే ఉద్యోగస్థులకు మనోవ్యధ. యంత్రములు, అగ్ని మొదలగువాటి వల్ల కలిగే ప్రమాదము జాగ్రత్త వల్ల తప్పవచ్చును. భూస్వాములకు ఖనిజములు, లోహములు వ్యాపారస్తులకు మేలుకొలము. 80, 1, 2 లలో తీరకలేని కార్యక్రమము. 3వ కార్యభంగము, 4వ బంధు సహాయము 5వ ప్రమాదభయం. 6వ కార్యలాభము.

* ధనిష్ఠ [గా, గీ, గూ, గే] *

ఈ వారము మీ బుద్ధిబలముచే మీ ఆశయా లను కార్యరూపములో పెట్టి ఫలమును సాధిస్తారు. జ్ఞాతులవల్ల కార్యసహాయము, ధన సహాయము కూడా కలుగుతవి. ఈ కార్య దిక్కునవున్న రక్త బంధువుల శ్రమవార్త వినుటచే సంతోషమును పొందుతారు. ఉద్యోగస్థులకు హోదా పెరుగుతుంది. విద్యార్థులకు పరీక్షలలో జయము. వైద్యులకు లాభము. గణితశాస్త్రజ్ఞులకు, కవులకు, చిత్రకారులకు, నటీనటులకు యోగకాలము. 80, 1, 2 ఆలోచనలు తెగని కార్యక్రమము. 3వ బదికము. 4 మిత్రసహాయము, 5వ ప్రయాణము. 6వ ధనలాభము, కార్య సిద్ధి.

* శతభిషం [గో, సా, సీ, సూ] *

ఈ వారము ఉత్సాహముతో కొంత పను లను మొదలు పెడతారు. ధనాదాయము ఎక్కువవుతుంది. కోర్కె వ్యవహారములు లాభిస్తాయి. పిల్లల అభివృద్ధికి అవసరమైన కార్యక్రమము ఏర్పాటు చేస్తారు. ఉద్యోగస్థులకు అధికారుల ఆదరణ లభిస్తుంది. విద్యార్థులకు జయము కలుగుతుంది. 80, 1, 2, తేదీలలో పండితగోష్ఠి, విజ్ఞానవృద్ధి. 3వ తీరకలేని కార్యక్రమము. 4 ధనలాభము. 6వ కార్యసిద్ధి. ఉపాధ్యాయులకు, పండితులకు, న్యాయవాదులకు, నటీనటులకు వారమంత యోగము.

* పూర్వాభాద్ర [నే, నో, దా, దీ] *

గత వారముకన్నా ఈ వారము మీ ఆర్థికస్థితి ఎక్కువవుతుంది. తలపెట్టిన పనులు అనుకొన్నట్లు నెరవేరుతాయి. బంధు మిత్రులతో కలిసి కవితాగోష్ఠి గానసభలు మొదలగు వినోదములలో పాల్గొంటారు. మృషాను భోజనము ఆరగిస్తారు. విద్యార్థులకు పరీక్షలలో జయము, విద్యము, నూలు, బట్టలు, వెండి సరుకుల వర్తకులకు 80, 1, 2 తేదీలలో లాభము. 3 మానసికాందోళన. 4 వినోదములు, విందు 5వ కార్యలాభము.

* ఉత్తరాభాద్ర [దూ, శం, ఛా, ఛా] *

ఈ వారము మీరు తలపెట్టిన కార్యముల ఫలిస్తాయి. ధనలాభము అనుకున్న వానికి వాని ఎక్కువవుతుంది. సాంఘికముగా మీకు కీర్తి కలుగుతుంది. పుణ్య కార్యములు చేస్తారు. మీకు వాహన యోగము, మీ భార్యకు అలంకార ప్రాప్తి పలుబట్టలు, బంగారము, వజ్రములవంటి విలువగల వస్తువుల క్రయ విక్రయములలో వర్తకులకు లాభము. 80, 1, 2 తేదీలలో కార్యాయకాలం. 4వ పుణ్య కార్యచరణ, కీర్తి, 6వ ధనలాభము.

* రేవతి [దే, దో, చా, చీ] *

మీ ఆదాయము ఈ వారము వృద్ధిపొందుతుంది గాని మొదటి అంగునుగుంచి చేసే ప్రయత్నాలకు విఘ్నములు కలుగుతాయి. గృహకలతలు వస్తాయి. ఆకాలభోజనమువల్ల అనారోగ్యము సూచనలు కనబడగానే గ్రహ రాశిన రవికాంతి చేయించండి అన్ని విధాల మంచిది. ఉద్యోగస్థులకు బాధ్యతతో కూడిన అధికారవృద్ధి 80, 1, 2 తేదీలలో కలుగుతుంది. 3వ విఘ్నములు, 4 కార్యలాభము 5వ అనారోగ్య సూచన 6 ధనలాభము. ★

రెండు కొత్త ప్యాకెం గులలో దొరుకును.

తీస్తురు. 2-25

కార్టర్ డ్రాఫ్టు రు 1-50

కలాపి ఇండస్ట్రీస్, బాంబే -2.

వనితాలోకం

అలాగే శనివారం. పత్రిక వారు పంపారని రి రూపాయలు ఇచ్చి వెళ్ళాడు బాబు బంట్రాకు. అది నేను పత్రికకు వ్రాసిన దానికి ప్రతిఫలం. అంటే అది నా స్వార్థితం అన్నమాట! మధ్యాహ్నం మావారు భోజనానికి వచ్చినప్పుడు రు రిలు వచ్చినట్లు తెలియజేశాను. నీ స్వార్థితాన్ని నీయమ మొచ్చినట్లు ప్రపంచానికి చూపాడు. నాకేమి అభ్యంతరం లేదని అని ఆయన చెప్పారు. భోజనం అయినతర్వాత కాస్ట్రో కార్న్స్ అడుగున్నాము. తర్వాత విక్రాంతికావాలని వారు పడుకోదానికి వెళ్ళారు. ఏమీ లోచక ఆ వారం పత్రిక చదివడానికి వుపక్రమించాను. కాని సాగలేదు. అదేమో ఆవేళ చదివడానికి బుద్ధివల్లలేదు.

అంతలోనే ఆయన అన్న మాటలు జ్ఞాపక మొచ్చెయ్య. అవును! నా స్వార్థితాన్ని నా ఇష్ట మొచ్చినట్లు ప్రపంచానికి చూపాడు. సరే! నా రు రి లోగో ఏమిటోదామని ఆలోచిస్తూ కూచున్నాను. మొట్టమొదట నాకు నెంట్లు బాటిల్ కొందామని తోచింది. ఎందుకంటే మావారికి వీటిపై ఆసక్తి వుండేదని. ఇంటికి నెంట్స్ ఏమిటోని తీసుకొనివారు. ఇది నా స్వార్థితం కాబట్టి నేనేమిటోనా వారికి అభ్యంతరం వుండదు. కాబట్టి నెంట్స్ కొనాలని తీర్మానించుకున్నాను. కాని మరో ఊణంలోనే ఆ తీర్మానాన్ని విరమించు కున్నాను. ఆయన అభ్యంతరము పెట్టినంత మాత్రాన ఆయనకు ఇష్టములేని వస్తువును కొనడం నాకు సబబుగా తోచలేదు. అదీగాక, నా స్వార్థితంతో కాళ్ళంతగా జ్ఞాపకముండే వస్తువు నేదేనా కొనాలని పించింది నాకు.

ఇక బోలే, ఏనైన పిండివంటల వుస్త కాన్ని కొనాలనుకొన్నా, కాని అదికూడ వచ్చలేదు. మా మూలు వంట చేసుకోలేక సతమతమవుతున్న నేను ఇక పిండివంటలు ఎప్పుడు చేయగలను? అదీకాక, జీతం వచ్చిన తర్వాత అడిగితే ఆయన కొని

స్వార్థితము

వారు. ఈమాత్రం దానికి నాకష్టాల్లాన్ని ఎందుకు వృధాచేయాలనిపించింది. ఇంతలోనే రెండవ మాచిటిలి సునీత లేచింది. అప్పుడు నాకు జ్ఞాపకం వచ్చింది. పాపకు మంచి ప్రాకు ఒకటి కావాలని. కాని అది కూడ నాకు తప్పి పనివ్వలేదు. పాప తండ్రి పాపకు తప్పనిసరిగా ప్రాకుకొంటారు. నా డబ్బులో నేను కొనవలసిన అవసరం లేదనిపించింది.

నా ఆలోచనలకు ప్రేరేపడింది. వారు నిద్రనుంచి లేచారు. వారికి పకోడీలు చేయ దానికి వెళ్ళాను. వారు అఫీసుకు వెళ్ళిన తర్వాత పనివారు వచ్చారు. తర్వాత నేను వంటవనిలో ముణిగిపోయాను. ఇలాగ రాత్రి

శ్రీమతి మంగళా కందూర్

గంటలదాకా ఏదో పనితోనే సరి పోయింది. తిరిగి ఆలోచనకు పూనుకొన్నా. బాసీ భోజనం చేసే టేబిలుకు ఒక క్రొత్త rexene కొందామనిపించింది. కాని అది కూడా వృధాయేననిపించింది. ఇంకోవారుగ రోజులు బోలే ఎలాగు ఆయన కొత్తది కొంటారు.

ఆయన అఫీసునుంచి వచ్చారు, భోజన సమయంలో రోజులాగ వారిలో కబుర్లాడ బుద్ధివేయలేదు. ఆలోచిస్తూ అన్నం తింటున్నాను. 'అబ్బ! ఇవాళ ఏవైనా పాపంయిందో మారాణీగారు మానంగా వుండడం నేటికి చూచాను' అని అన్నాను. ఆయన వేరొకరొ మాడినా నేనేమీ సమాధానం చెప్పకుండా మానంగా నేనుండడంవల్ల తిరిగి ఆయన నేనన్న

చారు. 'ఎందుకలా మానంగా వున్నావు? నాతో చెప్పకూడదా?' అని నేను వారో నా ఆలోచన సంగతి చెప్పాను. ఆయన వచ్చి అన్నారాకదా? "దీనికి యింత ఆలోచన ఎందుకు మంగళీ (మామయగా వున్న ప్పకు వారు ఇలానే అంటారు) రేపు ఎలాగు ఆదివారంకదా! ఆ డబ్బు నాకిచ్చెయ్య. నేను క్లబ్ లో హాయిగా పేకాట ఆడుకొంటాను," అని. నాకు భలేకోపం వచ్చింది. "మంగళీలేదు! గంగళీలేదు! నేను నా జన్మలో నా స్వార్థితాన్ని మీ పేకాటకు ఇవ్వను. నా స్వార్థితం నాకే ప్రపంచాగపడాలి" అని జవాబిచ్చాను. ఆయన చిరునవ్వుతో అవును "నీ స్వార్థితం నీకే ప్రపంచాగపడాలి నా స్వార్థితం నాకే ప్రపంచాగపడాలి. ఇక నెల నెల జీతం నేనే ప్రపంచాగించుకొంటాను" అని అంటూ పక పకానివ్వారు. నేను ముట్లాడకుండా భోజనం ముగించాను.

మరుసటిరోజు ఆదివారం. ఆవేళ మాకు సినిమా ప్రోగ్రామువుంది, టిఫిను తింటున్నాం వారన్నాడు 'బాసీ ఈరోజు పిక్చరుకు నీడబ్బుతో తీసుకెళ్ళు మంత ఎండింగ్ కదా! నాకుకూడ డబ్బుకు కాస్త కష్టంగా వుంది నేను ఒప్పుకోలేదు.

మ్యాటిసీమాకు 'ధూ కెలాస్' కు వెళ్ళాము. ఎందుకేనా మంచిదని నా రి రూపాయలను 'పిల్లిబొమ్మ పర్సనల్' (పంజాబీ ఫ్రెండ్స్) (పెజెంటు చేసింది) వుంచుకొని సినిమాకు బయలుదేరాను. మావారి కన్ను నా డబ్బు పైనే వుందికాబోలు! టికెటుకొనేటప్పుడు అడిగారు 'మంగళా! తిరిగి అడుగుతున్నా! నీ డబ్బు నేటికెల్లా కొని తెస్తానని నేను సమాధానం చెప్పకుండా థియేటర్ లోకి వెళ్ళా.

విక్రాంతి సమయంలో కూడ 'నీడబ్బుతో కూర్చోడింక ఇప్పించవు' అంటూ చిన్న పిల్లవాడికి మరే పీడించారు. నాకు భలేవిసుగనిపించింది. ఇదేమి సమస్యరా బాబూ!

(47 వ పేజీ చూడము)

మా కాశీయాత్ర విశేషాలు

వైష్ణవ కుమార్తె కాశీయాత్రచేసి వచ్చి
నామూ మా యాత్రావిశేషములు కాశీలో
మేము చూచినవాటిగురించి సంగ్రహంగా
చెబుతాను. మేము మొట్టమొదట జబర్
తూరువల్ని అక్కడ రెండురోజులు ఉండి,
కాశీకి బయలుదేరినాము. ఇక్కడ నర్మదా
నది పాలరాతి కొండలలోపుట్టి ఆ కొండ
లలోనే ప్రవహించుచున్నది. నదీతీరమున
గాంధీజీ స్మారకచిహ్నము నెలకొల్పినారు.
అది చూడముచ్చటగానున్నది. ఆంధ్రదేశ
ములో కొండపల్లి మట్టిబొమ్మలకు ప్రసిద్ధి
ఉండినట్లు ఈ ప్రాంతరాతిబొమ్మలకు ప్రసిద్ధి.

ఇక్కడ పాలరాతితో బొమ్మలు, మన
యెదుటనే యేమాదిరికావలెనో అటుల
తయారుచేసి యిచ్చెదరు. తాజ్ మహల్, శివ

పిల్లల ప్రాకులమీదకు

పిటికి ఈ క్రింది పట్టిక ప్రకారం ఆయా
రంగుల చొరాలు వాటిలో బాగుంటుంది:

- 1—886 ఎరుపుదారం.
- 8—884 రైట్ పింక్.
- 4—898 నీలం.
- 5—897 పసుపు.
- T—పింక్ స్లైయిన్. (సాదా)

లింగములు, కుంకుమభరితెలు మొదలగునవి
చాలాబాగా చేస్తారు. ఇక్కడ రెండురోజు
లున్నాము. రాత్రి 1 గంటకు బొంబాయి
కాశీ ఎక్స్ ప్రెస్సు జబర్ తూర్ లో బయలు
దేరును. మా భర్త గారు, నేను, యిద్దరుపిల్లలు
ఆ బండిలో బయలుదేరినాము. బండిలో స్థలము
లేదు. మాకు హిందీరాదు. ప్రయాణము
యెటులసాగునోయని ఆందోళన చెందినాము.
బండిలోవారంతా మరొకటి, గుజరాతీ,
బెంగాలీవాళ్లు. మగవాళ్ళు పెట్టిలో యెక్కి
నాము. వారితో కాలక్షేపమునకు యేదైనా
పిచ్చాపాటి మాట్లాడుదామంటే వారలకు
ఇంగ్లీషు, తెలుగు అర్థముకాదు. భాష రాక
బయ్యనను సంతోష స్థలముకావలెను అని
మాపించితే వాళ్ళు కొంచెము నాగాయిచ్చి
నారు. క్రింద చెబుపరచి పిల్లలను పడుకో
పెట్టినాను. బయమీద ఆయన కూర్చున్నారు.
ఇక్కడివారు మర్యాదస్థులు. మా ప్రక్కన
కూర్చున్న మగవాళ్లు చిలుము. గంజాయి
మొదలగు మత్తుపదార్థములను పీల్చడము

భోగరాజు సత్యవతి

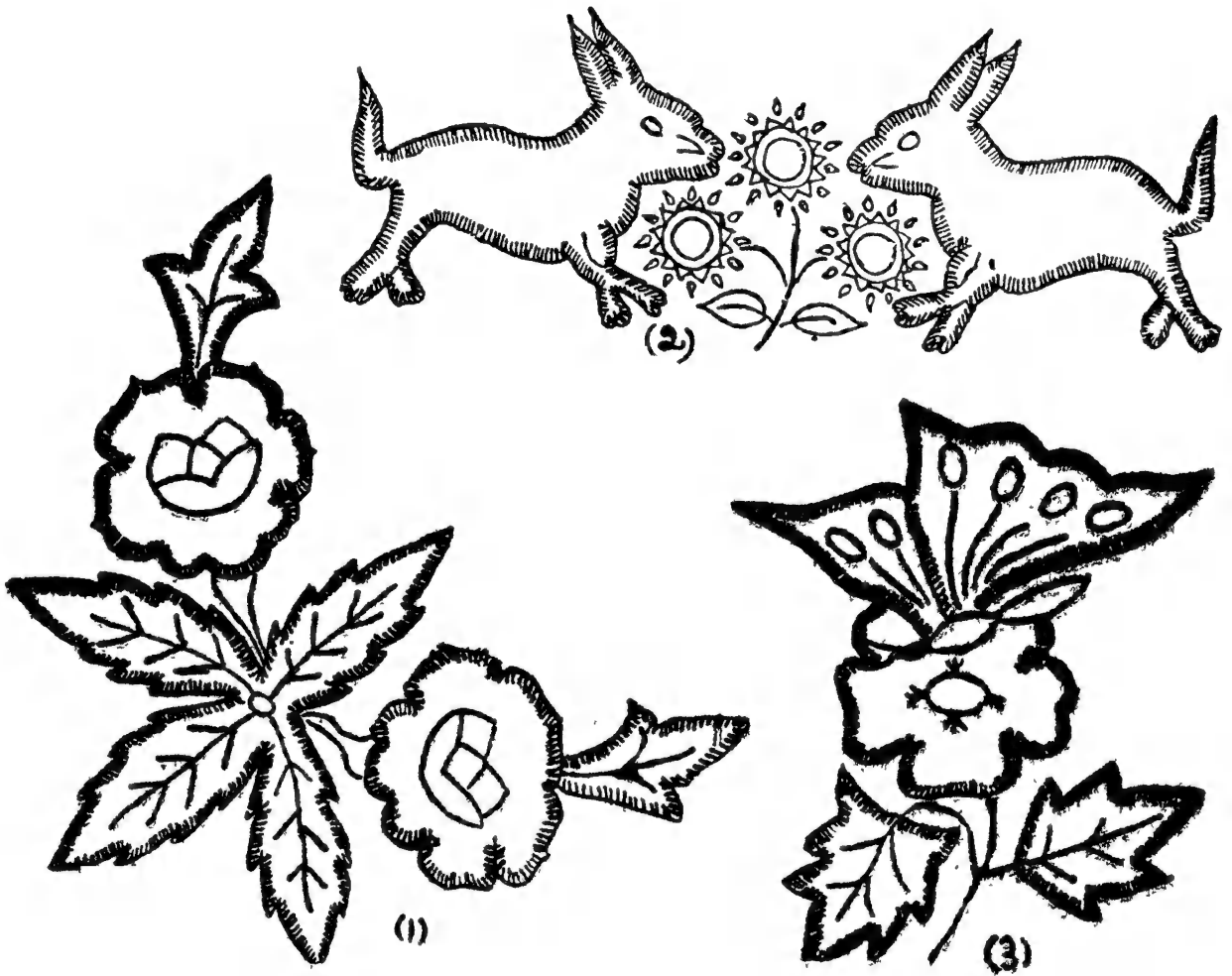
మొదలుపెట్టినారు. వాళ్ళనుచూచి నేను
చాలా భయపడ్డాను. ఆవాసన భరించలేక
కొంగుముక్కును అడుపెట్టుకొంటే వాళ్లు
వన్నుచూచికొంచెము ప్రక్కగావీల్చినారు.
మా అబ్బాయి చాలా అలరిపిలవాడు.
పెట్టెలోని వాళ్ళిందరిని చుట్టవీ అంటే
వాళ్ళంతా చాలా సంతోషముతో మళ్ళీ
అంటావుండేవాళ్ళు. మరి కొంచెముసేపటికి
నిద్రిపోయినాము. తెల్లవారినదాకా అటు
లనే గడిపినాము. రాత్రి చాలా చిన్న
స్వేదస్వదాటి అలహాబాద్ పగలు తిన్నరకు
చేరినది. అలహాబాద్ అంటే ప్రయాగ
క్షేత్రం. ఇక్కడ గంగా, యమున, సరస్వతి,
యా నూడునదులు కలుస్తాయి. అందుచే
త్రినేత్రీ సంగమమనికూడా అనెదరు. ఇచ్చట
దిగుటకు మాకు నీలు లేకపోయినది. అలహా
బాద్ లో చాల బల్బులున్న కలపు. పెట్టెలో
కూర్చుంటేనే కనిపించును. కాని ఎల్లటి
సింగాణీబొమ్మలు వివిధరకములు తయారు
చేసి ఛార్జ్ కరీఉంది. సేవనలోనే బొమ్మలు
అమృతచ్ఛాయి. సింహములు అగ్రవర్తులు
పెట్టుకొనే కూజాలు, అశోక స్తంభములు

- 1—నెం. 886 ఎరుపుదారం.
 - 2—,, 885 పింక్.
 - 4—,, 898 నీలం.
 - 5—,, 897 పసుపు.
 - 7—,, 898 వారింజ.
 - 10—,, 881 గోధుమ.
 - T—పింక్ స్లైయిన్. (సాదా)
 - B—బ్లూ స్లైయిన్. (సాదా)
- ఎం. ఎ. లక్ష్మీ, (వాల్తేరు)

మొదలుగునవి చాలా చాకగా అమ్మెదరు.
పగిలిపోతాయని మా వారు కలదని అంటూ
యన్నా నేనే చొరక చేసికొన్నాను. ఈ
సేవన చాలా పెద్దజంక్షన్. రోజుకు కనీసం
25, 30 యాక్స్ ప్రెస్సులు యీ స్టేషన్
మీదుగా పోతాయి.

మరికొన్ని స్టేషన్లదాటి బండి, మొగల్
షరాయి సేవన్ చేరినది. ఇక్కడకూడా
రోజుకు 40 లేక 50 యాక్స్ ప్రెస్సులు యీ
స్టేషన్ మీదుగా పోవును. వందలైస్సు కలవు.
5, 6 బండ్లు ఒకేమారు పోవుచుండును. 78
స్టేషన్లు దాటినపిదప కాశీస్టేషన్ వచ్చినది.
కాశీయాత్రీకులు వచ్చుచుండునది కాశీ
సుంచి పండాలు మొగల్ షరాయి స్టేషన్ లో
మనని అటకొయించి మా బసలో మీకు
అన్ని సౌకర్యములు కలుగచేసెదమని బల్బు
వంతెనుచేసి తీసుకొని వెళ్ళెదరు.
వియ్యం వండుకొనే పాత్రలు యిచ్చి
అచ్చట మనము యిచ్చే చానములన్నియు
పట్టి డబ్బు చాలాగుంజాతారు. ఈ పండాలు
అన్ని భావలూ మాట్లాడుతారు. బాగా

అన్నింటా ఒకటి బట్టమీద వుట్టివా
అన్నింటా ఒకటిరించుకొనే బట్ట
మాత్రం కాదనిలాటి మందపాటి
దయలే కానుంటుంది. మొదటి దీక్షను
వట్టేందుకు అనువచ్చు రోజురంగులలో
బట్టకొవాలి. దీక్షను ముగిస్తున్న అను
అనువచ్చు బట్టమీదపెట్టి అవుట్లయిన
త్రకారం కత్తిరించుకొవాలి. ఈ కత్తి
రించుకున్న అనును మనం వట్టబోయే
బట్టమీదవుంచి వేవే చెడకుండా సన్న
గా బాకాలు చూసుకొవాలి. తిర్వాక
ఎంత్రాయాడరి (ఫేములా) బిగించి అను
పచ్చదారంతో చుట్టూ సన్నగా కాజా
వట్టు (బటన్ హోల్ సిస్) వట్టాలి.
అవుట్లై న అంతా కాజావట్టు
వట్టకట్టాకాలుచూపిన దారం మెల్లిగా
వాగయ్యాలి.

అన్నింటా

మృగ్య ఉన్న గీతలు లేక అనువచ్చు
దారంతో కాడవట్టుతోగాని గొలుసు
వట్టుతోగాని వట్టవచ్చు. పువ్వులు
రోజురంగు బట్టలో కత్తిరించి అవుట్
లై న అంతా రోజురంగుదారంతో
కాజావట్టు వట్టాలి. లోపలభాగం
ఎరుపుదారంతో వట్టాలి. పువ్వులమీద
ఉన్న అనులు అనువచ్చు బట్టకత్తిరించి
అన్నింటా చేకా దీక్షను పూర్తవుతుంది.
ఈ దీక్షను బేబుల్ క్లాత్ మూలం
కయిలే కావుంటుంది.
రెండవ దీక్షను చిన్న పిల్లల లంగాలకు
కావుంటుంది. మండేళ్ళను లేక
నీలం బట్టతో అన్నింటా చెయ్యాలి.

మండేళ్ళ కళ్ళను వల్లదారంతో వట్టాలి.
మండేళ్ళ మృగ్య ఉన్న అదాలు ఎకరికి
వచ్చిన రంగులు వారు వేసుకు వట్ట
వచ్చు.

మూడవ దీక్షను పిల్లల (ఫావలకు
గాని, లేక వాళ్ళు వాడుకొనే
టవల్లుమీదగాని, దిండు గరిబుల మూల
లకుగాని కానుంటుంది. పువ్వు ఎరుపు
రంగు బట్టతోనూ అనులు, అనువచ్చు
బట్టతోనూ సీతాకోకచిలుకను కాఫీ
రంగు బట్టతోనూ అన్నింటా చెయ్యాలి.
పువ్వుమృగ్య పుచ్చాడి పసుపురంగు
దారంతో వట్టాలి. సీతాకోకచిలుక
మీద మన్నులు కనకాంబరముదారంతో
ముద్దవట్టువట్టాలి. గీతలుకాడవట్టు
వట్టవచ్చు. ఇవి వట్టేందుకు క్రమ
అనిపించినా, వట్టిన తిర్వాక చూస్తే
చాలా కావుంటాయి.

డి. నాదన్య.

★ మా కాశీయాత్ర విశేషాలు ★

కలుగు చుండుతరు. కాగా దీని బుచ్చి ఇచ్చేవాకా పీడిస్తారు. అయితే ఇప్పుడు ఈ బాధ అంతకనుసించదు. ఈ త్రేత్రము లలో 86 ఘట్టములు కలవు. గంగానది పాడు గునా యీ శేవులు కలవు. హరిశ్చంద్ర ఘట్ట, మణికర్ణికాఘట్ట, విశ్వేశ్వరఘట్ట, దశాశ్వమేధఘట్ట, పంచగంగాఘట్ట మొదలైనవి ముఖ్య ఘట్టములు. కాశీ అంతటా చాలా దేవాలయములకలవు. అన్నియును వుత్తర హిందూదేశములో దేవాలయము లన్నిటినికల ఒకే విధమైన శిల్పముతో కన్పించును. ప్రతిభిధానిను, సందులలోను, అరుగులమీదను బజారులలోను చిన్న చిన్న దుకాణముల మూలలను లింగాకారములే కన్పించును. చూచుకొన్న కొలది భక్తిభావముతో మనస్సు పరవశమైయుండును. ఆశ్చర్య సంతోషములతో అడుగుముందుకు వేయలేము.

విశ్వేశ్వరాలయ మంతా పాలరాతితో కట్టబడినది. శిఖరమునకు 22½ మళ్ళి బంగారపు రేకుతో తాపడము చేసినారు. ఆలయ ప్రాంగణములోనే మారేడు దశములు, బంగారా బంతిపూవులు మూలకట్టి ఆకు దొన్నెలలోపాసి ఆమ్రోదరు. ఇచ్చట పూజారులు కొబ్బరికాయలు, అరటిపండ్లు మొదలైనవి తీసుకొనుట నైవేద్యముచేయుట వారకు లిచ్చుటయులేదు. మగవారికి కనుక నమకంచమకం మొదలైన మంత్రములు వసే మనమే అభిషేకములు చేసి కొనవచ్చును. విగ్రహములను ముట్టుకొనకూడదు అను నియమములేదు. మేము కొన్ని మారేడు దశములను శివునిపైవుంచి కొంచెము గంగా తీర్థముపాసి కొబ్బరికాయలు కొట్టి ప్రసాదము లేచుకొన్నాము. పాలతో కూడా అభిషేకములు చాలామంది చేసెదరు.

ఈ ఆలయములోనే ఒకప్రక్క నరసింహాలయం, రామాలయం, నవగ్రహాలా దుండు గణపతి మొదలైనవి కలవు. అన్నపూర్ణ ఆలయము ఈ ఆలయమునకు కొంచెము దూరమున ఉంది. కలకతా కాశీమాయి, లక్ష్మీనారాయణులు, నీలకంఠేశ్వరుడు పార్వతీదేవి. మరియు కొన్ని లింగాలు, అన్నపూర్ణ ఆలయములోనే వున్నవి. అన్నపూర్ణకు మితాయి నైవేద్యము చేసి మనము లేచుకొనవలెను. ఇచ్చట ఆవులు దేవాలయములచుట్టూ తిరిగి అచ్చట పడిన పూవులు, ఆకులు మొదలైనవి తినికడుపు నింపుకొనును. కొన్ని ఆవులను, కొంచెము గడ్డి తెచ్చి ఒకప్రక్కనే పెట్టి, - ఒక పైసకు దొన్నితో గడ్డి అన్నపూర్ణ ఆలయములో ఆమ్రోదరు-యాత్రకులు పైసాగడ్డికొనిగోసేవ

కూడా చేసెదరు. అన్నపూర్ణ ఆలయము లోనికి మనము వెళ్ళి చిలులేదు. కలకటా లతో కట్టినకట్టడము వద్ద నిలబడి దర్శనము చేసుకొనవలెను. 2,81 మైళ్ళ దూరములో కాలభైరవాలయమున్నది. ఈ ఆలయములో విగ్రహము కునకరూపమున కన్పించును. ఇచ్చట పాపపరిహారార్థం మంత్రములు చదివినెమలి యీ కల విసవకర్రతో మనవివున చిన్న బెబ్బలు కొట్టి కాశీ తోరములు చేతికికట్టెదరు. తోరములు కూడా యొక్కడనే దొరకును. నలుగురెదుగురు పురోహితులు కూర్చుని కాస్త తీర్థం చేతిలోపాసి పూలమాలలు మొదలొవేసి పైసలు దక్షిణలు యివ్వమనెదరు. దర్శనము చేసుకొని త్వరలో బయటపడవలెను. కాశీకి 5,6 మైళ్ళ దూరములో వ్యాసకాశీ, పంచతీర్థ మరియు త్రేత్రములు కలవు. బోటు మీద గంగానదిలో బయలుదేరి యీ త్రేత్రములను చూడవచ్చును. కాశీ త్రేత్రము లోని శివుడు హరిజనులు ప్రవేశించుటచే మెలపడినాడని ఆందోళన లేవదీసి 80 కొట్ల ఖర్చుతో అచ్చటి సేట్లు మరల ఆలయము కట్టుకున్నారు. మేము వెళ్ళిన రోజుననే ప్రతిష్ఠ జరిగినది. ఈ ఆలయ మంతయును పాలరాతితో కట్టుచున్నారు. గోడలమీద బుద్ధుని బోస, కృష్ణార్జునుల సంవాదము, శంకరాచార్యులు, రామలక్ష్మణులు, వ్యాస మహర్షి మొదలగువారి ప్రతిమలూ, కులశీరామాయణంలోని ఘట్టాలూ ఈ పాలరాతి గోడలపైన చెక్కినారు. ఈ చెక్కడములు చూచుచున్నప్పుడు ఎల్లారా ఆజంతా శిల్పములు జ్ఞప్తికవచ్చును. మేము చూచున్నప్పు టికి రెండు అంతస్తులు పూర్తి అయినవి. 6 సంవత్సరములకు ఆలయవిర్యాణము పూర్తి అవుతుంది. ఇచ్చటకూడా పంచమఖేశ్వరుడు, పార్వతీదేవి, కుమారస్వామి, గణపతి మొదలైన విగ్రహములప్రతిష్ఠ జరిగినది.

బెనులో ఇంకను దేవాలయములు కలవు. రామాలయం, రేణుకాదేవిగుడి, దురాభాయి ఆలయం మొదలైనవి కలవు. బెనారస్ యూనివర్సిటీ చాలా పెద్దది. ఆ ఆవరణలో వివిధశాఖలకు విద్యార్థుల వసతిగృహాలు, ఆడపిల్లలకు కాశీ కే, లైబ్రరీ అధ్యాపకుల నివాసగృహాలకట్టినారు. పండిత మదనమోహన మాలవ్యా కృషివలన ఇక్కడ కొన్ని వేలమంది విద్యార్థులు, విద్యార్థినులు చదువుకొని వృద్ధిలోనికి వచ్చుచున్నారు.

మాలవ్యా స్వర్ణస్తులైనతరువారే వారికుమారులు యూనివర్సిటీ నిర్వహణలో ప్రముఖులుగా ఉండి పనిచేస్తున్నారు. ఈ విద్యాపీఠానికి 10 మైళ్ళ స్థలము ఒక సంస్థానాధీశ్వరుడు దానము చేసెనట. అచ్చటనే త్రోత్రి యాశ్వరాలయము, యూనివర్సిటీ భవనము రెండునూ కలవు. విజయనగరం రాజుల కోటయు కలదు. ఇవి అన్నియు బెనారస్ కంటోన్మెంట్లోనే కలవు. కాశీ సేవనకు వారణాశి అని పేరు పెట్టినారు. కంటోన్మెంటునకు చెడిలేనే వికాలమైన వీధులు కన్పించును. బెను అంతా యిరుకు సందులూ చూడు అంతస్తుల భవనములు వైసించి, చెత్తితో యుచుండురు. సందులు చూడల పేడతోను, తంబాకు వుమ్మెతోను నానా అసహ్యముగా యుండును. ఆ సందులను గల్లించుదురు. నడుచునపుడు యేమి మీద పడు నోయని భయముగా యుండును. ఇంతటి పుణ్యత్రేత్రమైన కాశీ పట్టణములో ప్రజల ఆరోగ్యవిషయం హెల్తుడిపారుమెంటు తగిన శ్రద్ధ తీసుకొన్నట్లు కనిపించదు. సంవత్సరమునకు కొన్ని వేలమంది యాత్రీకులవచ్చుచుండురు. దేవాలయములయందు నేల బురదతో జల్రుబురుమని అనుచుండును. శుభ్రమైన బట్టలు కట్టుకొని వెడలినయాడల, అన్ని బురదతో బయట పడుదుము. ఏమి అయినను గంగాజల మాహాత్మ్యమొక కాశీ శిశువుని మహిమయోగాని అచ్చటి ప్రజలకొని యాత్రీకులు కాని ఆరోగ్యముగానే బయల్పడెదరు. ఈ త్రేత్రం యాచుటకు 10 లేక 15 రోజులుపట్టుకు. ఈ త్రేత్రంలో ప్రతిపట్టణములో దొరకుచున్నట్లే యిచ్చట కూడా పట్టుబట్టలు, యిత్తిడి సామాన్ల సాపులు, వెండి బంగారు వస్తువులు తయారు చేసి ఆమ్రోడిజ్యాలరీ సాపులు పిల్లలక్క పిడతలు ప్లాస్టిక్ సామానులు మొదలగునవి దొరకును. జరి చీరలగుంచి నేను వేరే చెప్పవక్కరలేదు. ★

RATNAM'S 'N' OIL

సేవించిన పూర్తి సంతోష సౌఖ్యము లనుభవించగలరు. 1 పీసా రూ. 11-4-0.

ఎడవాన్సుతో జాబు వ్రాయండి.

డాక్టర్. రత్నం నన్నె,

చులకపేట బ్లింగ్స్, హైదరాబాదు.

★ వంతులు ★

పేలాల వడియాలు

ఇది వేసవికాలం. ఎండలు మంచి తీవ్రంగా వుంటాయి. అందుచేత మనం వడియాలు; ఆవకాయి. ఇటువంటి ఎండ వలనవచ్చే ఈ కాలంలోనే పెట్టుకుంటాం. నేను మా అమ్మగారివద్ద వేళ్ళు వన్న కొన్ని రకాల వడియాలు చెపుతాను చేసి చూడండి. ముందు పేలాలతో చేసే రకాలు చెపుతాను.

ఒకటవది: దీనికి కావలసినవి రెండుకేరలు పేలాలు. 1/16 కేరు. (పావు కేరులో నాలుగోవంతు) నువ్వుపప్పు. రెండు టీ స్పూన్ల సీస మిరపకాయలకారం. ముందు పేలాలు, ధాన్యం, బెప్పలు లేకుండా శుభ్రం చేసుకోవాలి. ఒక గిన్నెలో నీళ్ళుపోసి ఆ నీళ్ళలో ఈ పేలాలు వేసి బాగా కలిపి (అంటే పేలాలన్నీ తడిసేటట్లు). ఒక పళ్లెంలోకి తీసుకోవాలి. నీటిలో పేలాలు వాన నివ్వకూడదు. వెంటనే తీసేయాలి లేకపోతే వడియాలు ఎండిన తరువాత గట్టిగా వుంటాయి. ఆతడిన పేలాల్లో, నూ పప్పు; కారం వేసి, చేతో కలపాలి (కలపడం అంటే అటే పిసికేసు కూడదు). తరువాత మట్టు వున్న. గిన్నెగానీ. చెంబుగానీ. లేకపోతే ఏదైన హాల్కు. సీసానిద మూతగానీ తీసుకుని. చిన్నగుడ తడిసి దానినిద వేసి. నిమ్మకాయ పైజులో. పేలాలముద్ద తీసుకుని, తడిచెయ్యి చేసుకు. ఆబటమీద పెట్టి. అటే పలుచగా కాకుండా. దళసరిగా. కాకుండా అడిమి. బలయొక్క కొనలతో సరిచేయాలి. ఒక చెటికి నూనెరాసి. దానినిద బీటిని వరుసగా పెట్టుకుని. మూడునాలుగు రోజులు ఎండించి. అటుపై నూనెలో వేసుకుంటే చాలా బావుంటాయి.

ఇదేవిధంగా వలేరు వేసికూడా పెటవచ్చు. వలేరు, మనం పెట్టే వడియాలనుబట్టి వేసుకోవాలి. ఇంకొకటి చెప్పలేం. వలేరు తెచ్చుకుని. శుభ్రంగాకడిగి తడి ఆరినతరువాత చేతులకు బూడిదరాసుకుని (బూడిద రాయకపోతే చేతులకు దురద విపరీతంగా వుంటుంది) వలేరు పన్నగా. చెక్కు తరుగుకొని రోటిలో వేసి మెత్తిగా దంచాలి. లేకపోతే. అట్ల కాడతో తో నూరు బ్యాళి ఇది సరిగిన తరువాత వైన చెప్పినట్లు పేలాలు తడిసి అందులో ఈముద్ద నువ్వుపప్పు కారం,

వేసి పేలా వడియాలు పెట్టినట్లుగానే ఇవి కూడా పెట్టాలి.

ఒక $\frac{1}{8}$ కేరు పేలాలు తీసుకుని శుభ్రంగా చేసి, ఒకపావు కేరు (బియ్యం దంచినపిండి) వరిపిండి ఒకపావు కేరు నీళ్ళతోతడిసి, పావు కేరు నీళ్ళు గిన్నెలోపోసి అవి మరుగు తున్నప్పుడు దానికి సరివడినన్ని పచ్చిమిరప కాయలు, వుప్పుతీసుకు దంచి ఆమరుగుతున్న నీళ్ళలో తడిసి వుంచుకున్న పిండివేసి, అది వుడుకుతున్నప్పుడు పచ్చిమిర్చి కారంవేసి, తడి చెయ్యిచేసుకుని చూసే చేతికి అంటుకోకుండా వున్నప్పుడు దించేసి అందులో అర్ధ కేరు పేలాలు వేసి బాగాకలిపి వైన చెప్పినట్లుగానే వాడియాలు పెట్టాలి.

వేరుశనగపప్పుతో: వేరుశనగపప్పు దోరగా వేయించి తొక్కుతీసి శుభ్రం చేసుకోవాలి. ఒకపావు కేరు బియ్యం నీళ్ళలో మూడు గంటలు వాననిచ్చి మెత్తిగా దంచి జల్లించుకుని పిండి కొలుచుకుని ఆపిండి ఎంతయితే వుంటుందో అంతికి రెట్టింపు నీరుకొలిచి ఆ కొలిచిన నీళ్ళలో సగంనీరు బియ్యమీద పెట్టి మరగనిచ్చి అవి మరిగిన తరువాత ఆమరి గిననీళ్ళలో ఈపిండివేసి కలిపి దాన్ని మరుగు తున్న నీళ్ళలో వేసి పచ్చిమిరపకాయ కారం వేసి వైన చెప్పినట్లు వుడక చెటి అది దించేసి ఈ వేయించి బాగుచేసిన వేరుశనగపప్పు

సట్టకం

“సట్టకం” ఒక పానీయం. ఇది ఆరుచిని బావును. అగ్నిదీపి నొసగును. కంఠస్వరమునకు మృదుత్వమును కలుగజేయును. పైత్యదోషములను బావును. వాత దోషములను దరిచేరినయ్యదు. బలాన్ని, తృప్తిని చేకూర్చును. ప్రతికాలముననూ ప్రతివారూ సేవించవలసినది. దీనికి కావలసినవి :

వెరుగు 40 తులములు, లవంగముల చూర్ణము $\frac{1}{8}$ తులం, కొంతి చూర్ణం $\frac{1}{8}$ తులం, సిప్పరి చూర్ణం $\frac{1}{8}$ తులం, మిరియముల చూర్ణం $\frac{1}{8}$ తులం, పటిక శెల్లంపాడి 10 తులములు.

పిల్లన్నటిని నైయినలెస్ సీల్ పాత్రలో వేసి కవ్వముతో చీలిక—వడ బోయవలయును. అందు దానిమృగసం 8 తులములు, పచ్చకర్పూరపుపాడి ఒక చిట్టెడు వేసి బాగుగా కలపవలయును. దీనినే సట్టకమందురు. దీనిని యే రోజుకు ఆరోజే చేసుకొనవలయును. నిలవవుంచరాదు. అన్ని కాలములందుననూ వాడవలసినదే ఐనా వేసవికాలమున వాడిన చాలా మంచిది. గాయకులకు మంచిది.

వైద్యశ్రీ ప్రకాశచంద్రశతపథి (విజయవాడ.)

పనితా పాణి

ప్రభాకర సినిమా తార, రచయిత్రి శ్రీమతి భానుమతి రామకృష్ణగారు వ్రాసిన వ్యాసాలు, 'అత్తగారు-అదరాలు' అత్తగారు-అదరాయి' మొదలైనవి కన్ను ఎంతో సంతోషపరచాయి. శ్రీమతి భానుమతి రామకృష్ణగారు వాటి మాన తార కాకండా అభిమాన రచయిత్రి అని చెప్పటానికి ఎంతో సంతోషిస్తూ వున్నాను. చిత్రాలలో అతిపుత్రిమంగా కటింపగల ఆమె ఇలాంటి చక్కటి వ్యాసాలు వ్రాశారంటే ఎంతో ఆనందపడ కలసిన విషయం. ఈవారంలోని "కొరికలూ - కొరతలూ" వ్యాసం చదివాక ఆమెను అభినందించకండా వుండలేకపోయాను. ఇక ముందుకూడా ఇలాంటి చక్కటి వ్యాసాలు రాస్తారని ఆశిస్తూ వున్నాను.

నత్యంత గోపాలకృష్ణ (హంబీకేంట్).

ఎం. ప్రభాకర దేవిగారు ఆప్యచేసి

వంటలు

తరువాత దించి కొద్దిగా చల్లారినతరువాత మెళావారిగా ముక్కలు కోసుకొని వుంచు కోవలెను. ఈ కోసినముక్కలు, పొపులో (అవాలు చీలకట్ట ఎండుమిరప, పచ్చిమిరప కరివేపాకు) వేసి, వేయించవలెను. ఎల్లగ కాగినతరువాత మిరియాలగుండ్ వేసి మిరి కొంచెం వేగనిచ్చి దించుకోవలెను. మిరి యాలగుండ్ అంటే. యిష్టములేనివారు కొద్దిగా (చిట్టెడు) వేసుకోవచ్చును చేయుటకు శ్రమ అయినను రుచికరముగా యుండును.

మెంతిమిరప

ఇది ఆన్నంలోకి ఆధువుగా పనికొస్తుంది. కావలసినది మంచిమెంతులు, మెరిని తిప్పు, పచ్చిమిరపకాయలు, (పెద్దవిఎంచి) చేయువిధం: మెంతులు ఎల్లగ వేయించి,

పప్పుకూడు అన్న వ్యాసం చాలా బాగా వ్రాసారు. అందులో దాబులు చేసేవారికి బుద్ధివచ్చేలా వ్రాశారు. నిజంగా ఆలా చేసే వారిని చాలామందిని చూచాను. నిజంగా ఎవరింట్లో వారు తిన్నా, తివకపోయినా దాబులుచేస్తారు. అలా చెప్పేవారు కూడా కొంతమంది. అందులో అలాగ ఉండదు. ప్రభావతీదేవిగారు వ్రాసిన వ్యాసం చదివి ఆలా చేసేవారు తమకువచ్చే లోటుపాట్లని గుర్తిస్తారని తెలుస్తాను. ఏమైనా కొంతం చిల్లరఖర్చులు తగించుకొని గడుపుకొన్నా, ప్రభావతీదేవిగారు చాలా బాగావ్రాసారు. వారికి వా అభినందములు.

ఎమ్. లక్ష్మి. (విజయనగరం.)

16-4-58 ఆంధ్ర సచిత్ర వార్షిక్ లో "రకరకాల ఉత్తరాలు" అన్న వ్యాసం వ్రాస్తూ "నాట్ పెయిడ్ ఉత్తరాన్ని చూ అత్తవారు చూచింద కోపం వస్తే రాసి పడేసే

మెరిగ గుండ్ కొట్టవలెను. మెంతులకు రెండేంతులు వుప్పు, మెంతుగుండ్లో కలప వలెను. మిరపకాయలు చాకుతో నిలువుగా రెండుముక్కలు (పెడలు) కాకుండా కోయవలెను. ఇప్పుడు మెంతుగుండ్ మిరప కాయలోహూరి (దిట్టంగా) ఎండపెట్టవలెను. బాగా ఎండినతరువాత నూనెలో వేయించు కొనిన రుచికరముగా వుండును. విస్తారము కారము వుండదు. నూనెకూడ ఎక్కువ అక్కరలేదు. కట్న తక్కువ. సంవత్సరం పొడుగునా నిలవ వుంటాయి.

మెంతులు వేయించడం తక్కువఆయన చేరు ఇచ్చేస్తుంది. కాబట్టి ఎల్లగా వుండ వలెను. (పెద్ద మిరపకాయలు ఎంచవలెను.) మిరపకాయలు కోసినప్పుడు జాగ్రత్తగ రెండుముక్కలు కాకుండా ఒకేపక్క చాకుతో నిలువుగా కోయవలెను.

గాదె. శ్రీమాచలం (బానై-బెరినా)

వారు. మాకు డబుల్ చార్జీ తగలడం వారికి ఒక ఆర్థి సంతృప్తిగా వుండేది" అని అన్నాడు రచయిత్రి. అటువంటి ఉత్తరాలు వుచ్చుకుని తీరాలన్న నిబంధన ఏమీలేదు. వాటిని వుచ్చుకోకుండావుంటే, రాసినవారే నిధిగా డబుల్ చార్జీ యిచ్చుకొని తీరాలి. లేనట్లయితే, యికమందు వారికి వచ్చే వుత్తి రాలన్నీ అప్రచయ్యగల ఆధికారం తపాల శాఖకి వుంది. ఇది ఎందుకు రాకానంటే, కారణ అమృతయిల్కి, గరల్స్ న్యూస్ లో మిస్సమ్మలకీ, యిటువంటి అన్ పెయిడ్ (పేను) లేఖలు రాసే దురలవాటు అనేక మంది (పిరికి) రోమాంటిక్ హీరోలకి వుందని లోకవిదితమే! అని వుచ్చుకోకుండావుంటే, రాసినవారివద్ద వడ్డీతో సహా సామ్యు వనూలు చెయ్యగలరు. రాసినవారి చిరునామా లేనప్పుడు, తపాలశాఖ ప్రత్యేక స్వకానంలో నిర్దియగా దహనం చేస్తారు ఈ లేఖల్ని.

జి. వి. ఎల్. ఎస్. హ్యూమి, (బరంపురం)

చారూ - పులుసూ

'మధుపేరూ - మెరు పేరూ' అనేది మాకు చాలా సత్వ పుట్టించింది. శ్రీమతి వారణాసి సుబ్బలక్ష్మిగారు చాలా బాగా వ్రాశారు. అది చదువుతూ వుండే మాయంట్లో తమాషా వ్రాయాలనిపించింది. మా పిన్నికి ఇద్దరు కూతుళ్ళు - ఒక అమ్మాయి పేరు 'క్యామల'. ఇంకొక అమ్మాయి పేరు 'కారడ'. కొని వాళ్ళు అలా పూర్తిచేతుతో పిలువరు. క్యామలను 'చామి' అని, కార దను 'చారు' అని పిలుస్తారు. అదే అందరికీ అలవాటు అయ్యింది. మాయంట్లో వంట వాడు చాలా తమాషా అయిన మనిషి. కార దను ఎవరైనా 'చారు' అని పిలిచే చాలు 'పులుసూ' అంటూ వస్తాడు. దీనితో మొదట తమాషాగా వున్నా ఆఖరికి ఆ అమ్మాయికి అదే పేరు నిలుస్తుండేమా ననిపిస్తుంది.

వి. నర్రోజుదేవి (పోర్టు) (బళ్లారి)

మా చుట్టూలావిడికి లేక లేక పిల్లడుపుస్తేడు. వాడికి మంచిపేరు పెట్టక, బ్రతికిఉంటే చాలని "అడివి" అని పేరు పెట్టేరు. ఆ అబ్బాయి యిప్పుడు ఉద్యోగము చేస్తున్నా ఆపేరను. వాకు ఆ పేరు వింటే చాలా సత్వవచ్చినది. యింకా యిలాంటివి చాలా ఉన్నాయి.

జి. దుక్కేటి (కలకత్తా.)

"మగవలు-మర్యాదలు" అన్న వ్యాసం నన్నెంతయినా ఆకర్షించింది. ఆ ఉపాధ్యాయుని భావ్యామణియొక్క ప్రకర్తన గయ్యాభిభార్య ప్రవర్తనయని గట్టిగా చెప్ప

★ ద గా ప డి న త మ్ము డు ★

(27-వ పేజీ తరువాయి)

గన్నెమ్మ గబగబ వెనక్కి నడిచింది. భజన మందిరం అరుగుమీద పడుకున్నట్లు అభినయించింది.

వినిపిస్తున్నాయ్ బోవడం. గాఢనిద్రలో వున్నాడు. చేతులు మెల్లగా రాపాడించాడు. చేతులతోముఖం ఒకసారి తుడుచుకున్నాడు. అభిమానాలన్నీ ఆకేయం యెదర మండుకోపోయాయి. శరీర మంతా కర్తవ్య నిర్లక్ష్యానికి వుద్దేశ్యం వుండటం వేసింది. చీటి—ఆ చీటిలో కళ్లు నిజం గాకని పించబట్టింది. జంతువు యెదురుపడ్డ మృగ రాజయ్యాడు. ఒక్కవురుకు పురికాడు నాకు లేవకండా సేసావ్? లే...లే...లేరా నా కొడుకా?

రాజగారు తెలివి తెచ్చుకొని ఘోరం రించాడు. మీడికి లేవబోలే వెంకన్న జాతు పట్టకొని అలా క్రిందనే వుంచాడు. “రండ్రో” అని అరిచాడు రాజగారు. గింజాకుంటున్నవాడి ముక్కు మీద తీసి ఒక్క గుడ్డు నుద్దాడు. రక్తిం బొడబొడ కారజొచ్చింది. ఆ రక్తిం చుక్క బొట్టు పెట్టుకొని “నా కొడుకా! నీ యమ్మమకం నూసానురా! లేదా అంటే యీ సెడానికి యమలోకాన్న ఉండువు!”

దీపాలతో నలుగురూ చుటుముటూన వెంకన్నను నలుగురూ పట్టుకున్నారు. బంధంపబడిన సింహం గడిస్తోంది. “పుల్లయ్య లాంటి బతుకు లెందివి కౌలుస్తావురా? వదలండి! ఇంకో గుడ్డు గుడ్డుతాను. తెలివొసాది...నా కొడుక్క తెలివొసాది!”

“నీ కొడుకునా” ఘోరం రించాడు రాజ

వమ్మను. ఇటువంటి స్త్రీలు బహుఅరుగుగా కనిపిస్తుంటారు. విచిత్రమేమిటంటే వీరు దురదృష్టవంతులైన ఆ ఆపాధ్యాయునివంటి సామ్యులకే భార్యలై కూచుంటారు. ఇక పిరివికట్టుకొని కౌపురంచేసేవారికి సుఖమను మంత్రయినా ఉండదు. అయితే-విజయలక్ష్మి గారనట్లు గయ్యాలితనం వారసత్వమే. వ్యక్తిత్వం వచ్చినరకారిత మన ప్రవర్తనా విధానాలన్నింటికీ మన చిన్ననాటి బోధనాదాతలే కారణాలు. తల్లిబుద్ధులు ఆడపిల్లలకు, తండ్రి గుణాలు మగపిల్లలకు రావడం సహజమే గదా. కౌబట్టి ఇటువంటివారికి సత్ప్రవర్తనా విధానాన్ని బోధించటానికి సంఘాలూ, సమాజాలూ కూడా ఏమీ చేయలేవు.

జంగా కౌత్యయినీడేవి, (ఏలూరు)

గాడు. రక్తిం కౌతుకున్న ముక్కుకు గుడ్డ అడ్డుపెట్టి పరుగెత్తివచ్చి కడుపులో ఒక్క తాపురన్నాడు. ‘గయ్యో’ మంటూ వెంకన్న నేలకు ఒరిగి కూలిపోయాడు. అంతమందిలో ‘గుడ్డోడిమీదరా నీ బలం’ అని యెవరూ అపలేదుగాని అప్పుడే వచ్చిన పుల్లయ్య అన్నాడు. సరి ప్రజల్లో గుసగుసలు బయలుదేరాయి. రాజగారు కౌడంతో “నాకు తెలుసునురా పుల్లి గా! ఊరంతా తెలుసునురాయీ పని యెవుడు చెయ్యించాడో! ఇది పూరుగాని అడివికాదు. ఇక్కడున్నో లందరూ, సాక్ష్యం రారా! లేవబట్టుకో బోలీసులు వస్తే యెవురు కైదులో నిక యెత్తాలో చూస్తారు!”

తెలవారింది. “ఎవరి మద్దతు లేకపోలే గుడ్డోడికి అంత సావనం వస్తాదని పూరిలో చాలామంది అన్నారు. “ఆ పుల్లిగాడికి బోయేకాలం వచ్చింది. అసలు పొలంలో రాజగారు యేరు యిప్పినదగ్గరనుంచీ యెలాగ యాడిమీద కత్తు సాధించు దామని చూస్తున్నాడు. అడి నొసట కెదురామంటే పట్నం యెందుకు బోతాడు?” “పెజల్లో పెడయ్యాడు. వాని మంచి యెంతకాలం కౌస్తాడి?” ఇలా తలలోలా వ్యాఖ్యానాలు చేస్తున్నారు. పుల్లయ్య కదలేడు. అంతావిని తెలుసుకొని నీలియే మాటాడలేదు. భజన మందిరం వగర తిండిలేక కడుపులో రాత్రి తగిలిన తాపునల్ల నొప్పితో గిజగిజ వెంకన్న గంజాకుంటున్నాడని తెలిసింది. నీలి వెంటనే గిన్నెలో తను త్రాగకండా గంజి అన్నం పోసుకొనివెళ్ళింది.

“అయ్యో!” అని పిల్చింది.

నీలి మాటవిని సేగుపడి నానలుచుకుంటున్న వాడు లేచి కూర్చున్నాడు. దగ్గర కూర్చొని కడుపుమీద చెయ్యివేసి “సాపం వాసిబోయిందే” అంటూ చెయ్యితోరాసింది. గుడ్డవెంకన్న కళ్ళల్లో నీరు తిరుగ సాగింది. యెదురగా గిన్నెపెట్టి చెయ్యి అందులో పెట్టింది. ఆకలితో వున్నాడేమో గబగబ ఆ మెతుకులు నమిలి గంజిత్రాగాడు. ఇప్పుడు నీరు కడుపులో పడిందేమో పుప్పొంగి యెదుపు వచ్చేసింది. ఏడుస్తున్న యాసిం హాన్ని చూచి కళ్ళల్లో నీరుబికినా ఓదారుస్తూ “ఏడవకయ్యో! నిన్నటిలాగ యీ వేళ నువ్వున్నావా? నిన్నటిలాగ వుండాలన్నా వుండగలవా? అలాగే అందరి బతుకులూ? ఈవేళ చెడ్డని ఒక్క సరిపిస్తే రేపు మంచి అవకండా చేస్తాం! సంపి మనం మరింత పెద్ద అవడంజినికి నీలాంటికి నా లిక మంచైలే పూరు మందపుతాడయ్యో!”

వెంకన్న దుఃఖం యింకా వున్నప్పుడే కాకపోవటంవల్ల మాటాడలేదు. కొంతసేపు కూర్చున్నా క గన్నెమ్మవచ్చింది. “మామ్మా! ఇక్కడే పడుకున్నావుకదా! ఒద సెనానెప్పు లేకపోనావా? ఇవరిపోలే నన్నే నా పిరిగి నావుకాదు. నూడు కడుపు యెలాగైపో నాదో? నూన పిసర తెస్తాను. రాస్తే వావు తగుతాది.”

నీలి మాటలకు గన్నెమ్మ గతుక్కు

త ర చు గ మూత్ర విసర్జన

దక్కెరకోగని లేక దక్కెర లేకుండాగాని తరచుగా మాత్రము వెలువడుట మిక్కిలి ప్రమాదకరమైన చిహ్నము. శరీరాన్ని గుర్తించేయడమే కాకుండా యీ వ్యాధి, తనవందంతో చిక్కిన వారిని ఆరోజుకారోజు మృత్యువుకు అనమ్మని చేయును. ప్రదమదశలో కారీరక మానసిక శ్రమలకు యిచ్చగించుకుండుట, నడుములో నొప్పి, చూపు మాంద్యము, తొడల్లో తిమ్మరి, నరముల బలహీనతతో యీ వ్యాధి పొడచూపును. పై లక్షణములతో కూడిన వ్యాధికి వెంటనే తగిన చికిత్స చేయించుకొన్నచో, అధికదాహం, అకలి, గొంతు, నోరు యొందుట, దురదలు, కాళ్ళలో వగుళ్లు కూకకగ్గడం, శరీరమంతా పోట్లు, కీళ్లు నొప్పులు, కంటిపొరలు, కీయ, గడ్డలు, రాత వుండ్లు, యిట్టి తయింకర బాధాకరమైన వ్యాధులు యెన్నో సంభవింపవచ్చును.

“పిన్ సెరామ్” మాత్రము వాడి, అనేక వేల మంది తమబాధల నుండి వివరణపొంది మృత్యు కరాళమునుండి, రక్షింపబడిరి. “పిన్ సెరామ్” కొద్దియ వర్ధకులమీద, ప్రాచీన యూనానివైద్య విధానప్రకారం అమూల్య ఓషధుల, కాకవదార్ల ముల, స్వాభావిక జ్వరముల పొరముతో తయారైనవి. మాత్రములో వంచదార, నలుమాడి మాత్రవిసంనచేయు అవసరము. 2 లేక 3 రోజులలోనే మీకు బాలాభాగము వివరణగును. కొద్ది రోజులలోనే మీకు వగావికప్రైగ స్వస్థత చేకూరినట్లువినిచును. “పిన్ సెరామ్” కొద్ది వ్యయముతో, సుఖముగా, తేలికగా సేవించవచ్చును. దీనికి ప్రత్యేకవద్యము లేదు విరాహారముతో ముందే అవసరంలేదు రోగులు వృద్ధులమైన అహారము తినేందుకై రోగులు యిదివరకటికంటే యెక్కువరకాం అహారవిద్యార్థములు తీసికొనవచ్చును వివరములు గం ఇంగ్లీషు కర వ్రతములు అడిగినచో ఉచితముగా పంపబడును. ధర: 50 మాత్రం పీసా డు. 6-75 ప్యాకింగు పోస్టేజీ ఉచితము.

ల లిం చు స్థ ల ము :

Venus Research Laboratory (A. P. W.)
P. O. Box No. 587, Calcutta

★ ద గా ప డి న త మ్ము డు ★

మన్నా" బాగు పడే వోళ్ళ కి ఒకరు పెప్పలా? పాడయ్యే వోల కి వోకరు పెప్పలే బుర్ర కక్కు తా దా? నానే మయ్యను...రాత రాతే తల్లీ!" అంటూ యింకేంమాటలు వస్తాయేమోనని అక్కడ నించి నడివంచుకొని వెళ్ళిపోయింది.

ఇంతలో సజీవి అలాబోతూ "నీలమ్మా! ఆ గుడ్డి నాయాళ్ళ నా కనికరిస్తున్నావు. అదిగో రాజగారు నాయుడు యింటి దగ్గర యేంచేస్తున్నాడో నూడు! పోలికలూస్తారు. పుల్లిగాడికి గోజులు బాగులేవు"

గుడ్డి వెంకన్న చుట్టుకున "రానీ ఆయ్యో రానీ! ఇందులో యెవరు దొంగతనం పెయ్యో నేదూ - రంకుతనం పెయ్యో నేదు. నిజం నిలకడమీద తెలిదా?"

"నివ్వు ఆడిని సంపెద్దువే - నిజం యేంటిరా గుడ్డోడు నిజం?" అంటూ దగ్గరకు ప్రోసుకోచాడు.

వెంకన్నకు మనసు మండి గట్టిగా "ఎలాంటాడు పులయ్యని కైదుపెట్టిపాడో నానూ నూనాను"

"నివ్వేం నేనావురా? ఊరి నుంచే నీకు తగిలెయ్యాలని నూసుంటే!"

"నలుగురు పీకలుతీసి మరీ పూరుకడు ల్నాను."

నీలిమెలగా జోక్యం చేసుకొని "ఎందుకయ్యా యీ మాత్రం దానికి పీకలు తీసుకొవటం? క్రరంకరం పాయిక తీర్చాలిగానీ నీ నేరే యేం వున్నాడి?"

వెంకన్న చప్పన "మనం ఆ క్రరని పాయికలో పెట్టాడే కూతరా!"

"ఆ కాలం వసే ఆక్రరే పాయిదగరకి వస్తాది. ఆ దేముడే దానికి తగినోడినేతె పెట్టిస్తాడు."

"ఆ తగినోడ్ని నా నే కూతరా! అడి అయ్యని"-

"అయ్యా! పరుగెత్తి పాయసం తగే బదులు కూకొని మంచినీరు తాగితే ఒంట పట్టదంటారు. ఇలా లొందరపడే వచ్చిందేమీలేదు వచ్చినా యెంతకాలం నిలవదు. ఏపని నేసినా యెదుటాడిగురించి కొంచెం తలసాలంటావా? మళ్ళీ వసాను-నూనెరాస్తే

వావుతగుతాది." అంటూ వెంకన్నను మరి మాటాడే అవకాశం యాయకుండా వెళ్ళి పోయింది. సంచీవి కదులుతూ "ఆ కళ్ళం పే..." అంటూ వెళ్ళిపోయాడు.

ఇంతకి చేరుకొని ఆ పుల్లిగాడ్ని యిలా నేసాన అలా చేసానని నోరు చేసున్న రాజ గాడ్ని చూసి పెళ్ళం మెల్లగా "నీకు మతి నేద"ంది. "నాకా!" అంటూ ఆగి వెంటనే "ఏవే అలాగంటున్నావ్" అన్నాడు.

పెళ్ళం విసుక్కుంటూ "నాకేంటి మీ సంగలనోడ్ని - ఎదుతో నైనా పోట్లాడతా నంటావ్? ఆ వెంకన్నని పూరునుంచి తగి లేసానంటావ్? ఆ పులయ్యని కైదులో పెట్టేస్తానంటావు!"

"ఊరంతా నా పక్కవున్నారు. నాయం నాపక్క ఉన్నది" "ఊర్లు లెక్కినోడూ గాడిదెక్కినోడూ ఒక్కటే అంటారు. నూడు, పులయ్య కైదునుంచించిచ్చి నిన్ను బతకనిస్తాడనా? ఆ గుడ్డోడు ఏదో పెయ్యో కండ ఊరు కదులాడనా? నాను నెప్పినట్లు విను."

"ఏనాడు యినలేడే! నీ మాటయిని ఆడి కళ్ళు పొడిసి నేదా?"

మెల్లగా చెవిదగర యేదో చెప్పింది. సరే నన్నాడే. అప్పుడే పూర్లో నాయుడు కరణాలకి పెద్దలకి భజనమందిరం దగ్గర పోగు చేసాడు. పెద్ద మనుష్యులు పులయ్యని పిలిపించారు వాళ్ళెమడిగినా పులయ్య సమాధానం చెప్పలేదు. "నివ్వే వాడ్ని ఖానీ చెయ్యించాలని చూసావ్"న్నారు. అప్పు టికి పులయ్య మాటాడలేదు. వెంకన్న "రామరామ-అంతా నా నే నేసానరా!" అంటూ వెంకనుంచి అరుస్తున్నాడు.

సజీవి ముందుకొచ్చి "రాజగా! ఆ డెలాగా పట్నం యెళ్ళిపోదామని బతుకుదా మని నూ నన్నాడు. ఇలాంటప్పుడు కైదులో పెట్టించకరా! దాని మొకం పిల్లల మొకాలు నూడరా."

రాజగాడు స్పీంకరించాడు "అందరూ రా తర రాకపోతే యింతేళ్ళకి నాను బుగయి పోదును. అడ్ని కనికరినానా?"

"అలాగంటే యెలాగరా? ఏదో నివ్వు డబ్బు యివ్వ నేదని లొందరపడి పోనాడు. అదేదో పెద్దలున్నాడు. తేల్చేసి అడికిం రావాలో యిచ్చిపూడదా?"

"నాకు ఆ భూమివదూ యిల్లావదూ, నా దగ్గర పదులున్నాయి నా నిచ్చింది యిచ్చిమను ఒక్కానీ వడ్డీ వదు."

"ఇప్పుడు ఆడిని గంగలో తోసిస్తే యెలాగ. ఎలాగో కక్కు ప్రహ్లాడు. మై నేరు

ఆస్తి అమ్ముడానికి పుల్లిగాడికి యేం మాక్కు పున్నాడిగానీ...యెవరు కొంటారులే..."

కరణం అందుకున్నాడు "ఎందుకదంతాను రాజగా? ఆ యిల్లు రాసిస్తాడు. గవుర్లు మెంటువురకేజాగా గ్రామకంఠంలో యిస్తామంటంటే ఆ పాత యిల్లు యెవడికి కావాలి? ఎలాగా పట్నం పోతున్నాడు. ఆ రైలు చారీలు పది పూటలు తిండికి తగ్గట్టు యిచ్చే!"

"నానాక దమ్మిడీ యివ్వ ను. కరీ గు కట్టండి. నాకు నష్టంగానీ నాభంలేదు" అని రాజగారు ఖచ్చితంగా అనగానే నాయుడు కలుగజేసుకొని "సచ్చిన పాముని కర్రతోన బాగు తా నంటా వేమిటి? పూరూరాయిలాగ నిన్ను సంపదానికి యేసాడని తెలిసి పోయిందని ఆడే సచ్చిపోతుంటే! అడి పెళ్ళం ముఖం నూడు. ఊరుకొని తినే పెయ్యించినట్లు ఒప్పుకున్నట్లే. ఏదో మరో యేరైరాపాయలు ముట్ల నెప్పి ఆ పాలం యిల్లా రాయించుకో కీడుచేసినోడికి మేలు పెయ్యుకున్నారు. ఇంతకంటే మేం యేమీ నెప్పలేం! ఏం పులయ్యా యివ మేనా?" పులయ్య యివ్వమన్నట్లు తలపూపాడు.

"మీరందరూ పెద మనుసులు మరికొందని బతకకలనా? నసానికే వచ్చింది" అని రాజ గాడు చిన్న సోకం చేసుకున్నాడు. అంతా లేచివెళ్ళిపోయారు. పులయ్య భజనమందిరం సంభానికి ఆనుకొని కూర్చున్నాడు. దగ్గరే వున్న వెంకన్న "అయ్యా! నీకు నాయం కాదు ఆలకి నాయంకాను" అని బొట బొటా కన్నీరు కార్చి తుడుచు కుంటున్నాడు.

"ఏడకురా!" అన్నాడు పులయ్య.

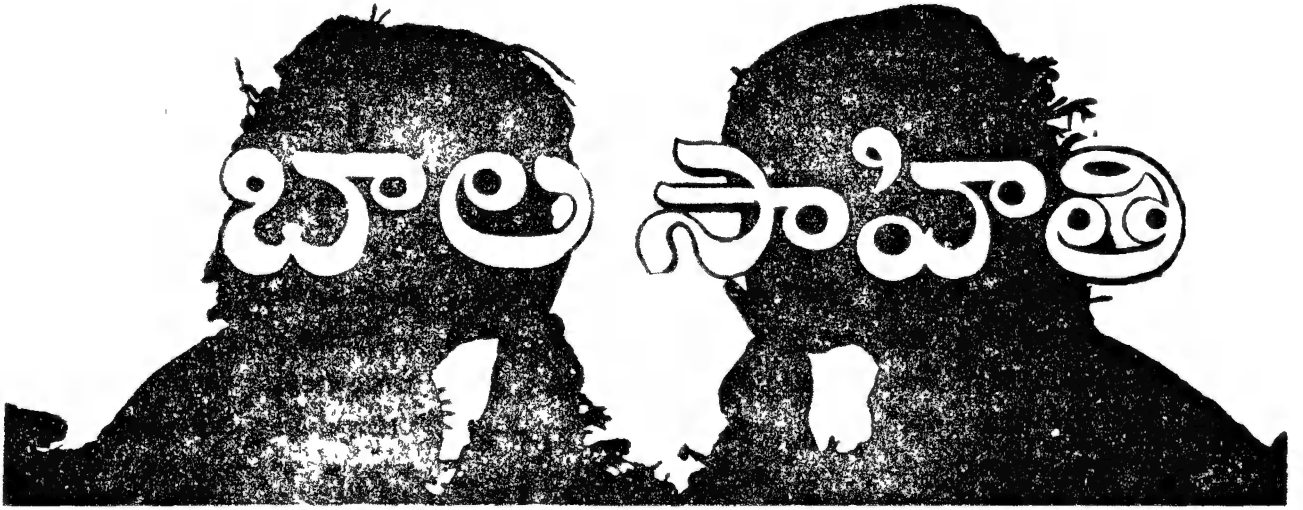
"ఏడవనా తండ్రీ! నేం నీ మీదే ను కున్నావు. ఊర్లో గొట్టున్నారు నిన్ను... నానెంతి పారపాలు పని నేసినాను?"

"నివ్వేనూ పెయ్యో నేదు. నామీద అభిమానమీద అంతి పనినేసావు. పాన్నా రెల్లి యేంబతుకుతావ్. ఈ నేరం నీమీదే వుంటే పూర్ యెవరూ నీకు గంజి పోస్తారా? నా నే సంపదానికి పంపానని నెప్ప పరవా నేదు. మళ్ళా నేను యీపూరి ముకం నూస్తానా?"

"నాయనా మరి రావురా? మనవడ్ని నాను సచ్చిపోయే ముందైనా మదులాడ నీయవా? నాయమ్మ నీలమ్మ తల్లి దగ్గరుండదా? - ఆ దేముడ్ని తిట్టానురా...అడికి కనికరంలేదురా... అదూ నాలాగ గుడ్డో డైపోనాడురా...ఆడు - ఆడు" ఉండ్రే కంతో మాటలు మరి రాలేదు. కానీ ఆ కళ్ళలోనించి నీరుమాత్రం బొటబొటా రారి పోతుంది.

మానంగా యిద్దరూ కూర్చున్నారు. -ఇంకేవుంది.]

నారసింహ లేప్యాము
 బంగారుతో చేరినది. మేపాము, నిక్కాక, నిన్నుత్తువగ్గెరా హరించి బలము రక్తవృద్ధికల్పించును. 20 తు దబ్బీరు. 3-4-0. పోస్టేజీరు. 1-1-0
 పి. సి. పి. అంధకంపెని ఆయుర్వేద సమాజం, పెరిదేపి (PU) నెల్లూరుజిల్లా.

“బా వి లో చంద్రుడు”

రామయ్యను తోటమాలి
చాతివేళ నీటికొరకు
తోటలోని బావికడకు
నీటుగాన వెళ్ళినాడు.

చక్కగ నాబావిజేరి
బొక్కెన వేసెనా? లేదో
చటుకున బొక్కెనలాగీ
నిక్కిచూచె బావిలోకి.

పున్నమవెన్నెల వెలుగుల
నూతియందు చంద్రబింబ
మగుపించగ వేగిరమే
మరలినాడు తన యింటికి.

బనకుజేరి, భార్యనుగని
పలికె నిటుల “పాపము! మన
బావియందు చందురుండు
కడిపోయెను బయలుదేరు”

ఈ మాటలు విన్న భార్య
ఏమరుపాటే లటంచు
చంద్రుని నంరక్షింపగ
తొందరగా పయనమయ్యె.

బిర, బిర ఆభార్య, భర్త
లిరువురు వే వేగపోయి
బొక్కెనేసి బావియంత
బాగుగానె గాలించిరి.

బొక్కె నొక్కరాతిమధ్య
చిక్కుకొనగ తానొక్కడే
బలమంతను ప్రయోగించి
బయటికి లాగెను దానిని.

గట్టితనము లేని త్రాడు
పటుక్కుమని తెగిపడగా
పట్టుదప్పి రామయ్య
పడిపోయెను వెలకిలగా.

భూమిపైన కూలినట్టి
అమాయకపు రామయ్య
ఆకాశము వంకనూచి
ఆనందముతో నిట్లనె:

“అరె! అదిగో చంద్రుడు,
ఆకాశము పై నుండెను.
శ్రమపడి ఎట్లో చంద్రుని
జేర్చితి మాకాశమునకు.” ★

కె. రాధాకిషన్‌రావు

లక్ష్మణుని నవ్వు

అంతలోనే నర్దుకుని పోయిన నవ్వు నవ్వాడు.

శ్రీరాముడు, సీత, వశిష్ఠుడు, విభీషణుడు, సుగ్రీవుడు, హనుమంతుడు, కైకేయి మొదలగు వారందరూ లక్ష్మణుడు నవ్వుతూండగా చూడడం తటస్థించింది.

“వయస్సు మల్లినా, మాలన్నకు రాజ్యకాంక్ష విడువలేదు గదా! పదునాలుగేండ్ల అనంతరం తిరిగి రాజ్యం కావాలనే ఆశ, అతన్ని, పరాయివానియింట వున్న మా వది నెను తిరిగి స్వీకరించి పట్టాభిషేకం చేసుకునేట్టు చేస్తూంది గదా!” అని లక్ష్మణుడు తన గురించి అనుకుని నిండునభలో ఇలా నవ్వుతున్నాడేమోనని అనుకున్నాడు రాముడు.

“వనవాసానికి వెళ్లి, అక్కడ అన్నదమ్ములను చిక్కులో పెట్టింది చాలక, రావణుని ఇంట వుండి ఇవ్వడు తగుదునమ్మా అని సింహాసనంపైన కూర్చున్నది మా వదిగా” అని లక్ష్మణుడు తన విషయమే అనుకుంటూ ఇలా నిండునభలో నవ్వుతున్నాడేమో ననుకుంది జానకీదేవి.

“క్రిందటిసారి పెట్టిన ముహూర్త బలం రామలక్ష్మణులను వనవాసానికి, దశరథుని పరలోకానికి పంపింది. ఇక ఈసారి ఏరికోరి నిశ్చయించిన ఈనాటి ముహూర్తానికి ఫలితమెట్లుండ గలదో!” అని తను పెట్టిన ముహూర్తాన్ని తలపోసుకునే లక్ష్మణుడివ్వుడు నవ్వుతున్నాడనుకుని వశిష్ఠుడు చిన్నబోయాడు.

“శత్రువులతో చేతులు కలిపి, రక్తపాతాన్ని కూడా వదలుకుని తోబుట్టువైన రావణుని చంపించినది చాలక, ఆ లంకారాజ్యానికి పట్టం గట్టుకుని ఇవ్వడు ఏ మొహం పెట్టు

కృపాకృత పరిపాలకుడైన శ్రీరాముడు చంద్రుడు పదునాలుగేండ్ల వనవాసము ముగించుకుని, దుష్టశిక్షణ, శిష్టరక్షణ చేసి తన పరివారంతో సహా అయోధ్య చేరుకున్నాడు. సీతారాములకు క్షణం ఏమరక నేవ చేసిన లక్ష్మణుడు, స్వామిభక్తిపరాయణుడైన హనుమంతుడు వెంటరాగా ఆశ్రితపత్నలుడైన శ్రీరామునికి ఘనంగా స్వాగత మిచ్చారు పురప్రజలు. ఏనోట విన్నా శ్రీరాముని గూర్చిన ప్రశంసే. ఒక్కటిగాదు, రెండుగాదు, పదునాలుగేండ్లు రాజభోగాలనుభవించాల్సిన రాజకుమారులు మానవ సంచారంలేని కాటక వుల్లో ఉంటూ, అనేక బాధలకు గురి అయి తమకై సామర్థ్యాలను చూపి, విజయవంతగా తిరిగి వచ్చారు.

వారు తిరిగివచ్చిన కొంత కాలానికి రాజగురువైన వశిష్ఠుడు పట్టాభిషేకానికి సుముహూర్తం పెట్టాడు. సుమంత్రుడు, లక్ష్మణుడు, భరతుడు, శత్రుఘ్నుడు పట్టాభిషేకానికి తగిన ఏర్పాట్లు చేశారు.

అరిోజ రానేవచ్చింది. అయోధ్యా నగరం అతిథులతోనూ, బంధువులతోనూ, అట్టహాసంగావుంది. నగరమంతా అలంకరింపబడింది. రాజభవన ప్రాంగణంలో ఒక పెద్ద పందిరి వేయబడింది. ఆ పందిరి మధ్య ఒక పెద్ద మండపం. మండపాన్ని నేత్రావందంగా అలంకరించారు. మండ

పంలో నవరత్నఖచిత సింహాసనం. దానికి కొంత ముందుగా హోమగుండం. తపోధనులైన మునులొక వైపు, వేదకోవిదులైన బ్రాహ్మణులు మరోవైపు కూర్చుని దిక్కులు పిక్కటిల్లేలా మంత్రాలు జపిస్తూ కుండలతో నేతిని క్రుమ్మరిస్తూ హోమం చేస్తున్నారు. పట్టాభిషేక మహోత్సవానికి విచ్చేసిన మహారాజులు బారులుతీరి కూర్చున్నారు. అంతే గాక లంకాధీశుడైన విభీషణుడు, కిష్కింధాధిపతి అయిన

కె. ఆర్. కె. ప్రసాద్

సుగ్రీవుడు, మిథిలాపతి అయిన జనకుడు, ప్రత్యేకానాలు అలంకరించారు. హనుమంతుడు సింహాసనం మీద కూర్చున్న సీతారాముల పాదాల చెంత ఉన్నాడు. హనుమంతుని నేవకు ముగ్ధురాలై జానకీదేవి తన కత్యంత ప్రీయమైన రత్నాల హారాన్ని బహూకరించింది. హనుమంతుడు దాన్ని తీసుకుని ఒక్కొక్కర తన మే పగులగొట్టడం మొదలెట్టాడు. రామభక్తుడైన అతనికి రత్నాల్లోకూడా రాముడున్నాడో లేదో చూడాలనే కుతూహలం.

సింహాసనానికి కొంత సమీపంలో నిల్చున్నాడు లక్ష్మణుడు. నిల్చున్నట్టుగానే అతనికి ఒక తూగు వచ్చింది. తూగబోయినవాడల్లా

కుని వచ్చాడో ఈ విభీషణుడు అని తన చరిత్రను మననం చేసుకుని హేళనగా నవ్వుతున్నాడు గాబోలీ లక్ష్మణుడు అని బాధపడ్డాడు విభీషణుడు.

“మా యోషాయంతో శ్రీరాముని వల్లో వేసుకుని అన్నపై నేరాలు మోపి అతన్ని చంపినది చాలక అతని రాజ్యాన్ని పైతం పరిగ్రహించి పెద్ద మనిషిలా ప్రత్యేకానన మలంకరించాడీ సుగ్రీవుడు” అని తన్ను ఎత్తిపొడిచేందుకై ఈ విధంగా నవ్వుతున్నట్లున్నాడీ లక్ష్మణుడు” అని సుగ్రీవుడు కోపించుకున్నాడు.

“అయినా! ఈ లక్ష్మణస్వామికి నేనంటే ఎంత హేళన. నీతమ్మవారు ప్రీతితో ఇచ్చిన బహుమానాన్ని మర్యాదగా డించుకొనక, కోతి బుద్ధిని చూపించి, దాన్ని అవిడముందే తునకలుగా చేశానని ఈ విధంగా నవ్వుతున్నాడు. శ్రీరాముడు రత్నాల్లో వున్నాడేమోనని చూడడం తప్ప” అని అర్థం చేసుకున్నాడు హనుమంతుడు.

“క్రిందటిసారి నిశ్చయించిన పట్టాభిషేకానికి తీవ్రమైన వరాలు కోరి, ఇటు పుత్రులను వనవాసానికి, అటు భర్తను పరలోకానికి పంపి, కోరినందుకు తనూ సుఖపడక, తన కుమారుడు సుఖపడకుండా చేసుకుందీ ఇల్లాలు. ఈసారి ఏమి చేయగలదో” అని తన విషయమై తలచుకుంటూ నవ్వుతున్నాడీ లక్ష్మణుడు అని తల వంచుకుంది కైకేయి.

ఈ విధంగా అంతమంది కూడి వున్నచోట లక్ష్మణుడు నవ్వేసరికి ఒక్కొక్క రొక్కక్క విధంగా బావించుకోవడం జరిగింది. శ్రీరా

ముడు తక్కినవారి ముఖ కవళికలను బట్టి, వారుకూడా లక్ష్మణునినవ్వును తప్పగా భావించినట్టు తెలుసుకొని లక్ష్మణునితో ఇలా అన్నాడు:

“లక్ష్మణా! నీవు ఏ కారణంచేత నవ్వావో ఎవరికీ తెలియదు. కాని ఇచ్చట చేరిన పెద్ద మనుష్యులంతా నీ నవ్వును అపార్థం చేసుకున్నట్టగ బడుతుంది. నిండునభలో ఈవిధంగా అకారణంగా నీవు నవ్వటంవల్లే ఇంత మంది చిన్నబోవటం జరిగింది. నీ విప్పుడు ఏ కారణంచేత ఇలా నవ్వావో తెలిసినట్లయితే అందరి సంశయాలను తీర్చినవాడవుతావు.”

ఈమాటలు విన్న లక్ష్మణుడుతన తప్పిదాన్ని గ్రహించాడు. ఏమరు

పాటుతో వున్న తను నిండునభలో నవ్వడం జరిగింది. కాని తన నవ్వును పరిపరి విధాలుగా అర్థాలు తీసుకోవచ్చు. అందుచేత అనలు కారణాన్ని తెలియబఱచటం తన విధి అనుకుని బిగ్గరగా ఇలా అన్నాడు:

“అన్నా! నే నీ విధంగా అందరి యెదుట నవ్వడం తప్పే. అయితే జాగ్రదవస్థలో లేనందునల్లనే ఈ పొరపాటు జరిగింది. ఇందరి మనస్సులకు బాధ కల్గించినందుకు పెద్ద లందరిని క్షమింప గోరుతాను. పదునాలుగేండ్లకాలం నేను మాలన్నను, పదినేను నిద్రాహారాలు లేక కాపాడుతూ వచ్చాను. ఈపదునాలుగేండ్ల కాలంలో ఒక్కసారైనా నిద్రాదేవి

కాఫీ అద్భుతంగా ఉంది

శుద్ధమైన కాఫీ మీరు ఇస్తే మీకు మంచి పేరు వస్తుంది.

Stanes

స్టేన్స్ శుద్ధమైన కాఫీ

స్టేన్స్ ఎడవై రేడియో కాఫీ మిక్చర్ గారి ద్వారా దర్బారులో కాజాగారిస్తుంది. అది 3 హా, 7 హా, 14 హా, 20 హా. దర్బారులో దొరకును.

ది యునైటెడ్ కాఫీ సప్లయ్ కంపెనీ లిమిటెడ్.

కోయంబత్తూరు, దక్షిణ ఇండియా

జులముంచి

సాయంకాలము ఆరు గంటలు కావడమే తడవుగా పిల్లలందఱు భోజనముచేసి తాతయ్య వద్దకు చేరారు. “పిల్లలూ! మీరు ఆడుకొనే ‘బాటు’ గోడకు ఎందుకు తగిలిస్తారో తెలుసా?” అని తాతయ్య అడిగాడు. పిల్లలందఱు ‘తెలియ’దని చెప్పారు. ‘అయితే నేను చెబుతాను వినండి’ అని తాతయ్య కథ ప్రారంభించాడు:

ఒక రోజున ఊలు బంతులు (బాడ్మింటన్ బంతులు) బ్రహ్మదేవునివద్దకు వెళ్లి “మా జాతిని ఎందుకు నృప్తించారు? బాటులు ఎప్పుడూ మమ్ములను కొంచెము కూడా జాలి లేకుండా కొడుతున్నవి. ఈ బాధ భరించలేకుండా ఉన్నాము. మాకు యీ బాధనుంచి విముక్తి కలిగించవలసినది అని మొరపెట్టుకొన్నవి.

అక్షుణుని నవ్వు

నన్ను చేరలేకపోయింది. గడువు ముగిసిన తర్వాత ఇప్పుడు నాపై తీవ్రంగా తన ప్రభావం చూపుతుంది. ఇంతటి సభలోకూడా నేను ఒళ్లుమరచి తూగబోతుండగా, నిద్రాదేవి ప్రభావాన్ని తలచుకుని నవ్వాను. అంతేగాని నేను ఇంకొక విధంగాభావించి నవ్వలేదు. పథాలు కేండ్లు అరికట్ట గల్గిన ఈ నిద్ర ఈ నాటికి నన్ను జయించ కల్గినదికదా! అని నవ్వుకున్నాను. కావున నా

అంతట బ్రహ్మదేవుడు “నేను నృప్తి కర్తను మాత్రమే. అయకారుడైన శివునివద్దకు వెళ్ళవలసింది” అని చెప్పాడు. వెంటనే బంతులు శివుని దర్శనార్థమై కైలాసపర్వతమునకు వెళ్ళినవి. తపస్సు చేస్తున్న శివుని గాంచి తమ బాధను తెలియబఱచి విముక్తి కలిగించమని వేడుకొన్నవి.

టి. వి. నాథు

శివుడు తన కుమారుడైన వినాయకుని ప్రార్థించవలసినదని చెప్పాడు.

తక్షణమే బంతులు యింటికి వెళ్లి వినాయక చవితినాడు వినాయకుని పూజ చేయుటకు నిశ్చయించినవి. వినాయక చవితిరాగానే పూజచేసి వినాయకుని మనస్సులో ధ్యానించి తమ కష్టాలు తీర్చవలసినదిగా

నవ్వును అపార్థం చేసుకున్న పెద్దలు నన్ను మన్నించ గోరుతాను,” అని చెప్పాడు.

అక్షుణుని నవ్వుకి అనలు కారణం తెలియగానే అనవసరంగా తాము అతన్ని అపార్థం చేసుకున్నామే అని బాధపడ్డారు పెద్దలంతా.

చూశారా! నిండు సభలో నవ్వి నందుకు ఎంత ప్రమాదం జరిగిందో! అందుకే నవ్వు నాలుగు విధాలా చేటు అన్నారు పెద్దలు. ★

ప్రార్థించినవి. వినాయకుడు బంతులపై జాలి తలచి తన వాహనమైన మూషికమును పిలచి ‘బంతి జాతికి సహాయము చేయవలసిన’దని చెప్పాడు. మూషిక రాజము తన స్వామి ఆజ్ఞానుసారము బంతి జాతికి సహాయంచేయ పూనుకొన్నది. వెంటనే తన సేనతో ‘నేలమీద కనుపించిన ‘బాటు’ల నరములను కొఱికి వేయవలసిన’దని చెప్పింది.

ఎలుకల దండు బయలుదేరి బంతి జాతి శత్రువులైన బాటులనరములను కొఱికివేయుట ప్రారంభించినది. ఈ విధముగా బాటుల నాశనము జరుగుచుండగా ఆటగాండ్రందఱు సమావేశమై ‘బాటులను నేలపైనుంచరాదు. గోడకు తగిలించాలి’ అని తీర్మానించారు. ఆ రోజునుంచి ఆటగాండ్రందఱు తమతమ బాటులను గోడలపైనే ఉంచుతున్నారు, అని తాతయ్య కథను ముగించాడు.

పిల్లలందరూ బాగుం దంటే బాగుం దని కేరింతలుకొడుతూ వెళ్ళారు. ★

పైటోడెంట్

దంతశ్రీములను
సంహరించే పండ్లపాడి
(ప్రీవెన్టివ్ క్లెయిన్ ట్రిప్లెక్స్)
అమెరికన్, మద్రాసు-30.

★ కృష్ణ జిల్లా బస్సు రవాణా ★

(6-వ పేజీ తరువాయి)

ఎంక్వైరీ ఆఫీసు ఎక్కడుందో అని అడిగి తెలుసుకోవాలి. పావుగంట పట్టింది. ఫలానావోట ఎంక్వైరీ ఆఫీసుంది అన్న విషయం తెలిపే బోర్డులాటిది విజయవాడ బస్సు స్టాండులో నాకు కన్పించలేదు. బందరులో “ఎంక్వైరీ ఆఫీసు ఏది?” అని ప్రశ్నిస్తే ఎవరో మహాత్ములు వేలంటు చూపించారు. అది విజయవాడ నేటిగోడ కానించిన పెద్దబోర్డు మీద బస్సుల రాకపోకల వేళిటా, చార్జీలు తగరా వివరాలన్న పెద్ద కాగితం అతికబడి వుంది. దానిపక్కనే చిన్న పాకలాటిది వుంది. అదే ఎంక్వైరీ ఆఫీసు అనుకోమని ప్రార్థన. కాని అందులోమాత్రం మనిషి కొడుగదా, లాంఛనార్థం ఓ కుర్చీకూడా లేదు. పోనీ ఆచుట్టుపట్ల ‘ఎక్కడా’ ఎంక్వైరీ ఆఫీసు అన్న బోర్డులు కన్పించలేదు.

ఇక ఈ ఎంక్వైరీ ఆఫీసు (వాళ్ళపేరు అదే అనుకుంటాను) గురించి మరొక చిన్న సంఘటన వుంది.

ఏపిటి రివల్యూషన్ విజయవాడ వెళ్ళాలని బందరు బస్ స్టాండ్ కి వెళ్ళి ఆట్రం లేచింది కాగితంమానే ఆఖరుబస్సు రాత్రి 7-20 కని వుంది. నేను బస్ స్టాండ్ కు సరిగ్గా

7-15 కల్లా చేరుకున్నాను. అక్కడ మరో మిత్రుడు తలపడ్డాడు. తనూ విజయవాడ కళ్ళే బస్సుకోసమే ఆరింటినుండీ కానుక్కుచున్నావనీ, గంటంపావు నుండ బిక్కుబస్సులు రాలేదనీ చెప్పాడు. ఆట్రం లేచితే ప్రకారం ప్రతి ఇరవై నిమిషాలకు ఒక బస్సు రావాలి. గంటంపావునుండీ బస్సు రాలేదంటే-కనీసం మూడు బస్సులుగా వస్తావుండాలి అని తీర్మానించుకుని నేనూ బస్ స్టాండ్ లో ఆగాను. అదుగుదామంటే ఎంక్వైరీ ఆఫీసులో యధాప్రకారం ఎవరూ కన్పించలేదు. పోనీ మరోసారి ఆట్రం లేచుకోవలసిగా చూడమంటే దీపంలేదు! చాచావు ఓ యాభైమంది విజయవాడ బస్సుకోసం ఎదురుచూస్తున్న వాళ్ళుందీరా బస్ స్టాండు తిట్లు చెల్లాచెదురుగా వున్నాయి. 7-35 కి ప్రభుత్వం వారి ఒకబస్సు వచ్చింది. ‘నామ్యుయ్య’ అనుకుని ఈ యాభైమందితో బాటు మేమూ ఆ బస్సుదిగరకు ఆకితో పరుగెత్తాము.

“ఈ బస్సు ఈరాత్రి కిక్కడేవుంది పాడున్నే బయలుదేరుతుంది.” అన్నాడు ఆకండ్లకరు.

*మరి ఆఖరుబస్సు—7-20 కి బయలు

దేరవలసిందిగాని అంతకుముందువి రెండుగాని రాలేదే?” అని అడిగితే— “అవన్నీ నాకు తెలియవుకాని ఒకబస్సు కొనేటిదగ్గర అరఘంటనుండీ నిలబడివుంది. అది విజయవాడ వెళ్తుంది. కానాలోంటే అక్కడికల్సి అందులో ఎక్కండి-స్థలం వుంటే” అన్నాడు ఆకండ్లకరుగారు పాప భూతితో.

రికాలమిడ వెళ్ళి నేనూ, నా మిత్రుడూ రెండున్నర ఫర్లాంసుల కవతలవున్న విజయవాడ బస్సునందుకున్నాం. మా ఇద్దరికీ పీట్లు లభించాయి. అపాటికే బస్సు నిండిపోయి వుంది. పాపం ఆరింటినుంచీ బస్సుస్టాండ్ లో కాచుకుని కాచుని, అక్కడనుంచి పిల్లాకెల్లా, మూటామల్లెతో పరుగెత్తుకొచ్చిన ప్రయాణీకులు వెనక్కి తిరిగివచ్చి వచ్చింది.

“ఏనుండీ ఈ బస్సు బస్ స్టాండ్ దాకా రాకపోవడంలో మహదాళయం ఏమిటి?” అని టికెట్ చెకింగ్ ఇన్ స్పెక్టరు వడిగితే “బస్ స్టాండ్ లో ప్రయాణీకులే లేరటగా, అందుకేనిబస్, స్టాండ్ దాకా రానక్కర్లేదని మా నూపర్ వెజర్ గారు చెప్పారు. అని సమాధానం వచ్చింది. ఆ నూపర్ వెజర్ ఏవరో, ఆయన ఎక్కడుంటాడో సర్వాంతర్యామికే అంతక. ఆబస్సు 7-20 కి బందరువదిలి విజయవాడకి 9-50 కి చేరాల్సింది; 8-10 కి బయలుదేరి 10-55 కు చేరింది.

ఆవిధంగా 5-4-58 వ బందరులో మేము అప్రకసనాపడి అందుకున్న బస్సునంబరు APZ. 2025-No 8/- నాటిక్కట్టు నెంబరు 1218. మరి ఇది అరణ్యరౌద్రశేగా....

మరోసారి ట్రిప్పలో ఎవరో పల్లెవాసులు నాలుగు పెద్దపెద్ద మూటలనో ఎక్కబోలే కండ్లకరు వారింంచి, వారివద్ద నుంచి—లగేజీ తూచుకుందానే—“ఆ... దీనికి లగేజీధారి రెండురూపాయలవుతుంది” అని రెండురూపాయలు వుచ్చుకుని, ఆమూటల్ని బస్సుపైన పారేయించాడు. లగేజీవివరాలేవి రాయకుందానే వారికి టిక్కెట్లు రాసిచ్చాడు. వారికి చదువు రాదాయే. కాస్తమూరం తర్వాత ఓచెకింగ్ ఇన్ స్పెక్టరు వచ్చి ఆటోమైటి కాలమ్ను పీట్లును చెక్ చేశాడు. “లగేజీ ఏమీలేదా?” అని అడిగాడు. తోణుక్కుందా “లేదు”—అన్నాడు కండ్లకరు. ఇన్ స్పెక్టర్ సంతోషంచేసి దిగిపోయాడు. అతిధి ధర్మం అతిదు నిర్వహించాడన్న మాట!

ఆదాయంతో నిమ్మతిలో కొప్పకొని పనితో ఫలితం స్వల్పమైన బాధ్యతలతో, ఉద్యోగలని పీడిన ఏర్పడే ఫలితం ఇది. ఈ అవినీతికి నెరిక పరిణమా కారణమయినా డబ్బు ఇబ్బంది అతి ముఖ్యధారం అని

స్వార్జితము

(35 వ పేజీ తరువాయి)

: యిగా ప్రతివాళ్ళు ఏదైనా వస్తువు పంపివుంటే బాగుండేదిని అనిపించింది నాకు.

సినిమా వదిలారు. బస్సెక్కిట వస్తుడు ‘ఇదే ఆఖరిసారి అడుగుతున్నా, నీకిష్టమంటే వస్తూ, సునీతను హోల్ కు తీసికెళ్ళి రురీలు బిలుచేయి’ అన్నారు మావారు. నాకు చాలా చీకాకు కలిగింది, ఏరేంటి ఇవారే ఇలా ఏడ్చుకున్నారని. వన్నెడిపించడమంటే (తమాషాగా) మావారికి ధీరే సరదా.

ఇంటికి చేరటప్పటికి సాయంత్రం 6-30 గంటలయింది. ఇంటిదగ్గర మాచాకలివాడు మోసం ఎదురు చూస్తున్నాడు. డబ్బుకోసం వచ్చాడట. ఒకటో తొర్రు ఇంకొక రాత్రే; రెండు రోజులు పోయినతర్వాత రమ్మని అతినికి చెప్పాను. కాని అతిసు “నిన్నటినుంచి మేమంతా పడుపున్నామమ్మ. ఇంట్లో చాలా ఇబ్బందిగా వుంది” అన్నాడు. నాదిగ్గర డబ్బులున్నప్పుడు సహజంనా లేదని నేను చెప్పాను. అందులోనూ ఇటువంటి పరిస్థితిలో లేదని ఎలా చెప్పగలను. అయితే ఇంట్లో ప్రతివాళ్ళు పంపిన రీదు.

లుతప్ప ఇంకేమీలేదు. ఏదైనా వుంటే 1,2 రూ. ల చిల్లర మాత్రము వుండాలి. వాకో పెద్ద సమస్య! అయి పోయింది. అందుకే మావారి నికన్నడం లో అడిగాను (ఎదుటి వారికి మేము మాట్లాడేది తెలియకూడదని ఎందుకంటే ఇక్కడ వీరికి కన్నడం బోధిగా తెలియదు) ‘సెనిప్పుడు నా దగ్గరున్న రీరు ఇస్తాను. జీతం వచ్చి తర్వాత మీరు నాకు తిరిగి ఇచ్చేయ్యాలి, కాని వారు నా బలహీనాన్ని గుర్తించారు. అందుకే నిక్కచ్చిగా ‘నీకిష్టమంటే ఇవ్వు’. లేకపోలే లేదని చెప్పా. నేను మాత్రం జీతంలో నీకు డబ్బు వాపసు చేయను’ అని చెప్పాడు. చాకలివాని మొహం చూశాను. ఎంతో దివంగం వుంది. అతను పస్తున్నట్లు స్పష్టంగా కనిపిస్తూనే వుంది. రెండు రోజులనుంచి నాస్వార్జితం రీరూపాయలను ఎలా ఖర్చుపెట్టాలో తెలియక తికమక పడుతూ వున్న నేను, పోనీ ఇతిర్ల కన్నా కవంతో సహాయపడుతుందనే తృప్తిలో రురీలు తీసి రాకలికిచ్చాను. పిల్లి బొమ్మ పరుగులో హాయిగా పవ్వలించి వున్న రురీలు చాకలివాని మురికి చెవిలోకి ప్రవేశించినా, నేనేమీ చేయలేక పోయాను!

కృష్ణ జిల్లా బస్సు రవాణా

మరణదానికి దిలేదు. ముందు సరయిన తేరినాల్సి అతర్వాత నీతికృష్ణులు, శిక్షలు తగ్గరా ప్రయోగించవచ్చు. నామట్టుకు నేను అక్కడ కండ్లకరలా చేయాలే ఏమీ అనలేక పోయాను. కారణం-రోజుకు 12,16 గంటలు పొన్నన దినబతైం లేకుండా శేవలం శిలకు అరవే దూపాయిలకని ఈ బండ చాకిరి ఎవడు చేయగలడు?

ఈ సంఘటన చూడగానే నాకు చాల బాధనిపించింది. నాందిలోనే ఈ జాతీయ కరణ అప్రతులు పలుకుతున్నట్లునిపించింది. ఇది మామూలు-అయిపోక మునుపే గద్దెల మీది పెద్ద మనుషులు గమనిస్తారని ఆశించ వచ్చినట్లు కంటాను.

ఇహ ఈ మార్గాల్లో ఆదాయం హెచ్చించడానికి ఈక్రింది పద్ధతులు పనికి రావచ్చు.

(1) ప్రభుత్వం రవాణాలో ఎక్స్ ప్రెస్ సౌకర్యాలు కల్పించింది. కాబట్టి బస్సు ఛార్జీలు మునుపటికన్న కాస్త హెచ్చించినా సంతోషంతో ఇవ్వడానికి ప్రజలు సిద్ధంగావున్నట్లు నా అనుభవం.

(2) ఎక్స్ ప్రెస్ ఛార్జీ ప్రస్తుతం మామూలు బస్ ఛార్జీయే. అలాక్కాకుండా

ఎక్స్ ప్రెస్ బస్సు ఛార్జీ కాస్త హెచ్చించవచ్చు.

(3) ప్రస్తుతం ఎక్స్ ప్రెస్ బస్సు-ఉదాహరణకు-విజయవాడ బస్ స్టాండ్ ను నడిలిలే విజయవాడ మునిసిపల్ సరిహద్దుల్లో కూడా ఎక్కడ అగడంలేదు. కనీసం, ప్రజలకి ఎక్స్ ప్రెస్ బస్ కావాలంటే బస్ స్టాండ్ కి రావాలన్న అలవాటు రప్పించేదాకా, బస్ స్టాండ్ కాక ఎక్స్ ప్రెస్ స్టాపులు ఒకటో రెండో ఏర్పాటు చేయవచ్చు.

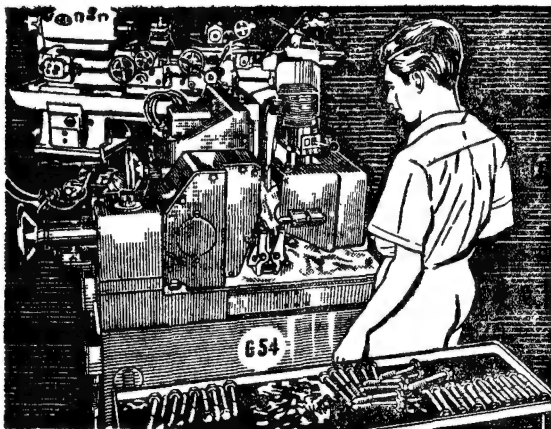
(4) ఇతన్నీ కాక, బస్సులో పలా, బస్సు వెలుపల వెనకా, ఇగు ప్రక్కలా వున్న ఖాళీ స్థలాల్ని ప్రకటనలకు అద్దెవ్వడంతో ఎంతో రాబడికి ఆస్కారం వుంది.

(5) ఈ బస్సు రాకపోకలు, వాటికి సంబంధించిన రూల్సు వగైరా చిన్న (ఎక్స్ ప్రెస్ లకు) పుస్తకం క్రింద ప్రచురించి వాటిని అర్థజాణో అజాణో అమ్మవచ్చు. ఆ పుస్తకంలో ప్రకటనలూ అవీ అనుమతించవచ్చును.

ఈవిధంగా ఆదాయం హెచ్చించి ఉద్యోగుల వేతనాలు పెంచి, ప్రజలకు ఇతోధిక సౌకర్యాలు కలిపే ప్రభుత్వపు ఈ

జాతీయీకరణ ప్రయత్నం నూటికి నూరు పాళ్ళు సఫలమై, ప్రజలకు ప్రభుత్వం పై వున్న ప్రేమ, నమ్మకం స్థిరపడి, ప్రభుత్వం వారు క్రమంగా ఇతర మార్గాలను కూడా జాతీయం చేయడానికి దోహదం కాగలదు.

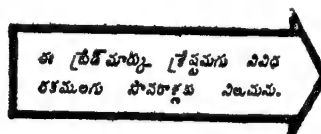
ప్రజాస్వామ్యంలో ప్రభుత్వంవారి ప్రయత్నం దీనికయినా ప్రజల ఉత్సాహం వెన్నెముక. కృష్ణ జిల్లాలో ఈ ప్రాంతవాసులు ఈ బస్సు మార్గాల జాతీయీకరణకు ఎంతో ఆసక్తిగా వున్నారని స్పష్టమవుతుంది. ప్రజలకు ప్రభుత్వం పైన ఉండవలసిన బడిన ఇబ్బందులన్నీ భరింపనీ అ ఉత్సాహంతోనే—నివాటికయిన తమ కష్టను ఖాలగుర్తించగలది ఒక్క ప్రభుత్వమే అన్న నమ్మకంతోనే. ప్రజల ఈ హృదయ పూర్వకమైన భావాలు చలారీపోవకమునుపే ప్రభుత్వంపై చెప్పిన లోట్లను స్పష్టపరచాలి. కాకపోతే కేంద్ర ప్రభుత్వం విమాన మార్గాలనూ, భూసంస్థలనూ జాతీయం చేసిన తర్వాత బయలుదేరిన రసాభాసలూ, దుమారాలూ రాకమానవు. ఇలాంటి అవాంఛనీయ పరిణామాలు రాకముందే రాష్ట్ర ప్రభుత్వం వారు నడుము బిగిస్తారని ఆశించడంకన్న సామాన్యమే చేయగలిగే దేమింది? ★

ప్రతి ప్యాక్టరీ ఇంజనీరును ఎఱుంగును

ఏమన—మంచి యంత్రాన్ని మంచి పనిమొదలన కలగును. గుణమునందును వెలయుదును తక్కువదగు వరికరములతో వనికీ సాహసించుట తగదు. కావున, మెఱుగు పెట్టుకొను మరియు పనిమొట్టను మంచి స్థితి యందుంచుటకు వలువిధములగు వరికరములకు తగినట్లుగా యంత్రాన్ని చేయబడిన కార్పొరేషన్ యూనివర్సల్ వారి సానరాళ్లనే ప్రత్యేకముగా వాడుదురు. ఇవి ప్రపంచమందలి మంచి రకములకు సాటియై యున్నవి.

కార్పొరేషన్ యూనివర్సల్ వారి ఉత్పత్తి వరికరములు (Bonder) 99 సానరాళ్లు, పదునుపెట్టు రాళ్లు; అరుగడియ గు పెట్టు రాళ్లు, గ్రైన్ డింగు కాంపౌండు మొదలగునవి.

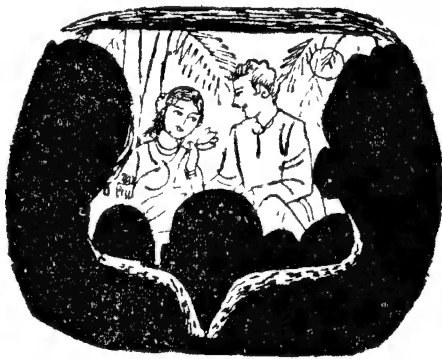
ఈ డ్రీఫ్ హక్కు శ్రేష్టమగు వివిధ రకముల సానరాళ్లకు విలువను.

కార్పొరేషన్ యూనివర్సల్ లిమిటెడ్.

హెడ్ ఆఫీసు: "స్వాస్తిక హౌస్" 106, ఆర్మీ యన్ స్ట్రీటు, చెలిఫోను 2941 (4 లైన్లు) కర్ణాటక: తిరువత్తియూర్, మద్రాసు.

పంపకపుదార్లు:

మెన్సర్స్ స్కాట్ & ఏక్స్టాక్ ప్రైవేటు లిమిటెడ్, కలకత్తా-1, బొంబాయి-1, మద్రాసు-1, బెంగళూరు కాన్ పూర్, హైదరాబాద్-ఉత్కల మెన్సర్స్ విలియం జాక్స్ అండ్ కో, లిమిటెడ్, కలకత్తా-1, బొంబాయి-1, మద్రాసు-1, న్యూఢిల్లీ, బెంగళూరు-1, కాన్ పూర్. మెన్సర్స్ ఎచ్. ఎన్. కాక్స్ అండ్ కో, ప్రైవేట్ లిమిటెడ్, 24, రామ్ పార్క్ రోడ్, బొంబాయి. (ప్రత్యేక రకాలకు మాత్రమే)

సినిమా

రాష్ట్రపతి హితవాక్యం

భారతీయ విజ్ఞాన భివన్ లో ఈ ఏడాది బహుమతి ప్రదానోత్సవం, గత నాలుగేళ్ళకన్న బాగా జరిగిందని ఢిల్లీ వెల్లెవచ్చిన వారంతా మెచ్చుకున్నారు. ప్రధాని నెహ్రూ, కేంద్ర మంత్రిలు, ఇతర అధికారి అసభికార ప్రముఖులు, మూడు ఫీలిం కేంద్రాలనుండి ప్రతিনিధులూ, చలనచిత్ర అభిమానులూ పలువురు వచ్చారు.

డా॥ రాజేంద్రప్రసాద్, బహుమతులు ఇస్తూ, ఉత్తమ చిత్రాల యోగ్యతను నిర్ణయించడానికి ప్రమాణం, ఆయా చిత్రాలలో విశేష, విజ్ఞాన ప్రదాయకతలను ఎంత వరకూ, ఎంత అందంగా మేళవించడం జరిగిందీ అన్న దేనిని చెప్పారు. నేటి మన చిత్రాల తరహాను ప్రసావించి, 'లేత మన

సుల'వై ఇవి ఎటువంటి ముద్రలు వేస్తున్నాయి, వాళ్ళని ఎంతగా వాడు చేస్తున్నాయి అన్న సంగతిని ఇదమితంగా చెప్పకొనకపోయినా, మొత్తానికి వస్తున్న చిత్రాలన్నీ చిన్న వాళ్ళు చూడదగ్గవలేమని ఆయన అన్నారు.

అందువల్ల, లీసే చిత్రాలకూ, చూసే జనాభాకూ, పరిచయం లేకుండా అన్న విషయం ఆలోచించి, వాడుకలు ఏర్పాటు చేసుకోవడం నుంచి దీని ఆయన హితవు చెప్పారు.

రాష్ట్రపతి హితవాక్యంలో ధ్వనించినవిమర్శ నూలంగా అందరికీ వర్తించినా బొంబాయి క్రైమ్ సిక్వెల్ కు బాగా పడుతుంది. వీటిలో కొత్త కొత్త పద్ధతులలో దొంగతనాలు

కాలీనాథ్ ప్రొడక్షన్స్ వారి 'శ్రీరామాంజనేయ యుద్ధం'లో రఘురామయ్య.

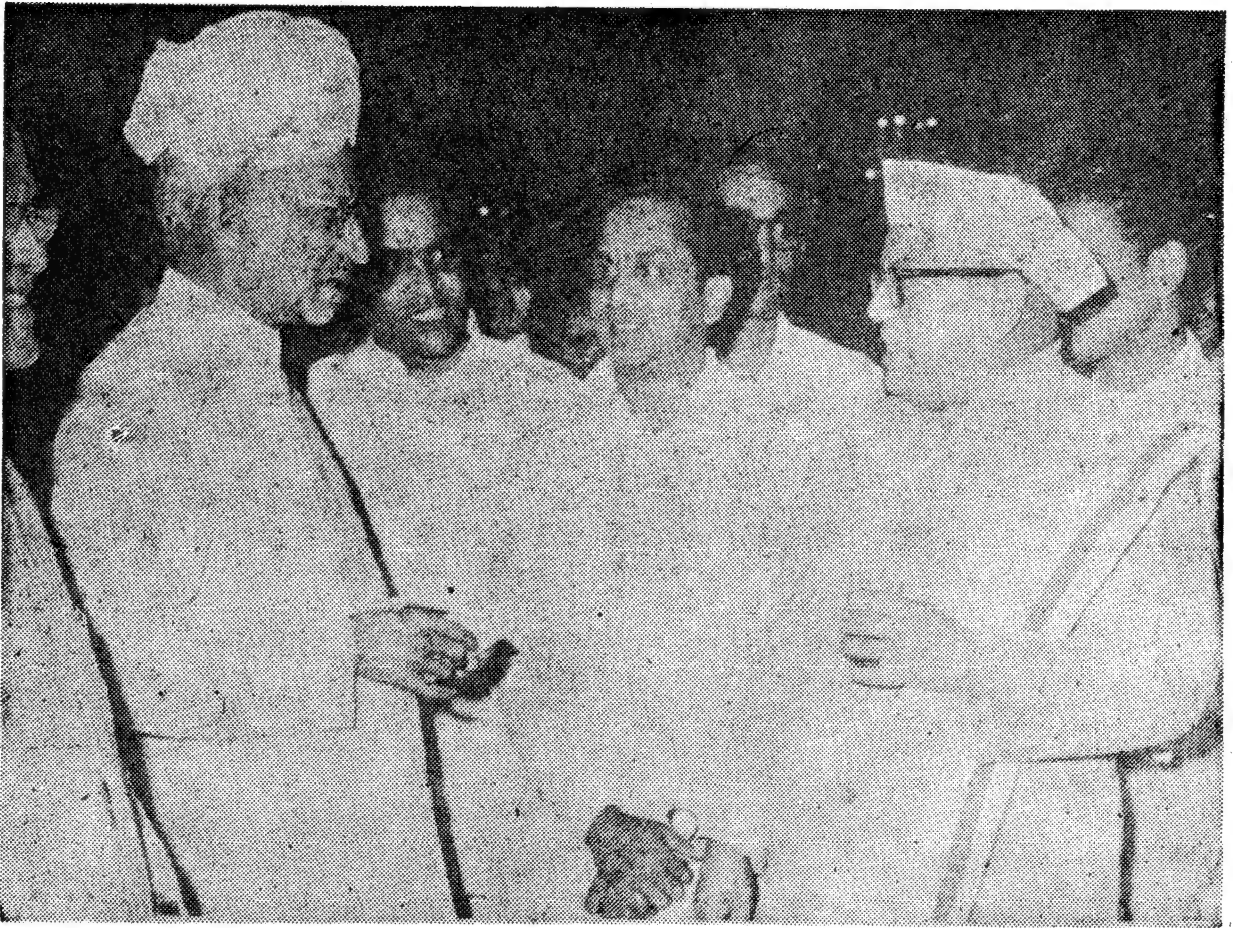

హిందీచిత్రం "దో అన్ ఫేన్ బారాహాత్"కు రాష్ట్రపతి స్వర్ణపతకం, రూ. 25 వేల బహుమతి లభించాయి. చిత్రనిర్మాత శ్రీ వి. కాంతారావు రాష్ట్రపతి బహుమతి ప్రదానం చేస్తున్నారు.

దోపిడీలూ సాగించి, 'హరీసులకు ఫోటో జెనిక్ గా టోకరాలు ఇస్తూ చివర్నీ సంఘాన్ని, ధర్మాన్ని చినాపెసే చెక్కినే హరీపుడ్ మాల్కు బొంబాయివాళి దొంగల కథలద్వారా క్రైమ్ 'విజ్ఞానాన్నీ', సెక్స్ డాన్సులద్వారా విజ్ఞానాన్నీ మేళవిస్తున్నారు. రామాయణ, భారతాల దగ్గించి ఏకధతీసుకున్నా దానికి 'క్రైమ్ త్రిల్లర్' వైద్యం చేసేసేథోరణి నేటిపరిశ్రమకు జెండా. అందుచేత, వీటిలో కొన్ని ఫలనా జేడు వాళ్ళు చూడతగనివి, మరికొన్ని చూడ తగినవి అని, ఏరటం, చాలా కష్టం...

ఏటేటా చలనచిత్రోత్సవం

ఢిల్లీ ఉత్సవానికి తెలుగు పరిశ్రమ తరఫున 'భాగ్యలక్ష్మి' దర్శకుడు శ్రీ వి. ఎన్. రెడ్డి, నటి శ్రీమతి జమున, 'వోడిగోడలూ' దర్శకుడు శ్రీ ఆదుర్తి సుబ్బారావు, నటుడు శ్రీ నాగేశ్వరరావు సటి శ్రీమతి నా వి త్తెర్లా.

ధిల్లీలో బహుమతి ప్రధానోత్సవం జరిగిన సందర్భంలో తీసిన చిత్రం. దా|| రాధాకృష్ణన్, ఢిల్లీ రేడియో స్టేషన్ డైరెక్టర్ శ్రీ ఎన్. ఎన్. మూర్తి, నటుడు శ్రీ ఎ. వాగ్దేవరరావు, లోక్ సభ అధ్యక్షులు శ్రీ అనంతకయనం ఆయ్యంగారు.

రాష్ట్రపతి హతవాక్యం

ప్రభుత్వం బహుమతులు ఇచ్చినపుడే చలన చిత్రోత్సవం వంటి దొకటి ఏర్పాటు చేయడం అవసరమని ప్రముఖ దర్శకనిర్మాత శ్రీ బి. ఎన్. రెడ్డి నూచించారు. ఢిల్లీ ఉత్సవం రీయలైజ్మెంట్ను చూచినవారు ఎవరైనా ఈ ఏర్పాటు చాలా అవసరమని అంగీకరిస్తారు.

“అసలదంతా చాలా యంత్రాకం గా జరిగిపోయింది. ఏదో కర్మకాండ అన్నట్లుగా. అందరిచేత ఉపన్యాసం లిప్పించాలని కొడుగాని, దేశం నలుమూలలనుండి వచ్చినవాళ్లు ఎవరెవరో పరిచయం చేయడం వంటివేనా జరగాలికదా. అలాకాక, ఏదో ధర్మంచేసుకొట్టు, వచ్చినవాళ్ళు ఎవరో మాకు తెలీ దన్నట్లు ఉంది” అని ఆయన అన్నారు.

బొంబాయిస్టారూ, ప్రాధ్యూ సర్ ఆయితే, ఢిల్లీవాళ్ళకి తెలుసుంది. కానీ, ప్రాంతీయ చిత్రసరిక్రమ ప్రతినిధుల సంగతి అలా ఉండదు. వాళ్లనివాళ్లే, సాటి

వాళ్ళకి పరిచయం చేసుకోవలసి వచ్చింది. బహుమతు లిస్తామని ఇంతదూరమూ పిలిపించి, ఇలా మర్యాదచెయ్యడం భావ్యం కాదు. కాగా, విళ్ళిని ఎందుకు పిలిచారు? వాళ్ళు తీసిన చిత్రాలు బాగున్నందుకు. ఆయన పుడు, వాటిని సభకు వచ్చిన వారికి చూపడం అవసరంకదా. అదీలేదు. సువర్ణపతకం వచ్చిన చిత్రం ఒకటే మా పిం చి నం త మ్రాతాన చాలదు. నాలుగుప్రాంతాలవారు, ఈపండుగ వేళైనా, ఒకరిచిత్రాలు ఒకరు చూచి తెలుసుకోవడానికి సదుపాయం జరగడం అవసరం.

“దీనికి, బహుమతి ప్రధానోత్సవాలే, దేశీయ చలనచిత్రోత్సవంకూడా ఏర్పాటు చేసే అనుకూలంగా ఉంటుంది. ఆ నాలుగు రోజులూ అన్నిప్రాంతాల చిత్రాలూ (బహుమతులు వచ్చినవి) వేయవచ్చు” అని రెడ్డిగారు అన్నారు.

అంతేకాక, ఈ బహుమతి ప్రధానోత్సవాలూ ఏటేలా ఒకచోట పెడితే బాగుంటుందనికూడా ఆయన నూచించారు.

* * *

ధిల్లీ ఉత్సవంపై వచ్చిన మరో నూచనం: బహుమతులు పొందిన చిత్రాలపై రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు వినోదం పన్ను రద్దుచేయాలి. కన్నడ దర్శక నిర్మాత శ్రీ ఆర్. వాగ్దేవరరావు ఈ నూచన చేశారు.

★

ఏలీం పాస్ సంఘం

బహుమతులు

మద్రాసు చలన చిత్రభిమానుల సంఘం.

1957 వ సంవత్సరానికి ఉత్తమ నటులను, చిత్రాలను గతవారం ఎన్నిక చేసింది. బహుమతి ప్రధానోత్సవం జూన్ లో జరుగుతుంది. ఉత్తమ చిత్రాలను ఎన్నిక చేసిన సంఘ సభ్యులను, తింజావూరు లోని కరుణానిధి తిరుళ్ళ సంఘంకు పాతికవేల రూపాయలు విరాళమిచ్చిన ప్రముఖ నిర్మాత శ్రీ ఎ. కె. వేలన్ ను గతవారం దాసప్రకాష్ హోటల్ లో సంఘ సభ్యులు సన్మానిం

చాడు.

ఈ తమచిత్రాలలో తోడికోడళ్ళు (తెలుగు) ఎంగల్ వీట్లు మహాలక్ష్మి (తమిళం-ఈ రెండూ అన్నపూర్ణ వారివే) పాదాలి పైకిరి (మలయాళం), ప్రేమద పులి (కన్నడం).

ఈ తమ తెలుగు నటులుగా ఎన్.టి. రామారావు (ఎన్.ఎ.టి. వారి పాండు రంగ మాహాత్మ్యం) ఎన్నిక అయ్యారు. తమిళంలో శివాజీ గజేనిన్ (మక్కల్ పైట్ర మహారాజ్), మలయాళంలో పుమారి ఎన్నిక అయ్యారు.

తెలుగు తమిళచిత్రాలలో ఈ తమనటిగా (తోడికోడళ్ళు, వణంగుముడి) పా వి త్రి ఎన్నిక అయింది. కన్నడంలో హెచ్.ఆర్. సంధ్య, మలయాళంలో పుమారి ఎన్నిక అయ్యారు.

ఈ తమ హాస్యనటులు రేలంగి వెంకట రామయ్య (పొన్నలూరివారి భాగ్యరేఖ), చంద్రబాబు (భరణివారి మణిమగన్ లేవై), మలయాళం: ఎస్. పి. పిల్లై, కన్నడం గణపతిధర్.

ఈ తమ హాస్య నటులుగా, గుమ్మడి కొంక టేక్స్టర్ రావు (చందమామ వారి దొంగల్లోదొర) కె.ఎ. తంగవేలు (ఎంగల్ వీట్లు మహాలక్ష్మి), ముత్తయ (మలయాళం) ఉదయకుమార్ (కన్నడం), కన్నాంబ (తెలుగు-విక్రమ్వారి పుటుంబ గౌరవం), ఎం.ఎన్. రాజం (మహాదేవి), శ్రీరాంజని జూనియర్ (కన్నడచిత్రసీమలో), పంకజ వల్లి (మలయాళం) ఎన్నిక అయ్యారు.

ఈ తమ బాలనటిగా 'యార్ పయ్యన్?' చిత్రంలో నటించిన డెయిసీ ఇరానీ ఎన్నిక అయింది.

రివల్లీక్ వారి "పెళ్లి నందడి"లో అంజలీ దేవి, గుమ్మడి

శ్రీ నాగిరెడ్డి హెచ్చరిక

భారతీయ చిత్రాల విదేవిమిడికల అడుగు లలో తెలివిపోగా చూడాలని కేంద్ర మంత్రి మురార్జీ దేశాయ్ గారి లాగే చాలామంది ముచ్చట పడేవారు వున్నారు. ఊహించుచుండగాని, దాన్ని హతాత్తుగా ఆములులోకి లేవడం, లక్షలాది పనివారికి అన్నం పెడుతున్న పరిశ్రమతో చెలగాటం ఆడడం అవుతుంది. విదేశీద్రవ్యం పొదుపు చేయడానికి గతజూలైలోముడి ఫిలిం దిగు మతి నూటికి 40 వంతులు కొరపెట్టినపుడే పరిశ్రమలో అంతటా కలవరం చెలరేగింది. నిలవడాన్ని ఫిలిముతో కాలక్షేపం చేస్తే ఈసారి కోట్లాది ప్రకటించినపుడు పరిస్థితులు మెరుగు అవుతాయని అంతా ఆశించారు. తీరా, ప్రభుత్వం పాతకొరకు ఇంకో ఇరవై వంతులు తగ్గించి అరవైకి పెంచడంతో అందరూ విభ్రాంతులై పోయారు. ఇక్కడ ఉత్పత్తిలేని ఈ సదురుతు తగ్గించి, సాగుకుపన్నెండుకోట్ల రూపాయలు

పన్నులుకడుతూ, విదేశాలనుండి 2 కోట్లు సంపాదించి పెడుతూ దేశంలోని పరిశ్రమ లలో ద్వితీయస్థానం వహించిన సినిమాను ఇంత లోపనచేసి. తోటిపెట్టడం భావ్యం కాదు. ఈ పరిశ్రమ శ్రేయస్సుకై పాటిల్ కమిటీచేసిన సిఫార్సులను త్రోసి రాజనడం సబబూకాదు. ఇన్నిటికీ వడిగట్టి ప్రభుత్వం పొదుపు చేయ దల చినది, చెయ్యవలసిన దానిలో నూటికి పావలా లేదు.

కొ బు ట్టి

ఆరు భాషల చిత్రాలకు నిర్మాణ శీలంగా, కోట్ల పెట్టుబడితో ఎదుస్తున్న మద్రాసు పరిశ్రమకు ఇది గొడ్డలిపెట్టు. ఈ మాటను, పరిశ్రమకు నాయకుడు, ప్రతినిధి, ఆసియాలో అగ్రస్థానం వహించిన వాహినీ స్టూడియో అధిపతి అయిన శ్రీ బి. నాగిరెడ్డి గారు అసందిగ్ధంగా చెప్పారు. పరి శ్రమతో ప్రత్యేక, పరోక్ష సంబంధాల వున్నవారూ, పరిశ్రమ శ్రేయోభిలాషులూ కూడా "ముడిఫిలిం కొర పరిశ్రమపై పెద్ద డబ్బులేనుంది; అభివృద్ధికి ఆటంకం అవు తుంది" అని ఆయన చేసిన హెచ్చరిక అక్ష రాలా వాస్తవమని బలపరుస్తున్నారు. ★

1957-వ సంవత్సరానికి తెలుగు తమిళ చిత్రసీమలలో ఉత్తమనటిగా ఫిలింఫ్యాన్స్ సంఘంవారు సావిత్రిని ఎన్నిక చేశారు.

కొత్త డాక్యుమెంటరీ చిత్రాలు

ప్రిలింస్ డివిజన్ వారు ఇటీవల విడుదల చేసిన కొత్త డాక్యుమెంటరీ చిత్రాలను గతవారం మద్రాసు న్యూస్ పేపర్స్ లో ప్రత్యేకవారికి చూపించారు.

అవి: నాగార్జునకొండ, ఆల్ ఎజాట్ టీత్, ఫ్లోరి ఆఫ్ డాక్టర్ కార్వే, ముండ్మాది సిటి ఆఫ్ జాయ్, పిప్ యార్ డ్విట్టు సి వేస్, దు యు నో?, 496 న్యూస్ రీల్. వీటిలో మొదటిచిత్రం వై సమాక్ష ఇంతకుముందు వెలువడింది. రెండవది, దంతాల పరిరక్షణ గురించినది. పన్ను స్వరూపం, అందులో వివిధ భాగాలూ, అక్రమిస్తే గాటికి వాటిలే ప్రమాదం, దానివల్ల కళ్ళు, చుక్క చెవులూ కూడా ఎలా దెబ్బతినేది, అందరికీ తేలికగా తెలిసేలా వివరించారు. తెలుసుకోవాలి వల్ల చూడతగ్గ చిత్రం.

డా॥ కార్వే

తరువాతది, భారతరత్న డా॥ కార్వే జీవిత విశేషాలను సంగ్రహంగా తెలుపుతూ తీసినది. మానవకల్యాణానికై కంకణంకట్టి నూరేళ్ళు నిండుగా, సార్థికంగా జీవితం సాగించి, ఈనాడు నూట వొకటవ ఏట, గౌరవంగా కౌలుపెట్టిన డా॥ కార్వేకు భారత మహిళలు, ముఖ్యంగా మహారాష్ట్ర మహిళాలోకం ఎంతైనా ఋణపడి ఉంది. సాంఘిక దౌర్జన్యాలను, పౌరుషేయ కాసనాలకు గురిఅయి సరిగిపోతున్న స్త్రీల సముదరణకు, మహర్షి కార్వే అసామాన్య సాహసంతో సహనంతో వారాలం సాగించారు. విలంబించినా హోద్యమంలో కందుకూరి వీరేశలింగం పంతులుగారికి సాటిఅయిన వ్యక్తి అని పించుకున్నారు. (ఈచిత్రంలో రాజారామ మోహనరావు, వీరేశలింగం ప్రధృతి సంస్కర్తలందరినీ సంస్కరించారు.)

డా॥ కార్వే ప్రథమ కళిత్రం మరణించడంతో, ఆయనే ఒక విలంబపును వివాహమాడారు. ఆపుడు ఆయన ఆప్త మిత్రులు, సంఘంలో పెద్దలూ, చివరకూ, సాక్షాత్తు తరి దండ్రులుసహా కార్వే దంపతులను వెలివేశారు. తమ ఉద్యమం బలపడ్డ తరువాత, కార్వే అనాధ శిశుజాలయం నెలకొల్పారు. దేశం నలుమూలలనుండి, ఎందరో వచ్చి అక్కడ వృత్తి విద్యలు నేర్చుకున్నారు. తరువాత, ఆయన స్త్రీలకై విశ్వ విద్యాలయం నెలకొల్పారు. వీటిని నడపడానికి మహర్షి కార్వే, కాని డబ్బు దగ్గరనుండి

కూడా యాచించి తెచ్చేవారు. ఈ శోజన ఆయన కృషి ఫలితాలను ప్రసాదించింది. ఏప్రిల్ 19వ తేదీంతో, ఆయనకు జోహార్లు అర్పించింది. ఆగారవానికి రూపమే ఈ చిత్రం. ఎటూచ్చి దీనిరూపు కేటలు తీర్చి దిద్దటం, ఉండదగినంత అమోఘంగా లేదు. నాగార్జున కొండ చిత్రంలో శాసనంపైపై ఆదీపనిగా తిరిగిన 'పావుకోళ్ళ కాళ్ళు', ఇందులో పావు కోళ్ళు మార్చి ఆకుజోళ్ళతోడుక్కు తిరిగాయి. అరవై డెబ్బై ఏళ్ళ క్రితం, 'పాదచారియై' తిరిగిన కార్వే గురించి చెప్పడానికి, ఆ వ్యక్తిని చూడడానికి, నడుమన్న కాళ్ళు ఫాటోగ్రాఫ్ చెయ్యడం ఒక్కటే మరం కాదు. అన్ని రకాల చిత్రాలకీ అదే మార్గం అంతకన్నా కాదు. ఇంద్రజాలం లాగే సినిమాలో కూడా ఒక 'టెక్నిక్'ను పునఃపునః వాడటం ఏమంత మంచిపని కాదు. అయినా, ఈ డాక్యుమెంటరీ

రీలు చూస్తున్నప్పుడు, ఒకటి రెండు సందర్భాలలో వివేచన వరసలు కూడా గుపరిచితమైన వనిపిస్తాయి. ఇటీవల రెండువార్తాచిత్రాలలో, పితౄమీద మనోహరమైన ఆలాపన ఒకటి వివేచన ప్రేక్షకులను అలరించింది.

'ఈ రాబీ ప్రేమ పురాణం'

'నాగార్జునకొండ' 'మండ్మా' అనే మరీ రెండు చిత్రాలలో అదే ముగ్ధునిపించింది. స్వర 'కల్పవ'లో అగ్రగణ్యుడైన పిరారీ వంటివారు కూడా అదేవరసను పడేపడే వాడటం (బాక్స్ ఆఫీసు ప్రమేయం లేకపోయినా,) బాధాకరం. ఇదిమివహా, తిరిగి, 'మండ్మా' అనే చిత్రంలో పిరారీ వినిపించిన సంగీత చాలా హాయిగా ఉంది. 'మండ్మా' అనేది పదివ శతాబ్దంలో, ఉచ్చదశలో ఉన్న ఒక నగరం. పూర్వపు మధ్యరాష్ట్రాలలో ఉండేది. కొండంత కోట, చుట్టూ సముద్రమంత చెరువూను. చుట్టానికి చాలా బాగుంటుంది. అప్పటి నవాబూ ఆయన ప్రేమసి ఈ నగరంలో నివసించేవారు. ఆ మేనేరు రూపవతి. కతయ్యరి. గాయని. ఆమె కటిపాటలు ఈ నాడు మధ్యప్రదేశ్ జానపద ప్రాంతా

పొన్నలూరివారి 'శోభ'లో రామారావు అంజలి దేవి

నంగీతావారి 'ఇంటిగుట్టు'లో ఎన్. టి. రామారావు, సావిత్రి, బాల

కొత్త డాక్యుమెంటరీ చిత్రాలు

అలో అం తా పాడుకోంటు ఉంటా రట. ఇందులో వివిధించిన గెంతు మధుర గేయాలు ఇందుకు నిదర్శనలు. సరే, కొన్నాళ్ళి, ఆ రాజ మొగలాయి రాజు లతో యుద్ధానికివెళ్లి బందీ అయిపోయాడు. తిరిగిరా లేడు...

మొన్న చూపించిన డాక్యుమెంటరీ అలో, 'ఈ రాణి ప్రేమపురాణం, 'దు యు జో (మీకు తెలుసా?) అను భారతీయ శిల్ప విభవ పునః పారాయణం, కరుణరసా ద్విపకాలు అని చెప్పుకోవాలి. అంతే, ముడి ఫీలింగ్స్ అని భావించుకున్న స్వతంత్ర విర్యాశలమీద కరుణ కలిగిస్తాయి. విదేశీ ప్రకటన పాదుపుకోసం ఫీలింగ్ దిగుమతి కోత పెట్టి, విర్యాశలను పాదుపు చేస్తున్నారని హితవు చెబుతున్న ప్రభుత్వం, విర్యాశల ఫీలింగ్ దుబారా చేస్తున్నారని కొప్పడి, దిగుమతి కోటాలో కోత పెట్టిన పెద్దలూ, తమ ఆధ్వర్యం పాగే విర్యాశాలలో, ఫీలింగ్ మెండుగా దిండుగ కానివ్వడం భావ్యం కాదు.

మీకు తెలుసా?

'మీకు తెలుసా?' చిత్రంలో ఏమందో మీకు తెలుసా? కొత్తపేరా మొదలైయే లాగా చెప్పండి తెలిస్తే...

...రైలే. మనదేశపు శిల్పాలనుంచి మళ్ళీ పీసారి గుండెలుబాదుకుని అశ్వరథ బోవడం. తాజామూర్, కుతుబ్ మిహార్, జంతర్ మంతర్ వగైరాలు. వీటినుంచి విడి విడిగానూ, జమిలిగానూ, సమష్టిగానూ కన్నాం, విన్నాం. మళ్ళీ ఇవి తెలుసా అన్న ఉపాయంమీద పాదుపుకథలుగా చూపించారు. కాలం వాడు ఒక చాలీవుడే కంపెనీ (యునైటెడ్ ఆర్టిస్ట్స్ ఆయి ఫండాల్) 'క్విక్ సీరీస్' తీసింది. ఇది వాటికి అనుకరణ...అంచేత తప్ప అవటం లేదు కానీ, మళ్ళీ మనం శిల్పాలతో పేసినిమాలు తీయాలని లేదు. భారతదేశపు ప్రజలు తెలుసుకోతగినవి, తెలుసుకో గొర్రు ఇంకా బోలెడన్ని ఉన్నాయి... ఇప్పుడు తీసింది 'కాంపుల్' అనిపించింది అర్థంలేదు...

ఎర - ఆర్. భట్ దీనికి పెట్టిన సంగీతం బాగుంది.

కేసరీ పాఠశాలకు శ్రీ నాగిరెడ్డి విరాళం

విజయ కుడిమోస అధిపతి శ్రీ వి. నాగి రెడ్డి, మద్రాసు త్యాగరాయనగర్ లోని కేసరీ మాధ్యమిక పాఠశాలకు ఇరవై అయిదు వేల రూపాయలు విరాళం ప్రకటించి, అందులో వాలుగు వేలు గతవారం అంద చేశారు. మిగతాది వాయిదాలుగా ఇస్తా మన్నాడు.

ఇప్పుడు అక్కడ వాలురు, విదు ఫారాలు ఏర్పాటుచేయాలని పాఠశాల పాలక సంఘం ఆలోచిస్తోంది. వాటికి కొరతనీవ చాలును నిర్మించడానికిమాదా సహాయం చేస్తామని శ్రీ నాగిరెడ్డి వాగ్దానం చేశారు.

తేనాలి కళాశాల సహాయార్థం...

తేనాలి కళాశాల భవనవిర్యాదానికి ధన సహాయం చేసే సత్సంకల్పంకో ప్రముఖ తెలుగు నటీనటులు, టెక్నిషియన్లు, గాయ

బా ఆ ప్రాగ్లో 'మనోహర' అనే నాటకం ప్రదర్శించి నిశ్చయించుకొని అందుకు సన్నాహాలు పూర్తిచేశారు. దీనికి శ్రీ గుమ్మడి వెంకటేశ్వరరావు, శ్రీ కె. జగ్గయ్య మొదలగువారు పూనుకొని, సాటివారి సహకారం ఆ కట్టుకువచ్చి కృషిచేస్తున్నారు.

"కళాకాల భవననిర్మాణానికి ఆరులక్షలు కొవాలని అంచనావేశారు. అందులో సాంస్కృతిక కార్యక్రమాలు జరుపుకోవడానికి కట్టే సభామందిరానికి అరవై డెబ్బేళ్లు కాలం. ఈ నాటకంద్వారా ఈ మొత్తాన్ని సేకరించాలని మా సంకల్పం. ఇంతమొత్తం వసూలుకొవాలంటే, ఆంధ్ర ప్రజలంతా ఆభిమానంతో, ఉత్సాహంతో సహకరించాలని వేరే చెప్పనక్కరలేదు. కాబట్టి తెలుగు వారందరూ—ముఖ్యంగా గుంటూరుజిల్లా పాఠశాలలందరూ ఇందుకు పూర్తిదోహదం చేయాలని విజ్ఞప్తిచేస్తున్నాం" అని నిర్వాహకులు ఒక ప్రకటన చేశారు. వారు: శ్రీయుతులు కె. జగ్గయ్య, గుమ్మడి వెంకటేశ్వరరావు, పెరుమాళ్ళు, పద్మనాభం, విక్టోరి నేని రాధాకృష్ణమూర్తి రామకౌటి, జి. వరలక్ష్మి, గిరిజ, ప్రమీల, సీత, లలితారావు, కోదండరాజు, మాధవపెద్ది సత్యం, పి. నాగేశ్వరరావు, పి. బి. శ్రీనివాస్, ఎస్. జానకి, స్వర్ణలత, జి. వెంకట్రావు.

గట్ట ప్రదర్శనం ఏప్రిల్ 28 వ తేదీ రాత్రి తెనాలిలో జరుగుతుంది.

* * *

పద్మశ్రీమతికి జరిమానా

సినీపటి నర్తకినకు బొంబాయి పెసిడెన్సీ మాజిస్ట్రేటు 25 రూపాయలు జరిమానా వేశారు. ఏడాదంతా క్రితం ఒకనాడు, నర్తకిన ఒక పోలీసు ఉద్యోగి విధి నిర్వహణను అసభ్యంగాను, దౌర్జన్యంగాను అటకొయించినట్లు ప్రాసిక్యూషన్ అభియోగం. గర్గాచ న్యాయస్థానంలో ఇది గత సంవత్సరం విచారణ జరుగుతూ ఉండగా రాష్ట్ర ప్రభుత్వం అభియోగాన్ని ఉపసంహరించుకొంది. దరిమిలా, దీనికి అనుమతి ఇచ్చిన మేజిస్ట్రేటు, అభియోగాన్ని సాకల్యంగా పరిశీలించలేదన్న కారణంచే, పునర్విచారణ జరగాలని హైకోర్టు ఆదేశించింది. ఇప్పుడు మేజిస్ట్రేటు శ్రీ ఎం. నేమాజీ పాత రూపాయలు జరిమానా వేశారు.

* * *

భలే మేళం!

(11-వ పేజీ తరువాయి)

మాడు. పోలీసు రెండుమూడుసార్లు అడిగేదాకా యేమిమాట్లాడక చివరికి, "వాపేరు శేఖర్" అన్నాడు దొంగ.

పోలీసు: ఏమిటి! దొంగవైనా మంచి వాణ్ణా? వేరే పెట్టకున్నావే! అయితే మీ ఊరు?

దొంగ: ప్రస్తుతం యీ ఊరే.

పోలీసు: ఊ! అల్లాగా! చదువుకొంటాడా తెలిసే నీకు! అయితే అసలూరు?

దొంగ: అసలూరు, రేపల్లె.

భీమయ్య: ఇంటి పేరు?

దొంగ: కురుగంటి.

రిలక్: కాదండీ పోలీస్ గారూ, ఇది మా బావగారి పేరండీ. ఏడేవడో ఆయన పేరుచెప్పి తప్పించుకు పోవాలని చూస్తున్నాడు. మీరుబాగా విచారించాలండీ.

"ఏదీ, మరొకసారి వానిముఖం చూడ నివ్వండి" అంటూ లాంతరెత్తాడు పోలీసు. ఇంతలోనే దొంగ తలపాగాతీసేసి, మీసం లాగిపారేశాడు. ముఖం చేత్తో తుడుచుకుని చిరునవ్వుతో నుంచున్నాడు. చూసే నిజంగా తన పెద్దబావగారే ఆ దొంగ! "ఏమిటిది బావా!" అన్నాడు ఆశ్చర్యంతో రిలక్. భీమయ్య యేమీ మాట్లాడలేక నిశ్చేష్టుడైనాడు. ఇంతలో ఆ సందడికి మెలకువవచ్చి యింట్లోంచి రాజ్యశ్రీయమ్మ, తల్లి కొంతమర్త్య గబగబ అక్కడికొచ్చారు. కొని ప్రతాప్ మాత్రము యింకా మునుగు లోంచి బయటికి రాలేదు!

"మీరు సమయానికి వచ్చారు కాబట్టి త్వరగా రేలీపోయింది. మా ఆల్బుడిగారి నాటకం. మీ సహాయానికి చాలా కృతజ్ఞుడి అన్నాడు భీమయ్య.

"అల్లాకాదు. మీ ఆల్బుడైతే మాత్రం యేమండీ? అర్ధరాత్రివేళ యీ దొంగ వేష మేమిటి? ఈ రివాల్వరేమిటి? ఇదంతా అనుమానంగా ఉంది. ఆయనను పోలీసు స్టేషనుకు తీసుకెళ్లాలినించే యివ్వడు" అని గరించాడు పోలీసు.

"ఎందుకండీ తీసికెళ్లటం? మేం కేసుపెడితేగదా?" అని అందుకుంది స్వరాజ్యం.

"మీరు కేసుపెట్ట నక్కరలేదు," అని నొక్కివక్కాణించాడు పోలీసు. ఇక ఉపాయంగా ఆ పోలీసును సమాధానపరచి పంపుదామని, "మీరు కొత్తగా వచ్చారా అండీ? మిమ్మల్ని మనఊరిలో యిదివరకెప్పుడూ చూచినట్లు జ్ఞాపకం లేదే!" అన్నాడు భీమయ్య.

"హూ! చాలా సార్లు చూశారు!" అన్నాడు పోలీసు.

"లేదే!" అని భీమయ్య అందుకున్నాడు. "లేకం?" అంటూ తన తలపెనున్నట్లీట్ట బాపి తీసేసి, గడ్డం విప్పేశాడు పోలీసు. అందరు ఘక్కున నవ్వారు.

"ఏమిటిది! బావగార్లీదరు కలిసి యీ నాటకమాడారే!" అన్నాడు రిలక్.

"హూ! ఇద్దరమే యేం కర్తవ్యం ముగ్గురం ఉండగా!" అన్నాడు పెద్దబావగారు.

"ఏదీ మూడోబావ?" అన్నాడు రిలక్.

"అదుగో, యీ సందడి విని బయటినుంచి యెవరూ రాకుండా నింపడావరం దగ్గర కాపలా ఉన్నాడు. రావయ్యా తమ్ముడూ! అన్నాడు రెండవ బావగారు.

చిరునవ్వు నవ్వుకుంటూ మెల్లగా మూడవ బావగారు కూడ అక్కడికొచ్చారు.

"అమ్మ దొంగలారా! హోలలో పడుకున్నట్లే పడుకుని ఈదొంగనాటక మాడారు" అంది రాజ్యం.

"అడకేం చేస్తాం? మామగారి మాటలు మామగారి బడాయిలు యెంతవరకు నిజమో చూద్దామనే ఈ నాటకమాడారే! ఇదుగో ప్రతాప్ ఉంగరం, దొంగిరించాం." అన్నాడు పెద్ద బావగారు.

"ఇదంతా నిజంగా దొంగ నాటకమేనని నాకిదివరకే తెలుసు. అందుకే నా ఉంగరము ధైర్యంగా యిచ్చి ఊరుకున్నాను!" అన్నాడు ప్రతాప్ మునుగు తీయటానికి సిగ్గుపడుతూ.

"అహ! ఏమి ప్రతాపమండీ! బావగారు! నిజంగా యివారే మీకు మేము వీరప్రతాప్ అని విరుదిస్తున్నాం!" అన్నాడు మూడవ బావగారు.

"అయితే చిన్నప్పటి నాటకాలు ఇంకా మరిచిపోలేదన్నమాట ఆల్బుట్ట!" అంది కొంతమర్త్యుగారు.

"మీకీ కాకిగుడ్డలు యీ రివాల్యరు యిండుకు ఉపయోగించా యన్నమాట యివారే!" అంది స్వరాజ్యం.

"ఎంత నాటక మాడారు" అంది సామాజ్యం.

"బాగానే ఉంది ఆల్బుట్ట అసూయిత్యం!" అంది రాజ్యం.

"భావగారి భద్రాయి బాగాలేదు?" అని అందుకున్నాడు పెద్దల్లుడు.

"దొంగలున్నారూ జాగ్రత్త!" అని ముగింపు చెప్పాడు రిలక్.

"భలే మేళం! అందరు నాకు తగినవాళ్లే దొరికారు!" అని లోలోప అనుకుంటూ భీమయ్య మల్ల నడుం వాల్చాడు.

అందరు నవ్వుకుంటూ ఎవరి స్థానాలకు వారువెళ్లారు. రాత్రింతా యేవేషో దొంగల కబుర్లు, దొంగల కబుర్లు చెప్పుకుంటూ, తెల్లవారుజామున మళ్ళా ఒళ్లు మరచి నిద్రపోయారు.

న్యూ థీ ట్రే డ్

[7 వ పేజీ తరువాయి]

ధనం కాస్తన్నా ఉన్నంతకాలమూ దాని మీద ప్రభుత్వం అజమాయిషీ ఉండక తప్పదు. రాజ్యాంగం ప్రకారం భారత సమాచార నిధిపై పార్లమెంటు అజమాయిషీ ఉండాలి. ఆ నిధిలోంచి డబ్బు ఎవరు తీసి వాడినా వాళ్ళు పార్లమెంటుకు జవాబు దారురై ఉండాలి. ఈ విషయాన్ని విస్తృతం చేయవలసి ఎలాంటి ప్రమాదాలు సంభవిస్తాయో జీవితభీమా కాన్వల్యేషన్ విచారణ సందర్భంలో వెల్లడియింది. సహకారోద్యమం తన పెట్టుబడిని తానే సమకూర్చుకుంటే ఎవరూ అభ్యంతరం చెప్పరు. అలా చేస్తే దాని మీద ప్రభుత్వాధికారం ఉండదు కూడాను. కాని ఇప్పటి రాజ్యాంగం అనుల్లో ఉన్నంత కాలమూ, కేంద్ర సమాచారనిధి లోంచి డబ్బు తీసివాడుకునే సంస్థలు, సంఘాలు మీద ప్రభుత్వ ఆధికారం ఉండక తప్పదు. అందుచేతనే సమాచారనిధి అధికారిలు ప్రధాన మంత్రి ఉద్బోధన అనులు చేయలేకుండా ఉన్నారు. దీనికి మార్గంతరం ఏమిటంటే రాజ్యాంగాన్ని సవరించటం.

* * *

ఇంగ్లీషు సెనోగ్రాఫర్లు, టైపిస్టులకు ఉన్న ప్రమాదన వగైరా సౌకర్యాలు హిందీ టైపిస్టులకు, సెనోలకు ఉన్నాయా అని లోక సభలో వచ్చిన ప్రశ్నకు సమాధానంగా హోం కాఖలో మంత్రి శ్రీ బి. ఎన్. దత్తర్ ఇంగ్లీషు, హిందీ టైపిస్టులను లోయర్ డివిజన్ గుమాస్తాలుగా చేర్చుకుంటున్నామనీ, ఉద్యోగ సౌకర్యాలు ఉభయాలకు సమానమేనని చెప్పారు.

హిందీ సెనోగ్రాఫర్ల విషయం చెబుతూ వీరికి అట్టే గిరాకీ లేదనీ, అంచెత తత్కాలిక ఉద్యోగాలే ఇవన్నామనీ చెప్పారు.

కేంద్ర ప్రభుత్వపు వివిధ కాఖలో హిందీ టైప్ రైటింగు, హిందీ షార్టుహాండు రెండూ వచ్చిన వాళ్ళు 119 అనీ, హిందీ టైప్ రైటింగ్ మాత్రమే వచ్చినవాళ్ళు 161 అనీ, హిందీ షార్టుహాండు మాత్రమే వచ్చిన వాళ్ళు 17 అనీ ఆయన చెప్పారు.

మరో ప్రశ్నకు సమాధానంగా రైల్వే డిప్యూటీ మంత్రి శ్రీ ఎన్. వి. రామస్వామి ఇలా అన్నారు:—

“రైల్వే బోర్డుకు ప్రజలనుంచి హిందీలో వచ్చిన ఉత్తరాలకు హిందీలోనే సమాధానాలిస్తున్నాము. రైల్వే ప్రధాన కార్యాలయంలోను, కొన్ని సందర్భాలలో డివిజన్లో, డిస్ట్రిక్టు కార్యాలయాలలో కూడా హిందీ ఉత్తరాలకు హిందీ జవాబులే ఇచ్చే పద్ధతిని ప్రవేశ

పెట్టాము. ఇతర కార్యాలయాలకు కూడా ఈ పద్ధతినే వరింప జేయాలని చూస్తున్నాము. పార్లమెంటుకు నివేదించిన బడ్జెట్ పత్రాలు, రైల్వే బోర్డు వారి వార్షిక పరిపాలనా నివేదిక, దాని సంగ్రహ ప్రతి ఇంగ్లీషులోనే కాకుండా హిందీలో కూడా ప్రకటించారు. “భారతీయ రైల్వేలు-నూతన శక్తి చరిత్ర” అనే పుస్తకాన్ని హిందీలో ప్రచురించారు.

రైల్వేకోడ్లు, మాన్యువల్లు, రేల్లు, ఫారాలు మొదలైన వాటిన్ని దీని హిందీ లోకి తర్జుమా చేసేందుకు 1956 లో ఒక పథకం వేశారు. దీన్ని అమలుజరిపేందుకు ఆ ఏడే రైల్వేబోర్డు కార్యాలయంలో ఒక ప్రత్యేక హిందీ దళాన్ని ఏర్పాటు చేశారు. హిందీ తర్జుమా పని చురుకుగా జరుగుతోంది.

రైల్వే సిబ్బందికి రోజూ ఉపయోగకరంగా ఉండే కొన్ని పత్రాలు, నిబంధనలు మొదలైనవాటిని ముందుగా హిందీలోకి తర్జుమా చేయిస్తున్నాము. రైల్వే ఉద్యోగుల ప్రవర్తన నిబంధనలు, ‘సేఫ్టీ సప్లై’ అనే పుస్తకం, గృహ నిర్మాణానికి బజావా నిబంధనలు తర్జుమా చేయించి రైల్వేలకు అందిస్తాము. ప్రమాద పరిహార నిబంధనలు, రివెన్యూ నెలపు నిబంధనలు, ప్యాస్ నిబంధనలు, పి. టి. ఓ. నిబంధనలు, రైల్వే ఉద్యోగాలు అనే పుస్తకం, రైల్వేలలో సహకార ఉద్యమం గూర్చిన ఉపన్యాసాల పుస్తకం తర్జుమా చేయిస్తున్నాము.

రైల్వేబోర్డు కార్యాలయంలోని వాలిఫ్ తరగతి సిబ్బందికి పనికొచ్చే పత్రాలను ఇప్పుడు ఇంగ్లీషులోను, హిందీలోను కూడా అందజేస్తున్నాము. రైల్వే పరిపాలనా నివేదికలను, పరిపాలనా విధులను, పుస్తకాలను, ఇతర పత్రాలను సిబ్బందికి హిందీలో అందజేయటం ఎంతవరకు సాధ్యమని అడిగి చూశాము. కొన్ని రైల్వేలో వార్తాలేఖలు, ముఖ్యమైన ప్రకటనలు హిందీలో ప్రచురించటం అప్పుడే ప్రారంభమైంది.”

“సమాధానాల్ని చూస్తే హిందీపై వ్యతిరేకోద్యమం ఎందుకు చెలరేగింది బోధపడుతుంది. ఇతర భాషలవారికి లేకుండా ఒక్క హిందీభాషవారికే ఉద్యోగాలు ఎక్కువగా లభింపజేసే పద్ధతి మొదలైందని తెలుస్తుంది. ఈ హిందీవిధానంవల్ల ఎక్కువగా లాభం పొందే ఉత్తరప్రదేశ్, బీహార్ ప్రజలే.”

* * *

సాయుధ సేనల ప్రధాన కార్యాలయంలోని నాలుగవ తరగతి సిబ్బంది సంఘం సమర్పించిన

పదికొరికల ప్రణాళికను రక్షణమంత్రి లోక సభకు నివేదించారు. ఈ ప్రణాళికలో రెండు కొరికలను వెంటనే నిరాకరించారు; ఒకటి-సంఘసభ్యులకు కేటాయించిన ఇళ్ళకు అదైన వనాలుచేయ గూడదు. రెండు-ఆఫీసుగదులను తెరవటానికి, మూయటానికి నాకర్లను కాక వేరేదర్వానలను కూడా ఏర్పాటుచేయాలి.

ఈ రెండోది కొంచెం వింత కొరికే. ఆఫీసు గదులను మూసి తెరిచే పనిచేయటం చ్చప్రాపీ బహుమార్గకు నామోషీగా ఉండటం. అది వారి ఆర్థికగౌరవానికి భంగమటం. ఏవిషయంలో చూసినా ప్రమాదాలు పడేపోతున్నాయి. క్రమశిక్షణ, బ్రిటిష్ ప్రభుత్వమూ చెల్లాలటాలు చేసుకుని 1947 ఆగస్టు 15 నాడే న్యూఢిల్లీ నుంచి వెలిపోయాయి.

నాలుగవ తరగతి పనివారికి ‘సేవానగర్’ అనే పేరు ఒకటి కట్టి ఇచ్చారు. ఆ పేరులో ఉండే పనివారు తమ ఇళ్ళను ఎక్కువ మొత్తాటకు ఇతరకు అద్దేశిచ్చారు. ఈ పనివారితో రైసదీ ప్రభుత్వానికి తెలుసు. వీరంతా ప్రభుత్వంలో పనిచేసేవారే. అయినా ‘మానవకారణ్యం’ పేరిట విరివిద ప్రభుత్వం చర్యలు తీసుకోవటం లేదు. జైహింద్.

* * *

మురికిపేటలను రూపుమాపటం శివిత కర్తవ్యంగా తయారైంది. ప్రధానమంత్రి కాన్పూర్ లో చేసిన గంభీరపన్యాసం అనంతరం కొట కొలదిదనం మురికిపేటల నిర్మూలనకు వెచ్చింపబడుతోంది. అయితే ఈ నిర్మూలన వల్ల మురికిపేటలో నివసించేవారు గృహ పడగూడదట. వారి ఇళ్ళ పరిసరాలను మాత్రం శుభ్రంచేసే నవీన పారిశుద్ధ్య పథకులు ప్రవేశ పెడితే చాలునట. దీనివల్ల మురికిపేటలో ఉండేమనిషి మనస్తత్వం కించిల్లియినా మారదు. పరిసరాలు కొంతకాలం బాగానే ఉంటాయి. మళ్ళీ ఎప్పటి ప్రకారం ఆపరిశుద్ధంగా మారిపోతాయి.

ఇది ఇలా ఉండగా కొత్త మురికిపేటల తేస్తున్నాయి. న్యూఢిల్లీ, లిట్టన్ రోడ్డులో చేసిన రాయబార కార్యాలయం ఎదురుగా ఒక మురికిపేట లేచింది. అసహ్యంగా ఉండే పూరిగుడిసెలో తిసరాని తిసుబందారాల అమృతం వ్యాపారం నిరంతరాయంగా సాగి పోతున్నట్లుంది. ఇండియా గేట్ వద్ద మురికి తనం వర్ణితుడూ నే వుంది. మానవజీవితం కంటే మానవకారణ్యం ముఖ్యంగానక ఇలా వ్యాధులు వ్యాపింప జేసే వ్యాపారస్థుల, అధికారులు సహించి ఊరుకుంటున్నారు. అలాటివారిని తొలగించటానికి పూనుకోవటం దైనందిన నగర పరిపాలనలో అక్రమంగా జోక్యంచేసుకోవటం అవుతుందని మంత్రులు భావించినంత కాలమూ ఈ అపరిశుభ్రతా పరిస్థితులు అలాగే ఉంటాయి.

వేసవిలో కరుబూజాలు

భాట్. వి. పిఠు — కర్నూలు.

వాచర్ల సౌందర్య మును నినోమా లెరవలె ఉంచుకోండి!

మీరు నినోమా తార అయివుండేనట్లయితే—మీ చర్మ
సౌందర్యము. ప్రతిరోజూ, తెరమీదగాని, బయటగాని
రోజులా నవనవలాడుదూ. సొగసుగాను,
మనోహరముగాను ఉండవలసియున్నట్లయితే, మీరు
సొగసైన సావిత్రి చేసినట్లు చేసియుందురు.
“నా చర్మమును పరిశుభ్రముగాను మృదువుగాను,
పుండకోముటకు నాకు లక్ష్మీ టాయ్‌లెట్
సబ్బుయొక్క సమృద్ధయైన పరిమళమగు
సురగయందే నమ్మిక—నా సౌందర్యము కోసం,
నేను దానినే ప్రతిరోజూ వాడుచున్నాను.”
అని ఆమెచెప్పుచున్నది.
సొగసైన సావిత్రివలె ఉండండి—
మీ సౌందర్యము కోసం లక్ష్మీ
టాయ్‌లెట్ సబ్బును విన్నుకోండి.

సావిత్రి, లక్ష్. ఆర్. ఆర్.
మిస్టర్స్ వారి
‘కాంతరాయన్’ చిత్రంలో
సొగసైన తార.

శుద్ధమైన, తెల్లని

లక్ష్మీ టాయ్‌లెట్ సబ్బు

ని నో మా తారంతు సౌందర్యము విచ్చు సబ్బు
హైదరాబాద్ లక్ష్మీ టాయ్‌లెట్ వారి కార్యశాల
LTS. 564-X55 TL